

Zoo Brno a stanice zájmových činností, příspěvková organizace

Brno Zoo and Environmental Education Centre,
semi-budgetary organization

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2014 / THE ANNUAL REPORT 2014

OBSAH

SUMMARY

VEDENÍ ZOO BRNO A STANICE ZÁJMOVÝCH ČINNOSTÍ	2
<i>Management of the Brno Zoo and the Station of Extracurricular Activities</i>	

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE	3
<i>The Opening Address of the Brno Zoo's Director</i>	

CHOVATELSKÝ ÚSEK	5
<i>Animal Breeding Department</i>	
<i>Seznam chovaných zvířat k 31. 12. 2014 / List of Animal Kept at 31. 12. 2014</i>	
<i>Bezobratlí / Invertebrates</i>	<i>19</i>
<i>Paryby / Cartilaginous fishes</i>	<i>23</i>
<i>Ryby / Fishes</i>	<i>23</i>
<i>Obojživelníci / Amphibians</i>	<i>25</i>
<i>Plazi / Reptiles</i>	<i>25</i>
<i>Ptáci / Birds</i>	<i>27</i>
<i>Savci / Mammals</i>	<i>29</i>

VETERINÁRNÍ PÉČE	33
<i>Veterinary Care</i>	

TECHNICKÝ ÚSEK	37
<i>Technical Department</i>	

ZAHRANIČNÍ KONTAKTY	42
<i>Foreign Contacts</i>	

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK	48
<i>Educational Department</i>	

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK	54
<i>Marketing Department</i>	

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ	62
<i>List of Adoptive Parents and Sponsors</i>	

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	69
<i>Photographic Supplement</i>	

VEDENÍ ZOO BRNO K 31. 12. 2014

MANAGEMENT OF THE BRNO ZOO

MVDr. Martin HOVORKA, Ph.D.

ředitel
Director

Ing. Miroslav JANOTA

zástupce ředitele, vedoucí technického úseku
Vicedirector, Head of Technical Department

Mgr. et Mgr. Ondřej KOTT

vedoucí chovatelského úseku
Head of Animal Breeding Department

Bc. Jana HADOVÁ

vedoucí vzdělávacího úseku
Head of Educational Department

PhDr. Miroslav KŘIVÁNEK

vedoucí obchodně ekonomického úseku
Head of Marketing Department

POČET ZAMĚSTNANCŮ K 31. 12. 2014: 89

The number of employees on the 31. 12. 2014: 89

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE ZOO BRNO

THE OPENING ADDRESS OF THE BRNO ZOO'S DIRECTOR

Vážení přátelé a příznivci brněnské zoologické zahrady!

O roce 2014, který právě uplynul, se rozhodně dá říct, že byl v Zoo Brno úspěšný v mnoha ohledech.

Především se podařilo dokončit tři nové expozice, které brněnskou zoo opět posunuly o výrazný krok dopředu: za finanční účasti městského rozpočtu i Evropských rozvojových fondů jsme postavili Africkou vesnici, voliéru orlů bělohlavých a expozici klokanů skalních.

Brněnská zoo také získala povolení obnovit činnost Záchrané stanice volně žijících živočichů – k tomuto účelu pronajala bývalé objekty Veterinární a farmaceutické univerzity v Jinačovicích.

Od indonéského Úřadu pro ochranu přírodních zdrojů Bali Zoo Brno v roce 2014 obdržela licenci k provozování záchrané stanice želv na ostrově Nusa Penida v Indonésii. Zoo bude stanici provozovat společně s indonéskou nadací Yayasan Kura Kura Nusa Penida. První etapa výstavby stanice byla za pomoci finanční sbírky uspořádané naší zahradou ukončena roku 2009, v roce 2015 by se měla uskutečnit další veřejná sbírka na dostavbu, vybavení a zahájení činnosti záchraného a rehabilitačního centra mořských želv a poté by se měl provoz záchrané stanice rozjet naplno.

V nastávajícím období bude pro Zoo Brno patrně nejdůležitější spuštění provozu střediska ekologické výchovy Hlídky v parku pod hradem Špilberkem. Jeho řízení a chod město Brno svěřilo zoologické zahradě. Během roku 2014 zoo podala krajskému úřadu žádost

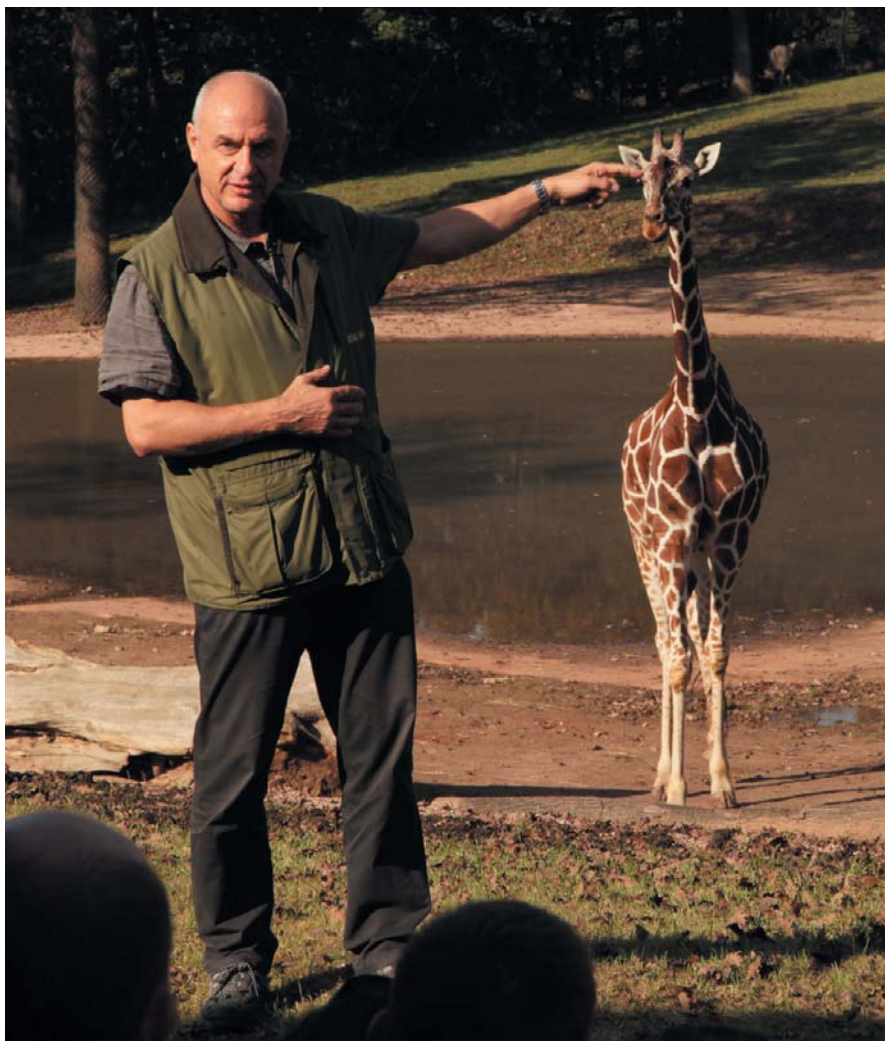
o zařazení mezi školská zařízení a prostřednictvím brněnského magistrátu převzala provoz ekostřediska v budově Hlídky 4. Zahrada také přijala do pracovního poměru čtyři pedagogické pracovníky, kteří na Hlídkě povedou výukové programy – od konce roku 2014 tyto programy už zkušebně zavedli v zoologické zahradě. Kolaudace ekostřediska proběhne až v roce 2015.

Další úkoly nastávajícího období se týkají areálu na Mniší hoře. Chceme do-

končit započatou stavbu expozice pand červených a dokončit projekty, případně zahájit stavby nových expozicí lvů pustinných, pižmonů severních a nového venkovního výběhu šimpanzů.

Bohužel naší zoo stále chybí dostatečně kapacitní parkoviště. Již dříve vypracovaný velkorysý projekt naráží na nesouhlas některých obyvatel z okolí místa, kde by mělo parkoviště vyrůst.

MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

Ředitel Zoo Brno/ Brno Zoo's Director MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE ZOO BRNO

THE OPENING ADDRESS OF THE BRNO ZOO'S DIRECTOR

Dear friends and supporters of Brno's zoological gardens!

It can be said about the newly-over year of 2014 that it was a successful one at Brno Zoo in many respects.

Primarily, the construction of three new exhibits was completed successfully, taking Brno Zoo yet another significant step forwards: we built the African Village, an aviary for bald eagles and a rock wallaby exhibit with financial support from Brno's city budget as well as European development funds.

Brno Zoo also obtained permission for its Wild Animal Rescue Station to resume activities – it has rented buildings which previously belonged to the University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences in Jinačovice for this purpose.

In 2014 Brno Zoo also obtained a licence from the Conservation and Natural Resources Authority in Bali, Indonesia, for

the operation of a turtle rescue station at Nusa Penida Island in Indonesia. The zoo will operate the station together with the Indonesian foundation Yayasan Kura Kura Nusa Penida. The first stage in the construction of the station was completed in 2009 with the help of money collected by our zoological gardens. Another public collection should be organized in 2015 for the completion and equipping of the sea turtles rescue and rehabilitation centre, and the launch of activities there, after which the rescue station should begin full operation.

In the coming period, the launch of operations at the Hlídka Ecological Education Centre in the park under Špilberk Castle will probably be the most important event for Brno Zoo. The City of Brno has commissioned the zoological gardens to manage and operate the centre. During 2014, the zoo submitted a request to the South Moravian Regional Authority to be given the status of an educational facility, and it received the

eco-centre via Brno's Municipal Office. The zoo also hired four pedagogical employees who will run education programmes at Hlídka – since the end of 2014, these programmes have been tested at the zoological gardens. Occupancy approval should be granted to the ecological centre in 2015.

Other tasks for the coming period concern the premises at Monk Hill. We want to complete the construction of the exhibit for red pandas and finish the design, or possibly even launch the construction, of new enclosures for lions and muskoxen, and a new outdoor run for chimpanzees.

Unfortunately, our zoo is still lacking a parking area of sufficient capacity. An impressive design project that was produced some time ago is being held back by the disapproval of some inhabitants of the areas surrounding the proposed car park location.

MVDr. Martin Hovorka, Ph.D.

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

K poslednímu dni roku 2014 brněnská zoo chovala 1 635 zvířat 356 druhů. Počty druhů a jedinců (rozvržených do sedmi tříd), které Zoo Brno chovala na začátku a na konci roku 2014, uvádí následující tabulka:

Počty zvířat chovaných v Zoo Brno na začátku a na konci roku 2014

Počet zvířat/ Number of animals	1. 1. 2014		31. 12. 2014	
	Druh/Species	Jedinec/Specimen	Druh/Species	Jedinec/Specimen
Bezobratlí (<i>Invertebrata</i>)	82	269	83	352
Paryby (<i>Chondrichthyes</i>)	1	3	1	2
Ryby (<i>Pisces</i>)	69	516	69	533
Obojživelníci (<i>Amphibia</i>)	4	16	3	8
Plazi (<i>Reptilia</i>)	46	146	44	127
Ptáci (<i>Aves</i>)	56	145	62	248
Savci (<i>Mammalia</i>)	83	356	93	365
Celkem (<i>Total</i>)	341	1 451	356	1 635

Příjmy a výdaje zvířat za rok 2014

Doplňování druhové skladby chovaných zvířat probíhalo v souladu s naším dlouhodobým konceptem, Strategií rozvoje Zoo Brno. Následující tabulka ukazuje souhrn příjmů a výdajů zvířat za rok 2014.

Stav k 31. 12. 2014/State on the 31. 12. 2014				
Počet zvířat/ Number of animals	Příjem (ks)/Income (items)		Výdej (ks)/Issue (items)	
	Narození/Birth ¹⁾	Jiný příjem ²⁾ /Another income	Úhyn ³⁾ /Death	Jiný výdej ⁴⁾ /Another issue
Savci (<i>Mammalia</i>)	157	51	47	153
Ptáci (<i>Aves</i>)	15	136	24	24
Plazi (<i>Reptilia</i>)	8	25	33	19
Obojživelníci (<i>Amphibia</i>)	0	0	8	0
Ryby (<i>Pisces</i>)	50	43	75	3
Paryby (<i>Chondrichthyes</i>)	0	0	1	0
Bezobratlí (<i>Invertebrata</i>)	0	84	1	0
Celkem (<i>Total</i>)	227	339	190	199

¹⁾ Narození = včetně narození deponátu

²⁾ Jiný příjem = nákup, výměna, dar, deponace do Zoo Brno, návrat deponátu do Zoo Brno, jiný způsob

³⁾ Úhyn = úhyn, úhyn mláďate, zabití škodnou, úhyn zvířete, deponovaného v Zoo Brno, úhyn našeho zvířete, deponovaného u jiného subjektu

⁴⁾ Jiný výdej = prodej, výměna, deponace ze Zoo Brno, reintrodukce, návrat deponátu, zmizení, únik, zkrmení, eutanazie, jiný způsob

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

V kolekci Zoo Brno se k poslednímu dni roku 2014 nacházelo pětadvacet druhů či poddruhů savců, ptáků a plazů, jejichž chov řídí Evropské záchovné programy pro ohrožené druhy (EEP):

Druhy chované v rámci EEP <i>EEP species</i>	Samec <i>Male</i>	Samice <i>Female</i>	Neurčené pohlaví <i>Unknown</i>	Celkem <i>Total</i>
dželada (<i>Theropithecus gelada</i>)	3	0	0	3
klokánek králikovitý (<i>Bettongia penicillata</i>)	1	1	1	3
kočka pouštní (<i>Felis margarita harrisoni</i>)	3	1	0	4
kotul veverovitý (<i>Saimiri sciureus</i>)	2	6	2	10
kůň Převalského (<i>Equus przewalskii</i>)	0	2	0	2
levhart cejlonský (<i>Panthera pardus kotiya</i>)	1	1	0	2
lvíček zlatohlavý (<i>Leontopithecus chrysomelas</i>)	0	2	0	2
manul (<i>Otocolobus manul</i>)	1	0	0	1
medvěd lední (<i>Ursus maritimus</i>)	2	1	0	3
panda červená (<i>Ailurus fulgens</i>)	1	1	0	2
rosomák sibiřský (<i>Gulo gulo gulo</i>)	1	1	0	2
šimpanz (<i>Pan troglodytes</i>)	1	2	0	3
tamarín pinčí (<i>Saguinus oedipus</i>)	1	1	0	2
tapír jihoamerický (<i>Tapirus terrestris</i>)	1	1	0	2
tygr sumaterský (<i>Panthera tigris sumatrae</i>)	1	1	0	2
vikuña (<i>Vicugna vicugna</i>)	2	3	0	5
vlk hřivnatý (<i>Chrysocyon brachyurus</i>)	1	1	0	2
zebra Grévyho (<i>Equus grevyi</i>)	1	3	0	4
žirafa síťovaná (<i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>)	2	5	0	7
jeřáb mandžuský (<i>Grus japonensis</i>)	1	3	0	4
kakadu palmový (<i>Probosciger aterrimus</i>)	1	0	0	1
majna Rothschildova (<i>Leucopsar rothschildi</i>)	1	1	0	2
hroznýšovec kubánský (<i>Epicrates angulifer</i>)	1	0	0	1
korovec mexický (<i>Heloderma horridum horridum</i>)	1	1	0	2
varan komodský (<i>Varanus komodoensis</i>)	1	0	0	1
Celkem / Total	31	38	3	72

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

K poslednímu dni roku 2014 vedly Mezinárodní plemenné knihy (ISB) osmnáct druhů savců, ptáků a plazů chovaných v Zoo Brno:

Druhy vedené v ISB <i>ISB species</i>	Samec <i>Male</i>	Samice <i>Female</i>	Neurčené pohlaví <i>Unknown</i>	Celkem <i>Total</i>
dželada (<i>Theropithecus gelada</i>)	3	0	0	3
kiang východní (<i>Equus kiang holdereri</i>)	2	3	0	5
klokánek králikovitý (<i>Bettongia penicillata</i>)	1	1	1	3
kočka pouštní (<i>Felis margarita harrisoni</i>)	3	1	0	4
kůň Převalského (<i>Equus przewalskii</i>)	0	2	0	2
levhart cejlonský (<i>Panthera pardus kotyia</i>)	1	1	0	2
lvíček zlatohlavý (<i>Leontopithecus chrysomelas</i>)	0	2	0	2
manul (<i>Otocolobus manul</i>)	1	0	0	1
medvěd lední (<i>Ursus maritimus</i>)	2	1	0	3
panda červená (<i>Ailurus fulgens</i>)	1	1	0	2
tamarin pinčí (<i>Saguinus oedipus</i>)	1	1	0	2
tygr sumaterský (<i>Panthera tigris sumatrae</i>)	1	1	0	2
vikuña (<i>Vicugna vicugna</i>)	2	3	0	5
vlk hřivnatý (<i>Chrysocyon brachyurus</i>)	1	1	0	2
zebra Grévyho (<i>Equus grevyi</i>)	1	3	0	4
jeřáb mandžuský (<i>Grus japonensis</i>)	1	3	0	4
korovec mexický (<i>Heloderma horridum</i>)	1	1	0	2
varan komodský (<i>Varanus komodoensis</i>)	1	0	0	1
Celkem / Total	23	25	1	49

K poslednímu dni roku 2014 vedly Evropské plemenné knihy (ESB) třináct druhů savců, ptáků a plazů chovaných v Zoo Brno:

Druhy vedené v ESB <i>ESB species</i>	Samec <i>Male</i>	Samice <i>Female</i>	Neurčené pohlaví <i>Unknown</i>	Celkem <i>Total</i>
aguti Azarův (<i>Dasyprocta azarae</i>)	2	3	0	5
binturong (<i>Artictis binturong</i>)	1	0	0	1
lemur kata (<i>Lemur catta</i>)	6	0	0	6
mravečnick čtyřprstý (<i>Tamandua tetradactyla</i>)	1	0	0	1
medvěd hnědý (<i>Ursus arctos</i>)	1	1	0	2
takin indický (<i>Budorcas taxicolor taxicolor</i>)	3	4	0	7
tamarin žlutouký (<i>Saguinus midas</i>)	1	1	0	2
nestor kea (<i>Nestor notabilis</i>)	1	1	0	2
orel východní (<i>Haliaeetus pelagicus</i>)	2	1	0	3
leguán nosorohý (<i>Cyclura cornuta</i>)	1	1	0	2
orlície bornejská (<i>Orlitia borneensis</i>)	4	0	0	4
želva amboinská (<i>Curoa amboinensis</i>)	0	1	0	1
želva paprscitá (<i>Geochelone radiata</i>)	0	4	0	4
želva pavoukovitá (<i>Pyxis arachnoides brygooi</i>)	6	0	0	6
Celkem / Total	29	17	0	46

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Kořata rysů kanadských/Canadian lynx kittens

Vedení chovatelského úseku se během roku 2014 změnilo pouze velmi málo – provozní zoolog Štěpán Machek odešel ze své pozice a nahradil jej MVDr. Radek Fícek. Zbytek úseku zůstal ve stejném složení, tj. vedoucí, druhý provozní zoolog, tři kurátoři, specialista pro vědu a granty, vedoucí Centrální přípravný krmiv a vedoucí Záchraného centra handicapovaných zvířat.

Odchovy zvířat

V brněnské zoo se v roce 2014 narodilo 230 mláďat. Z významnějších odchovů kopytníků lze zmínit 1.1 takin indický (*Budorcas taxicolor taxicolor*), 1.1 žirafa sířovaná (*Giraffa camelopardalis*),

0.2 velbloud dvouhrbý (*Camelus bactrianus*), 1.1 lama vikuňa (*Vicugna vicugna*), 1.0 zebra Chapmanova (*Equus quagga chapmani*), 0.0.5 pekari bělobradý (*Tayassu pecari*), ze šelem pak 1.3.0 rys kanadský (*Lynx canadensis*) a 3.0 kočka pouštní (*Felis margarita harrisoni*), z primátů 0.0.5 kosman zakrslý (*Cebuella pygmaea*), z hlodavců 0.0.4 bobr kanadský (*Castor canadensis*) a 9.6.2 mara stepní (*Dolichotis patagonum*) a z vačnatců 1.0.1 klokánek králíkovitý (*Bettongia penicillata*). Z ptáků jsou zjevně nejvýznamnějšími odchovy 0.2 jeřáb mandžuský (*Grus japonensis*), 1.0 orel kamčatský (*Haliaeetus pelagicus*).

Klokánci králíkovití, samice s mládětem/Brush-tailed bettongs, female with young

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Velbloudi dvouhrbí (Fatima s dcerou Stellou)/Bactrian camels (Fatima with her daughter Stella)

Při odchovu mláděte velblouda dvouhrbého, narozeného 5. března 2014, byla nutná částečná pomoc chovatelů. Samice Fatima, matka Stelly, se narodila v roce 2006 v Zoo Ostrava a do Zoo Brno přišla v roce 2008. Poprvé rodila v červenci 2012, o potomka však nejevila zájem a mládě po šesti dnech uhynulo. Její druhé mládě bylo slabé a opět se zdálo, že mateřské instinkty rodičky stále ještě nejsou plně vyvinuty. Zoologové se rozhodli, že bude potřeba lidské asistence. Samice porodila ve výběhu, mládě ale zůstalo ležet na zemi a nevstávalo, tedy ani nepilo. Chovatelé je přenesli do předem vystlaného porod-

ního boxu, kam pak přešla i matka Fatima. Mládě dostalo orální sondou do žaludku lyofilizované kozí mlezivo Kolostran a injekčně depotní antibiotika, multivitaminový přípravek Frankfurtský koktejl, přípravek proti dystrofii svalů Selevit a čtyřicetiprocentní roztok glukózy. Díky intenzivní péči veterináře a chovatelů, kteří pak podávali náhradní výživu sondou i z láhve čtyřikrát denně, zůstala malá Stella naživu. A při tom, jak se jí opakovaně, po celou dobu umělého odchovu, pokoušeli přikládat k matčině vemeni, velbloudice se naučila o potomka sama starat. Důležitou roli při záchraně mláděte hrál i odběr je-

ho krve, po jehož rozboru následovala léčba antibiotiky. Desátý den umělého odchovu chovatelé poprvé zahlédli Stellu, jak pije od matky. Jedenáctý den si vzala trochu kozího mléka a odešla pít k matce. Od dvanáctého dne se o Stellu starala už jen její matka a do společného výběhu mezi ostatní velbloudy se obě vydaly poprvé 21. března.

Odchov druhého velbloudího mláděte roku 2014, narozeného samici Majdě 17. června, proběhl úspěšně přirozenou cestou.

O další dvě mláďata se v roce 2014 rozšířilo brněnské stádo takinů indic- kých. Nejdříve, 23. března, se narodil

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

sameček, a 1. dubna pak přišla na svět samička. Připomeňme, že i v roce 2013 se takinům narodil jeden samec a jedna samička. Vzácní sudokopytníci z Himálaje se v Brně rozmnožují od roku 2003 a dosud úspěšně odchovali osm potomků.

Tři samečci koček pouštňích se narodili v Zoo Brno 29. března 2014. Odrůstající mláďata, která žila v expozici s matkou, jsme postupně odesílali zájemcům z jiných zoo a na začátek roku 2015 jsme naplánovali návrat samce ze zázemí k samici. Náš současný chovný pár od roku 2009 odchoval deset mláďat z šesti vrhů. Rozmnožovat kočky pouštňí se daří jen málo zahradám, naše zoo získala první zkušenosti s chovem tohoto druhu v roce 1998. Chovatel Michal Balcar v dubnu 2012 zahájil blok přednášek v odborné komisi chovu

Mláďata takinů indických a jejich starší sourozenec narozený v roce 2013/Mishmi takin young and their older sibling born in 2013

Koťata koček pouštňích/Sand cats kittens

malých koček, spadající pod Unii českých a slovenských zoo, prezentací chovu koček pouštňích v Zoo Brno. Po odeznění referátu se o úspěšném a dlouholetém brněnském chovu uvedeného druhu pochvalně vyjádřil koordinátor zmíněné komise Mgr. Jiří Novák ze Zoo Ostrava. Prohlásil, že v Unii českých a slovenských zoo drží Zoo Brno chov koček pouštňích nad vodou a výrazně jej posiluje také v celoevropském měřítku. Tuto skutečnost potvrdil i Grégory Breton z Le Parc des Félines v severofrancouzském Nesles, který vede Mezinárodní plemennou knihu kočky pouštňí a je také koordinátorem Evropského záchovného programu tohoto druhu. V odpovědi na naše hlášení, že se v roce 2014 v Brně opět narodila koťata, nešetřil Breton slovy obdivu a ocenil brněnský podíl na fungování záchovného programu.

Další odchovy roku 2014, hodné zaznamenání, se týkají ptáků. K významným odchovům ptáků patří sameček orla kamčatského, narozený 11. dubna. Chovný pár přivedl na svět prvního potomka v roce 2011 a následujícího roku odchoval dvě mláďata. Mladé orly odesíláme do zahrad, které nám doporučí koordinátor Evropského záchranného chovu. Mladý samec na svoji cílovou zoo zatím stále čeká.

V letošním roce Zoo Brno poprvé ve své historii odchovala také dvě mláďata jeřába mandžuského. Pár, který v zoo žije od roku 2006, snášel několik let neoplozená vejce, což bývá u dlouhonožných ptáků mnohdy spojeno s faktem, že křídlování samci nejsou schopni se samici vyšplhat na záda a oplodnit ji. Letos poprvé se to našemu samci podařilo a v červnu přišly na svět dvě krásné samičky. Jedna již z nich našla svůj no-

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Samice jeřába mandžuského s mláďaty/Red-crowned crane female with chicks

Kuřata jeřábů mandžuských/Red-crowned crane chicks

Puštici bělaví/Ural owls

vý domov v Zoo Hodonín, kde dělá společnost staršímu samci.

Za zmínku stojí také bohatá snůška osmi vajec v hnízdě emu hnědému. Vejce musela být samci odebrána a inkubována uměle. Na přelomu května a června se vylíhlo šest mláďat, která po dosažení dospělosti odešla do soukromého chovu.

Nové druhy

V roce 2014 dovezla Zoo Brno 42 nových druhů zvířat (27 druhů obratlovců a 15 druhů bezobratlých.) Ze savců to byli např.: 2.2 čipmank východní (*Tamias striatus*), 1.1 urzon kanadský (*Erethizon dorsatum*), 1.2 lvíček zlatohlavý (*Leontopithecus chrysomelas*) a 1.1 skunk pruhovaný (*Mephitis mephitis*), z ptáků 1.1 orel bělohlavý (*Haliaeetus leucocephalus*), 3.2.3 plameňák růžový (*Phoenicopiterus roseus*),

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Orel bělohlavý/Bald eagle

3.4.80 snovač rudozobý (*Quelea quelea*), 4.0.2 kulík písečný (*Charadrius hiaticula*), 0.0.7 husička dvoubarvá (*Dendrocygna bicolor*), 2.2 husička vdovka (*Dendrocygna viduata*), 1.1 puštík bělavý západosibiřský (*Strix*

u. uralensis), z plazů 1.1 krajta kobercová (*Morelia spilota variegata*) a z ryb dva druhy murén: 0.0.2 muréna nosatá (*Rhinomuraena quaesita*) a 0.0.1 muréna žlutolehá (*Gymnothorax favagineus*).

Urzon kanadský/North American porcupine

Skunk pruhovaný/Striped skunk

Nové expozice

Orlínec

V červenci byla otevřena nová voliéra pro pár orlů bělohlavých, který byl zapůjčen ze Zoo Liberec. V doplňkových expozicích našli nový domov čtyři čipmankové východní, pár urzonů kanadských a pár skunků pruhovaných. Čipmankové přišli ze soukromého chovu stejně jako samec urzona. Samička se k nám přesunula ze Zoo Antwerpen.

Klokaninec

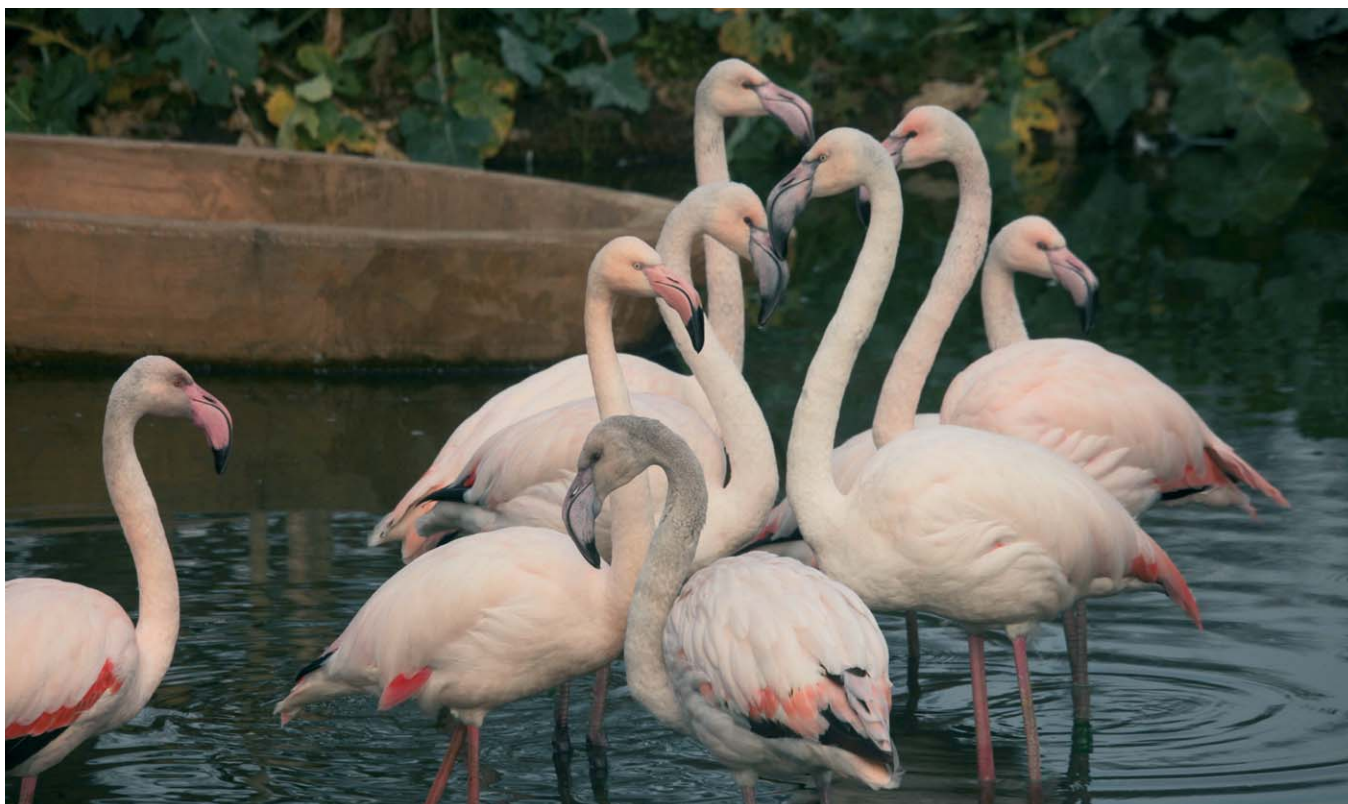
Druhou expozicí, která byla v loňském roce dokončena, byl průchozí výběh pro klokany. V něm je v současné době umístěna čtveřice klokanů rudokrkých (*Macropus rufogriseus*). Jednáme však o dovozu klokanů skalních, které hodláme do této expozice vypustit v roce 2015.

Africká vesnice

Poslední expozicí, kterou jsme otevřeli až v říjnu, se stala Africká vesnice. Návštěvníci v ní najdou průchozí voliéru, v níž je umístěno hejno snovačů rudozobých, jezero plameňáků růžových s ostrovem obývaným skupinou lemurů kata a dva výběhy s domácími zvířaty. Pět z osmi dovezených plameňáků pochází ze Zoo Boras ve Švédsku, tři se narodili v Zoo Liberec. Skupinu šesti samců lemurů kata jsme do africké vesnice přenesli z pavilonu opic, kde jsme je drželi od roku 2013. Narodili se v Zoo Jihlava a Zoo Zlín. Ve výbězích domácích zvířat se nacházejí tři kozy burské ze soukromého chovu a šest per-

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Plamenační růžoví/Greater flamingos

Perličky domácí/Domestic Guinea fowles

Samce snovače rudozobého v době toku zdobí tmavá obličejová maska/A male of the red billed-quelaea with a black face mask during the mating

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Želva paprštěná/Radiated tortoise

Krajta kobercová/Western Australian carpet python

Pár vazů velkých/A pair of greater vasa parrots

Jespáci bojovní/Ruffs

liček domácích (*Numida meleagris* f. *domestica*), dovezených ze Zoo Dvůr Králové.

Doplňování chovných skupin

Z živočichů, které zahrada dovezla, aby doplnili stávající chovné skupiny či vytvořili páry, byli nejdůležitější tyto jedinci: 1.0 tygr sumaterský (*Panthera tigris sumatrae*), 1.0 panda červená (*Ailurus fulgens*), 1.0 velbloud dvouhrbý (*Camelus bactrianus*), 1.2 jespák bojovní (*Philomachus pugnax*), 0.1 važa velký (*Coracopsis vasa*) nebo 0.3 želva paprštěná (*Geochelone radiata*).

Ochrana sýčků obecných na jižní Moravě

Také v roce 2014 pokračovala naše účast na víceletém projektu Ochrana sýčků obecných na jižní Moravě. Pravidelně byla monitorována populace sýčků obecných v zájmovém území, byly vyrobeny a instalovány speciální budky, zamezující přístup predátorovi, a propagována ochrana sýčků mezi širokou veřejností.

Partnerskou organizací projektu je Český svaz ochránců přírody, základní organizace 56/02 Břeclav, kontaktní osoba Mgr. Libor Opluštil (724 578 678, libor.oplustil@email.cz), je členem Mezinárodní pracovní skupiny pro výzkum a ochranu sýčků obecných ILOWG (International Little Owl Working Group). K realizaci projektu také přispěli pracovníci Záchrané stanice živočichů v Bartošovicích na severní Moravě, kteří pomáhali při telemetric-

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Sýček obecný/Little owl

Photo Petr Suvorov

kém sledování pohybu jedinců vypuštěných do volné přírody.

Aktivitty týkající se ochrany sýčků obecných v roce 2014 je možné rozdělit do čtyř hlavních oblastí: 1. monitoring přirozeného výskytu sýčků, 2. zajištění bezpečných hnízdních podmínek, 3. vypouštění odchovaných jedinců a jejich telemetrické sledování, 4. osvětová činnost.

Práce na monitoringu populace sýčků obecných probíhaly v terénu od března do srpna 2014. Zaměřili jsme se na lokality nejpravděpodobnějšího výskytu, tedy na areály zemědělských podniků, kde jsme hledali pobytové stopy (vývržky, trus) a případně se snažili sýčky přímo pozorovat.

Výskyt sýčků obecných jsme na základě našeho monitoringu potvrdili ve třech lokalitách: Novosedly (okres Břeclav), Orlovice (okres Vyškov), Těšany (okres Brno-venkov). Vždy se

jednalo o areály zemědělských podniků. Hnízdění se však prokázat nepodařilo.

Součástí projektu byla také výroba a instalace speciálních budek. Na základě zkušeností ČSOP Břeclav z kontrol sítě různých typů budek pro sýčky, umístěných v terénu, jsme v roce 2014 zvolili podlouhlý typ budky s umístěním na stěnu. Plechový límec kolem vletového otvoru zabraňuje kunám vniknout do budky.

Novinkou v roce 2014 bylo telemetrické sledování odchovaných jedinců. Sýčkům byly vysílačky připevněny 21. srpna a po týdenním sledování ptáků ve velké rozletové voliére proběhlo 29. srpna vypouštění do volné přírody. Jako místo vhodné k vypuštění byla vybrána obec Vražné, která se nachází v jižním cípu CHKO Poodří. Sýčci se po vypuštění rozptýlili do okolí. Dva z nich jsme po asi měsíci zaznamenali ve

vzdálenostech 9,5 km a 11 km od místa vypuštění. Telemetrické sledování, které probíhalo od 29. srpna do 7. prosince, prokázalo, že sýčci odchovaní v zajetí jsou schopni ve volné přírodě přežívat.

Během prvního týdne po vypuštění byli v lokalitě vypuštění dva mladí sýčci usmrceni automobily jedoucími po silnici (sýčci pravděpodobně sbírali na vozovce žížaly). Tento poznatek dokládá, že v současné době představuje pro populaci sýčků pravděpodobně největší rizikový faktor automobilismus. Soustředění loveckých aktivit sýčků k silnicím z důvodu snadné dostupnosti potravy tak může být jednou z nejvýznamnějších příčin jejich úbytku. V rámci osvětové činnosti jsme se rozhodli pořídit zvukový modul, který byl umístěn na panel s informacemi o životě sýčků a jeho výskytu, který je umístěn v areálu zoologické zahrady. Na modulu je možné si přehrát tři nejčastější zvukové projevy sýčků – tok, varovné volání a táhlé volání.

Záchranná stanice pro volně žijící živočichy v Jinačovicích při Zoo Brno

Zoo Brno získala v roce 2014 povolení provozovat Záchrannou stanici pro volně žijící živočichy v bývalém areálu Veterinární a farmaceutické univerzity v Jinačovicích. Veškeré prostory stanice pracovníci zoo vyklidili, vyčistili, opravili a vybavili zařízením. Ve venkovním areálu prošlo úpravami čtrnáct voliér a výběhů. Pletivo těchto zařízení bylo v některých místech nahrazeno jiným, s menšími oky, a byly vyměněny jeho poškozené části. Nad voliérami byly do-

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

stavěny stříšky a vnitřek voliér byl doplněn dřevěnými bidýlky, špalky a budkami. Voliéra vodních ptáků byla vybavena koupací nádrží. V budově zázemí bylo rozšířeno vytápění místností o elektrické sálavé panely a v místnostech, ve

kterých bude pečováno o živočichy, byly aplikovány omyvatelné nátěry podlah a stěn.

V rámci správního řízení vedeného ministerstvem životního prostředí ve věci povolení provozování záchranné stani-

ce byla stanice posouzena několika subjekty. Pracovníci Státní veterinární správy pro Jihomoravský kraj posoudili vhodnost objektu z hlediska veterinárních předpisů a na základě jejich podnětů byly prostory dále upraveny. Po těchto úpravách se uskutečnilo místní šetření za účasti pracovníků ministerstva, veterinární správy, odboru životního prostředí v Kuřimi a Národní sítě záchranných stanic. Na podkladě tohoto šetření ministerstvo na konci prosince rozhodlo, že Zoo Brno může obnovit provoz záchranné stanice v Jinačovicích.

V průběhu prosince 2014 bylo dokoupeno vybavení do budovy zázemí. Místnosti určené pro karanténu a vlastní péči o zvířata byly osazeny klecemi a prostornými přepravními boxy, doplněnými o vyhřívací podložky a misky na vodu a potravu. Do ošetřovny byl umístěn vyšetřovací stůl se svítidlem, nástrojový stolek s nástroji a sterilizátor. V přípravně krmiva se vedle základních kuchyňských potřeb nalézají nerezové skříňky, stůl a mycí dřez. Ve skladu krmiva je lednice, mrazicí box a nádoby, v nichž jsou uchovávány zásoby krmiva. Osobní vozidlo pro výjezdy ke zvířatům v nouzi je vybaveno odchyťovými pomůckami.

Ošetřovna/Emergency room

Přípravna krmiva/Preparation plant feed

Photo Jana Švaříčková

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Ve stanici platí provozní řád, který upravuje postup po kontaktování stanice nálezcem zvířete, a to od přijetí telefonátu, přes péči o zvíře, až po případné vypuštění zvířete. Byly sjednány smlouvy s veterinárním lékařem i s odchytovou a přepravní firmou, která bude zajišťovat noční příjem zvířat, a byla dohodnuta spolupráce s odborníkem na ochranu netopýrů. Pro veřejnost byl připraven informační leták a bylo oznámeno telefonní číslo 702 137 837, na němž lze ohlásit nález zraněného či jinak handi-

capovaného zvířete. Záchranná stanice bude přijímat volně žijící živočichy z Kuřimska a Rosicka.

Zážitkové programy

Pokud chtějí zájemci z řad veřejnosti nahlédnout blíže do chodu zoo, mají na výběr dva zážitkové programy, které nabízíme od roku 2014: *Ošetřovatelem šelem* a *Ošetřovatelem kopytníků*.

Kdo si programy zaplatí, stráví jeden den jako ošetřovatel zvířat v zoo. Například uklidí výběh Safari a účastní

se vypouštění zvířat ze stájí, přitom se mu naskytne příležitost nakrmit žirafu z ruky. Pak uklidí i stáj. Přímý kontakt se zvířaty umocní i rozhovory s chovateli, od nichž se dozví zajímavosti spojené s chovem zvířat i provozem zahrady. Program *Ošetřovatelem šelem* trvá tři hodiny, program *Ošetřovatelem kopytníků* dvojnásobnou dobu. V roce 2014 se prodalo celkem 22 programů (15 šelmařských a 7 kopytářských).

Mgr. et Mgr. Ondřej Kott,
vedoucí chovatelského úseku

SUMMARY: On the last day of 2014, Brno Zoo's collection contained 1 635 animals from 356 species. The breeding of twenty-five of our species or sub-species of mammals, birds and reptiles is overseen by European Endangered Species programmes (EEP). International Studbooks (ISB) recorded nineteen species of mammals, birds and reptiles which were kept at Brno Zoo at that same date, while European Studbooks (ESB) recorded thirteen.

Breeding. 230 baby animals were born at Brno Zoo in 2014. The species for which the most important breeding successes occurred were 1.1 the takin (*Budorcas taxicolor taxicolor*), 1.1 the reticulated giraffe (*Giraffa camelopardalis reticulata*), 1.1 the vicugna (*Vicugna vicugna*), 1.3.0 the Canadian lynx (*Lynx canadensis*) and 3.0 the sand cat (*Felis margarita harrisoni*), 1.0.1 the brush-tailed bettong (*Bettongia penicillata*), 0.2 the red-crowned crane (*Grus japonensis*), and 1.0 Steller's sea eagle (*Haliaeetus pelagicus*).

Some help was required from our zookeepers during the nursing of a female Bactrian camel baby born on 5th March. The female gave birth in the run but the young animal remained lying on the ground and

didn't get up or drink. The breeders transferred her to a pre-lined birthing box, where she was joined by her mother Fatima. The baby camel received treatment in the form of lyophilized Kolostran goat colostrum delivered directly to its stomach via an oral probe, depot antibiotics given via injection, Frankfurt Cocktail multivitamin preparation, Selevit anti-muscular dystrophy preparation and four-percent glucose solution. Thanks to the intensive care provided by the vet and our keepers, who then supplied substitute nutrition with a probe and from a bottle four times a day, young Stella (as we named the baby) remained alive. Because her keepers kept putting her next to her mother's udders over the whole period artificial nursing took place, the adult female learned how to care for her young herself. From the twelfth day, Stella's mother looked after her completely on her own, and on 21st March both of them ventured into the shared run among other camels for the first time. The rearing of the second camel baby that arrived in 2014, born to Majda on 17th June, was successful and took place naturally.

Brno's takin herd expanded in 2014 to include two more young animals. First, a male was born on 23rd March, and then

a female was born on 1st April. Let us remind you that one male and one female were also born to our takins in 2013. These rare even-toed ungulates from the Himalayas have been breeding in Brno since 2003, and we have raised eight young successfully so far.

Three male sand cats were born on 29th March 2014 at Brno Zoo. The kittens, which have been living in an exhibit together with their mother and are now approaching adulthood, are gradually being sent off to other zoos that have expressed interest, and we planned to return the male from our non-public facilities to the female for the beginning of 2015. Our current breeding pair has raised ten young cats from six births since 2009. Only a few gardens have been successful in breeding sand cats and our breeding programme in Brno has also been praised by Grégory Breton from Le Parc des Félines in Nesles in North France. Mr Breton is responsible for the International Studbook for sand cats and is also a coordinator of the European Endangered Species programme for this species. In reply to our 2014 announcement that kittens had once again been born in Brno, Breton was full of admiration and praised Brno's share in the programme's work.

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

Another breeding success which is worth mentioning concerns birds - a male Steller's sea eagle was born on 11th April. Our breeding pair brought their first chick into the world in 2011 and raised two young in the following year. We send our young eagles to gardens which have been recommended to us by the coordinator of the European Endangered Species programme. The young male was still waiting for his destination zoo at the end of 2014.

In 2014, for the first time in its history, Brno Zoo also raised two red-crowned crane chicks. Our breeding pair, which have been living in the zoo since 2006, had been producing unfertilized eggs for several years, which is often connected with the fact that male long-legged birds with cut wings aren't able to climb onto females' backs and fertilize them. This year it was the first time that our male succeeded, and two females were born in June.

Imports. In 2014, Brno Zoo imported 42 species of animals, including the following mammals: 2.2 Eastern chipmunk (*Tamias striatus*), 1.1 North American porcupine (*Erethizon dorsatum*), 1.2 golden-headed lion tamarin (*Leontopithecus chrysomelas*) and 1.1 striped skunk (*Mephitis mephitis*). As regards birds, our imports included the following: 1.1 bald eagle (*Haliaeetus leucocephalus*), 3.2.3 greater flamingo (*Phoenicopterus roseus*), 3.4.80 red-billed quelea (*Quelea quelea*), 4.0.2 common ringed plover (*Charadrius hiaticula*), 0.0.7 fulvous whistling duck (*Dendrocygna bicolor*), 2.2 white-faced whistling duck (*Dendrocygna viduata*), 1.1 Ural owl (*Strix u. uralensis*). A representative of the following reptile species was obtained: 1.1 carpet python (*Morelia spilota variegata*), as were two species of moray eel: 0.0.2 ribbon eel (*Rhinomuraena quaesita*) and 0.0.1 laced moray (*Gymnothorax favagineus*).

Replenishment of breeding groups. The most important animals imported to

replenish our current breeding groups or create new pairs were the following individuals: 1.0 Sumatran tiger (*Panthera tigris sumatrae*), 1.0 red panda (*Ailurus fulgens*), 0.1 greater vasa parrot (*Coracopsis vasa*) and 0.3 radiated tortoise (*Geochelone radiata*).

New exhibits. In July, a new aviary was opened for a pair of bald eagles on loan from Liberec Zoo. Four eastern chipmunks, a pair of North American porcupines and a pair of striped skunks found new homes in supplementary exhibits. The second new exhibit was a walk-through run for wallabies. Four red-necked wallabies (*Macropus rufogriseus*) are currently placed there. However, we are negotiating the import of brush-tailed rock-wallabies, which we are planning to release into the new run in 2015. The last exhibit opened in 2014 (October) was the African Village. The visitors can find a walk-through aviary there housing a flock of red-billed queleas, a lake with greater flamingos that contains an island inhabited by a group of ring-tailed lemurs, and two runs for Boer goats and Guinea fowl (*Numida meleagris f. domestica*).

Protection of little owls in South Moravia. Also in 2014, our participation in the Protection of Little Owls in South Moravia project continued. The little owl population was monitored regularly in the area of interest. Special bird boxes which prevent predators from entering were produced and distributed, and the protection of little owls was promoted to the general public. The work was carried out in partnership with the Czech Union for Nature Conservation and the Animal Rescue Station in Bartošovice na Moravě. A new development was the telemetry monitoring of zoo-raised individuals which were subsequently released into the wild. The transmitters were attached to the owls on 21st August, and

after a week-long period of monitoring the birds in the large pre-release aviary, their release into the wild took place on 29th August. The village of Vražné, which can be found in the southern tip of the Poodří protected landscape area, was selected as a suitable place; the owls were scattered around the area after being let go. We recorded two of them about a month later at distances of 9.5 and 11 km from the place of their release. The telemetry monitoring took place from 29th August till 7th December and proved that little owls raised in captivity are capable of surviving in the wild. As part of our educational activities, we decided to acquire a sound module which was placed on the panel located in the zoological gardens that displays information about the life of little owls and their area of occurrence. The module can be used to play the three most frequent sounds emitted by little owls – mating, warning and protracted calls.

The Wild Animal Rescue Station operated by Brno Zoo in Jinačovice.

In 2014, Brno Zoo obtained permission to operate a Wild Animal Rescue Station on premises which used to belong to the University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences in Jinačovice. Fourteen aviaries and runs in the outdoor areas were modified. Rooms intended for animal quarantining and care were fitted with cages and spacious transport boxes furnished with heated mats and bowls for water and food. An examination table with a light, a tool table with tools and a sterilizer were placed in the dispensary. A passenger vehicle for use in driving to animals in need has been equipped with animal capture devices.

An information leaflet was prepared for the public and a special telephone number for reporting the discovery of an injured or otherwise handicapped animal, 702 137 837, was announced at a press conference.

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

ČESKÝ NÁZEV (LATINSKÝ NÁZEV) /	1. 1. 2014	NAROZENÍ / BIRTH	PŘÍCHOD / ARRIVAL *	ÚHYN / DEATH	ODCHOD / DEPARTURE **	31. 12. 2014	CITES	EEP, ISB, ESB, RDB
Bezobratlí (Invertebrata)								
kmen: členovci (Arthropoda)								
třída: bezobratlí (Invertebrata)								
řád: desetinožci (Decapoda)								
čel.: Diogenidae								
krab <i>Calcinus laevis</i>	0.0.2					0.0.2		
třída: korýši (Crustacea)								
řád: desetinožci (Decapoda)								
čel.: Diogenidae								
krab ozdobný <i>Calcinus elegans</i>	0.0.3					0.0.3		
čel.: Gecarcinidae								
krab <i>Siamthelphusa acutidens</i>						0.0.2		
čel.: Grapsidae								
krab červený <i>Sesarma mederi</i>	0.0.7					0.0.7		
čel.: Hippolytidae								
kreveta pruhovaná <i>Lysemata amboinensis</i>	0.0.6					0.0.6		
krevetka šarlatová <i>Lysemata debelius</i>	0.0.5					0.0.6		
čel.: Parastacidae								
rak červený <i>Procambarus clarkii</i>	0.0.2					0.0.2		
rak mramorový <i>Procambarus fallax</i>	0.0.9					0.0.9		
třída: pavoukovci (Arachnida)								
řád: pavouci (Araneae)								
čel.: Theraphosidae								
sklípan barevnohlupatý <i>Nhandu coloratovillosus</i>	0.3					0.3		
sklípan huňatý <i>Avicularia avicularia</i>	0.1					0.1		
sklípan kadeřavý <i>Brachypelma albopilosum</i>	0.1					0.1		
sklípan královský <i>Poecilotheria regalis</i>	0.1					0.1		
sklípan ohnivý <i>Psalmopoeus irminia</i>	0.1					0.1		
sklípan potulný <i>Brachypelma vagans</i>	0.1					0.1		
sklípan růžový <i>Grammostola rosea</i>	0.2.2					0.4		
sklípan středoyucatanský <i>Brachypelma epicureanum</i>	0.0.1					0.1		
kmen: kroužkovci (Annelida)								
třída: mnohoštětinatci (Polychaeta)								
řád: (Sabellida)								
čel.: Sabellidae								
rounatec <i>Protula bispiralis</i>	0.0.1					0.0.1		

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

rounatec <i>Bispira guinensis</i>	0.0.5					0.0.5		
rounatec <i>Bispira tricyclia</i>	0.0.5					0.0.5		
rounatec <i>Sabellastarte</i> sp.	0.0.1					0.0.1		
rounatec indický <i>Sabellastarte indica</i>	0.0.10					0.0.10		
kmen: měkkýši (Mollusca)								
třída: plži (Gastropoda)								
řád: (Anaspidea)								
čel.: Aplysiidae								
zej <i>Dolabella</i> sp.	0.0.1					0.0.1		
zej ušatý <i>Dolabella auricularia</i>	0.0.3					0.0.3		
řád: (Monotocardia)								
čel.: Buccinidae								
babylonka spirálová <i>Babylonia spirata</i>	0.0.6					0.0.6		
surmovka vražedná <i>Clea helena</i>						0.0.50		
čel.: Nassariidae								
vršatka <i>Nassarius</i> sp.	0.0.23					0.0.23		
řád: (Diotocardia)								
čel.: Trochidae								
kotouč <i>Trochus histrio</i>	0.0.10					0.0.10		
kotouč indický <i>Trochus niloticus</i>	0.0.3					0.0.3		
kotouč okénkový <i>Tectus fenestratus</i>	0.0.46					0.0.46		
čel.: Turbinidae								
donka zahalená <i>Astraea tecta</i>	0.0.5					0.0.5		
kmen: ostnokožci (Echinodermata)								
třída: hvězdice, hadice (Stelleroidea)								
řád: (Valvatida)								
čel.: Archasteridae								
hvězdice <i>Archaster angulatus</i>	0.0.7					0.0.7		
hvězdice páskovaná <i>Archaster typicus</i>	0.0.7					0.0.7		
řád: (Phrynophiurida)								
čel.: Asteroschematidae								
hadice <i>Ophiarachna incrassata</i>	0.0.2					0.0.2		
řád: (Spinulosida)								
čel.: Echinasteridae								
Echinaster luzonicus	0.0.5					0.0.5		
řád: (Valvatida)								
čel.: Ophiasteridae								
hvězdice modrá <i>Linckia laevigata</i>	0.0.2					0.0.2		
řád: (Ophiurida)								
čel.: Ophiocomidae								
hadice rifová <i>Ophiocoma scolopendrina</i>	0.0.2					0.0.2		

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

čel.: Ophiuridae

hadice *Ophiolepis superba*

0.0.2

0.0.2

třída: ježovky (Echinoidea)

řád: (Diadematoidea)

čel.: Diademataidae

ježovka *Diadema savignyi*

0.0.1

0.0.1

ježovka diadémová *Diadema setosum*

0.0.1

0.0.1

řád: (Temnopleuroidea)

čel.: Temnopleuridae

ježovka kulovitá *Mespilia globulus*

0.0.2

0.0.2

třída: sumýši (Holothuroidea)

řád: (Aspidochirotida)

čel.: Holothuriidae

sumýš *Holothuria edulis*

0.0.2

0.0.2

kmen: žahavci (Cnidaria)

třída: korálnatci (Anthozoa)

řád: (Telestacea)

čel.: Telistidae

stolon *Coelogorgia sp.*

0.0.2

0.0.2

řád: korálovníci (Corallimorpharia)

čel.: Actinodiscidae

korálovník *Actinodiscus mutabilis*

0.0.1

0.0.1

čel.: Discosomatidae

korálovník *Rhodactis sp.*

0.0.2

0.0.3

korálovník *Discosoma sp.*

0.0.1

0.0.2

řád: laločníci (Alcyonaria)

čel.: Alcyoniidae

laločnice *Alcyonium sp.*

0.0.1

0.0.1

laločnice *Sarcophyton sp.*

0.0.6

0.0.17

laločnice *Cladiella sp.*

0.0.1

0.0.1

laločnice *Lobophytum sp.*

0.0.1

0.0.12

laločnice *Lobophytum pauciflorum*

0.0.1

0.0.1

laločnice *Sinularia sp.*

0.0.4

0.0.6

laločnice dura *Sinularia dura*

0.0.2

0.0.2

laločnice elastická *Sarcophytum glaucum*

0.0.2

0.0.2

laločnice měkká *Sinularia mollis*

0.0.1

0.0.1

čel.: Nephtheidae

laločník *Capnella sp.*

0.0.1

0.0.3

laločník žlábkovaný *Capnella imbricata*

0.0.1

0.0.1

čel.: Xeniidae

laločník *Xenia sp.*

0.0.1

0.0.1

řád: rohovitky (Gorgonaria)

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

čel.: Gorgoniidae

laločník <i>Pinnigorgia</i> sp.	0.0.1					0.0.1		
---------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

řád: sasankovci (Zoantharia)

čel.: Zoanthidae

sasankovec <i>Palythoa</i> sp.	0.0.1					0.0.2		
--------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

sasankovec <i>Zoanthus</i> sp.	0.0.1					0.0.1		
--------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

řád: sasanky (Actiniaria)

čel.: Actiniidae

sasanka čtyřbarevná <i>Entacmaea quadricolor</i>	0.0.2					0.0.2		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

sasanka pohostinná <i>Macrodactyla doreensis</i>	0.0.1					0.0.1		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Stoichactidae

sasanka <i>Heteractis</i> sp.	0.0.1					0.0.1		
-------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

sasanka skrytá <i>Heteractis crispa</i>	0.0.1					0.0.1		
---	-------	--	--	--	--	-------	--	--

sasanka velkolepá <i>Heteractis magnifica</i>	0.0.4					0.0.4		
---	-------	--	--	--	--	-------	--	--

řád: stoloni (Stolonifera)

čel.: Cornulariidae

stolon <i>Pachyclavularia violacea</i>	0.0.1					0.0.2		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

stolon zelený <i>Clavularia viridis</i>	0.0.1					0.0.1		
---	-------	--	--	--	--	-------	--	--

řád: větvníci (Scleractinia)

čel.: Acroporidae

montipóra "red" <i>Montipora</i> sp.	0.0.1					0.0.1		
--------------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

montipóra listovitá <i>Montipora foliosa</i>	0.0.1					0.0.1		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

větvník <i>Acropora</i> sp.	0.0.2					0.0.2		
-----------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Agariciidae

houbovník kaktusový <i>Pavona cactus</i>	0.0.1					0.0.1		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

houbovník lupenitý <i>Pavona decussata</i>	0.0.8					0.0.8		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Caryophylliidae

turbinatka <i>Euphyllia</i> sp.	0.0.2					0.0.3		
---------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Dendrophylliidae

dendrofyla <i>Turbinaria</i> sp.	0.0.1					0.0.1		
----------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Faviidae

útesovník <i>Caulastrea echinulata</i>	0.0.1					0.0.1		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

útesovník bodavý <i>Echinopora lamellosa</i>	0.0.1					0.0.1		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

útesovník pichlavý <i>Hydnophora exesa</i>	0.0.2					0.0.2		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

útesovník vidličnatý <i>Caulastrea furcata</i>	0.0.1					0.0.1		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Mussidae

rifovník <i>Symphyllia</i> sp.	0.0.1					0.0.1		
--------------------------------	-------	--	--	--	--	-------	--	--

rifovník obecný <i>Lobophyllia corymbosa</i>	0.0.1					0.0.1		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

rifovník zubatý <i>Lobophyllia hemprichii</i>	0.0.1					0.0.1		
---	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: Oculinidae

okulína kuželovitá <i>Galaxea fascicularis</i>	0.0.1					0.0.1		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

čel.: Pocilloporidae

pórovník *Pocillopora* sp.

0.0.2

0.0.2

Paryby (Chondrichthyes)

řád: rejnoci (Rajiformes)

čel.: Dasyatidae

trnucha skvrnitá *Potamotrygon motoro*

0.0.2

0.0.2

Ryby (Pisces)

řád: ostnojazyční (Osteoglossiformes)

čel.: Osteoglossidae

baramundi malajský *Scleropages formosus*

0.0.1

0.0.1

I

RDB

řád: holobřiši (Anguilliformes)

čel.: Muraenidae

muréna příčnopruhá *Echidna zebra*

0.0.1

0.0.1

muréna sífkovaná *Gymnothorax favagineus*

0.0.2

0.0.2

řád: máloostní (Cypriniformes)

čel.: Cyprinidae

kapr obecný - nishikigoi *Cyprinus carpio*

0.0.14

0.0.14

parmička purpurová *Puntius nigrofasciatus*

0.0.3

0.0.3

parmoun siamský *Crossocheilus siamensis*

0.0.31

0.0.31

parmička čtyřpruhá *Puntius tetrazona*

0.0.1

0.0.1

řád: trnobřiši (Characiformes)

čel.: Characidae

tetra černá *Gymnocorymbus ternetzi*

0.0.1

0.0.1

neonka červená *Paracheirodon axelrodi*

0.0.80

0.0.80

piaraktus plodožravý *Piaractus brachypomus*

0.0.1

0.0.1

řád: sumci (Siluriformes)

čel.: Loricariidae

krunýřovec *Ancistrus* sp.

0.0.38

0.0.38

krunýřovec mnohotrný *Ancistrus multispinis*

0.0.3

0.0.3

glyptoper velkoploutvý *Glyptoperichthys gibbiceps*

0.0.4

0.0.4

čel.: Callichthyidae

pancéřník kropenatý *Megalechis thoracata*

0.0.2

0.0.2

čel.: Mochokidae (Mochocidae)

peřovec nilský *Synodontis schall*

0.0.2

0.0.2

peřovec čelnatý *Synodontis frontosus*

0.0.2

0.0.2

řád: gavúni (Atheriniformes)

čel.: Melanotaeniidae

duhovka Boesemanova *Melanotaenia boesemani*

0.0.23

0.0.23

RDB

duhovka novoguinejská *Melanotaenia affinis*

0.0.6

0.0.6

duhovka lososová *Glossolepis incisus*

0.0.7

0.0.7

RDB

duhovka duhová *Melanotaenia maccullochi*

0.0.7

0.0.7

řád: halančikovci (Cyprinodontiformes)

čel.: Poeciliidae

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

mečovka mexická <i>Xiphophorus hellerii</i>	0.0.5					0.0.5		
řád: ropušnicotvární (Scorpaeniformes)								
čel.: Scorpaenidae								
perutýn ohnivý <i>Pterois volitans</i>	0.0.2					0.0.2		
řád: ostnoploutví (Perciformes)								
čel.: Serranidae								
bradáč <i>Pseudanthias bimaculatus</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Apogonidae								
parmovec příčnopruhý <i>Sphaeramia nematoptera</i>	0.0.8					0.0.8		
čel.: Monodactylidae								
okatec stříbřitý <i>Monodactylus argenteus</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Chaetodontidae								
zobec obecný <i>Chelmon rostratus</i>	0.0.2					0.0.2		
čel.: Cirrhitidae								
Cirrhitichthys aureus	0.0.1					0.0.1		
čel.: Cichlidae								
cichlidka Reganova <i>Julidochromis regani</i>	0.0.9					0.0.9		
cichlidka Marlierova <i>Julidochromis marlieri</i>	0.0.1					0.0.1		
cichlidka <i>Apistogramma</i> sp.	0.0.12					0.0.12		
tlamovec <i>Aulonocara</i> sp.	0.0.12					0.0.12		
perleťovka "Tapajos Read Head" <i>Geophagus</i> sp.	0.0.10					0.0.10		
tlamovec <i>Haplochromis</i> sp.	0.0.3					0.0.3		
kančík pruhocasý <i>Heros efesciatus</i>	0.0.4					0.0.4		
tlamovec modrozlutý <i>Metriacrima estherae</i>	0.0.1					0.0.1		
pestřenec zplotělý <i>Altolamprologus calvus</i>	0.0.10					0.0.10		
tlamovec <i>Cyphotilapia gibberosa</i>	0.0.10					0.0.10		
tlamovec žlutoocasý <i>Cyprichromis leptosoma</i>	0.0.48					0.0.48		
tlamovec hlavatý <i>Cyrtocara moorii</i>	0.0.4					0.0.4		
tlamovec žlutý <i>Labidochromis yellow</i>	0.0.12					0.0.12		
tlamovec štíhlý <i>Pseudotropheus elongatus</i>	0.0.3					0.0.3		RDB
tlamovec Duboisův <i>Tropheus duboisi</i>	0.0.2					0.0.2		RDB
terčovec červený <i>Symphysodon discus</i>	0.0.10					0.0.10		
vrubozubec paví <i>Astronotus ocellatus</i>	0.0.1					0.0.1		
kančík šikmopruhý <i>Mesonauta festivus</i>	0.0.6					0.0.6		
tlamovec <i>Pseudotropheus hajomaylandi</i>	0.0.4					0.0.4		
skalára <i>Pterophyllum</i> sp.	0.0.1					0.0.1		
skalára amazonská <i>Pterophyllum scalare</i>	0.0.3					0.0.3		
kančík červenohlavý <i>Vieja synspila</i>	0.0.52					0.0.52		
čel.: Pomacentridae								
klaun očkátý <i>Amphiprion ocellaris</i>	0.0.4					0.0.4		
klaun zdobený <i>Amphiprion percula</i>	0.0.2					0.0.2		
sapín zelený <i>Chromis viridis</i>	0.0.15					0.0.15		

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

sapínek žlutomodrý <i>Chrysiptera hemicyanea</i>	0.0.11					0.0.11		
klaun sametový <i>Premnas biaculeatus</i>	0.0.2					0.0.2		
čel.: Labridae								
pyskoun šestipruhý <i>Pseudocheilinus hexataenia</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Blenniidae								
slizoun pruhovaný <i>Salarias fasciatus</i>	0.0.3					0.0.3		
čel.: Gobiidae								
hlaváč dlouhoploutvý <i>Valenciennea longipinnis</i>	0.0.3					0.0.3		
čel.: Siganidae								
králíčkovec liščí <i>Siganus vulpinus</i>	0.0.2					0.0.2		
králíčkovec vznešený <i>Siganus magnificus</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Acanthuridae								
bodlok skvrnohlavý <i>Acanthurus maculiceps</i>	0.0.1					0.0.1		
bodlok páskovaný <i>Ctenochaetus striatus</i>	0.0.1					0.0.1		
bodlok pestrý <i>Paracanthurus hepatus</i>	0.0.1					0.0.1		
bodlok žlutý <i>Zebrasoma flavescens</i>	0.0.1					0.0.1		
bodlok plachtonoš <i>Zebrasoma veliferum</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Belontiidae								
čichavec perleťový <i>Trichogaster leerii</i>	0.0.8					0.0.8		
čel.: Osphronemidae								
gurama velká <i>Osphronemus goramy</i>	0.0.1					0.0.1		
řád: čtverzubci (Tetraodontiformes)								
čel.: Balistidae								
ostenec Picassův <i>Rhinecanthus aculeatus</i>	0.0.1					0.0.1		
čel.: Monacanthidae								
pilníkotrn šedozeleň <i>Acreichthys tomentosus</i>	0.0.5					0.0.5		
čel.: Tetraodontidae								
hranobřích Valentinův <i>Canthigaster valentini</i>	0.0.1					0.0.1		
Obojživelníci (Amphibia)								
řád: žáby (Anura)								
čel.: Hylidae								
listovnice červenooká <i>Agalychnis callidryas</i>	0.0.2					0.0.2	II	
čel.: Pelodyadidae								
rosnice siná <i>Pelodyras caerulea</i>	0.0.6					0.0.6		
Plazi (Reptilia)								
řád: želvy (Chelonida)								
čel.: Carettochelyidae								
karetka novoguinejská <i>Carettochelys insculpta</i>	0.0.3					0.0.3	II	RDB
čel.: Emydidae								
želva nádherná <i>Trachemys scripta elegans</i>	1.1.16					1.1.16		
čel.: Geomydidae								
orlicie bornejská <i>Orlitia borneensis</i>	5.0				1.0	4.0	II	ESB,RDB

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

želva amboinská <i>Cuora amboinensis</i>	0.1					0.1	II	ESB,RDB
čel.: Testudinidae								
želva paprscitá <i>Astrochelys radiata</i>	0.1		0.3			0.4	I	ESB,RDB
želva pavoukovitá <i>Pyxis arachnoides brygooi</i>	6.0					6.0	I	ESB,RDB
želva zelenavá <i>Testudo hermanni boettgeri</i>	3.1			2.0		1.1	II	
želva pardálí <i>Stigmochelys pardalis</i>	0.0.1				0.0.1		II	
želva pardálí <i>Stigmochelys pardalis babcocki</i>	4.0		1.0			5.0	II	
želva uhlířská <i>Chelonoidis carbonaria</i>	1.1.2					1.1.2	II	
čel.: Chelidae								
vousivka pestrá <i>Phrynops geoffroanus</i>	1.0		1.0		1.0	1.0		
řád: krokodýli (Crocodylia)								
čel.: Crocodylidae								
kajmáněk trpasličí <i>Paleosuchus palpebrosus</i>	1.2					1.2	II	
řád: šupinatí (Squamata)								
čel.: Iguanidae								
leguán kubánský <i>Cyclura nubila</i>	1.5		1.0	1.0	0.1	1.4	I	ISB,RDB
leguán zelený <i>Iguana iguana</i>	1.2		2.0	2.0		1.2	II	
čukvala zavalitá <i>Sauromalus obesus obesus</i>	1.1		1.0			2.1		
leguánek ostnitý <i>Sceloporus magister</i>	2.1			1.1		1.0		
anolis obrovský <i>Anolis equestris</i>	1.2			0.1		1.1		
bazilišek zelený <i>Basiliscus plumifrons</i>	0.1		1.0			1.1		
bazilišek páskovaný <i>Basiliscus vittatus</i>	0.1					0.1		
oplurus <i>Oplurus cuvieri cuvieri</i>	4.2					4.2		
leguán nosorohý <i>Cyclura cornuta</i>	1.0		0.1			1.1	I	ESB,RDB
čel.: Agamidae								
agama kočiččinská <i>Physignathus cocincinus</i>	0.0.1		1.2	0.1		1.1.1		
trnorep skalní <i>Uromastix acanthinura</i>	0.0.20		0.0.8	0.0.12	0.0.16		II	
čel.: Chamaeleonidae								
chameleon obrovský <i>Furcifer oustaleti</i>	2.5.1	0.0.8		0.1.7		2.4.2	II	
čel.: Gekkonidae								
gekončík noční <i>Eublepharis macularius</i>	3.0					3.0		
čel.: Scincidae								
tilikva scinkovitá <i>Tiliqua scincoides</i>	1.0			1.0				
čel.: Teiidae								
dracena krokodýlovitá <i>Dracaena guianensis</i>	0.1					0.1	II	
čel.: Anguidae								
dvojjazyčník haitský <i>Celestus warreni</i>	3.0.15					3.0.15		
blavor žlutý <i>Pseudopus apodus</i>			0.0.1	0.0.1				
čel.: Helodermatidae								
korovec mexický <i>Heloderma horridum horridum</i>	1.1					1.1	II	EEP,ISB,RDB
čel.: Varanidae								
varan komodský <i>Varanus komodoensis</i>	1.0					1.0	I	EEP,ISB,RDB

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

čel.: Boidae

hroznýšovec kubánský <i>Epicrates angulifer</i>	1.0					1.0	II	EEP
krajta královská <i>Python regius</i>	1.1					1.1	II	
krajta tygrovitá <i>Python molurus</i>	0.1					0.1	II	
anakonda velká <i>Eunectes murinus</i>	1.2					1.2	II	
krajta diamantová <i>Morelia spilota variegata</i>	0.1		1.1	0.1		1.1	II	
hroznýšovec duhový <i>Epicrates cenchria maurus</i>	1.0					1.0	II	

čel.: Colubridae

užovka amurská <i>Elaphe schrencki</i>			1.0	1.0				
korálovka sedlatá <i>Lampropeltis triangulum</i>	0.0.2					0.0.2		
korálovka sedlatá <i>Lampropeltis triangulum campbelli</i>	0.1					0.1		
užovka domácí <i>Lamprophis fuliginosus</i>	0.0.1					0.0.1		
užovka červená <i>Pantherophis guttatus</i>	0.0.1					0.0.1		

Ptáci (Aves)

řád: pštrosové (Struthioniformes)

čel.: Struthionidae

pštros dvoupřstý <i>Struthio camelus</i>	1.0					1.0	I	
--	-----	--	--	--	--	-----	---	--

řád: nanduové (Rheiformes)

čel.: Rheidae

nandu pampový <i>Rhea americana</i>	1.0		1.3	1.1		1.2	II	
-------------------------------------	-----	--	-----	-----	--	-----	----	--

řád: kasuárové (Casuariiformes)

čel.: Dromaiidae

emu hnědý <i>Dromaius novaehollandiae</i>	1.1	5.1			5.1	1.1		
---	-----	-----	--	--	-----	-----	--	--

řád: brodiví (Ciconiiformes)

čel.: Threskiornithidae

ibis posvátný <i>Threskiornis aethiopicus</i>	4.6	0.0.1		0.0.1		4.6	III	
---	-----	-------	--	-------	--	-----	-----	--

řád: plameňáci (Phoenicopteriformes)

čel.: Phoenicopteridae

plameňák růžový <i>Phoenicopiterus ruber roseus</i>			3.2.3			3.2.3	II	
---	--	--	-------	--	--	-------	----	--

řád: vrubozobí (Anseriformes)

čel.: Anatidae

husička dvoubarevná <i>Dendrocygna bicolor</i>			0.0.8			0.0.8	III	
čírka černoskvřinná <i>Anas bernieri</i>	0.7					0.7	II	RDB
husička vdovka <i>Dendrocygna viduata</i>			2.2	0.1		2.1		
ostralka štíhlá <i>Anas acuta</i>	0.2				0.2		III	
kajka mořská <i>Somateria mollissima</i>	1.1			1.0		0.1		
kachna domácí - ruanská <i>Anas platyrhynchos f. domestica</i>	1.1					1.1		

řád: dravci (Falconiformes)

čel.: Accipitridae

orel východní <i>Haliaeetus pelagicus</i>	1.2		1.0		0.1	2.1	II	ESB, RDB
orel bělohlavý <i>Haliaeetus leucocephalus</i>			1.1			1.1	II	

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

čel.: *Falconidae*

rarož velký <i>Falco cherrug</i>	1.0					1.0	II	RDB
----------------------------------	-----	--	--	--	--	-----	----	-----

řád: hřabaví (*Galliformes*)

čel.: *Cracidae*

hoko červený <i>Crax rubra rubra</i>	1.1					1.1	III	RDB
--------------------------------------	-----	--	--	--	--	-----	-----	-----

čel.: *Phasianidae*

křepelka korunkatá <i>Rollulus rouloul</i>	1.1	0.0.1		0.0.1		1.1		
--	-----	-------	--	-------	--	-----	--	--

páv korunkatý <i>Pavo cristatus</i>	2.3				0.1	2.2		
-------------------------------------	-----	--	--	--	-----	-----	--	--

kur domácí - kočinka <i>Gallus gallus f. domestica</i>	0.1			0.1				
--	-----	--	--	-----	--	--	--	--

perlička domácí <i>Numida meleagris f. domestica</i>			0.0.6			0.0.6		
--	--	--	-------	--	--	-------	--	--

řád: krátkokřídli (*Gruiformes*)

čel.: *Gruidae*

jeřáb mandžuský <i>Grus japonensis</i>	1.1	0.2				1.3	I	EEP, JSB, RDB
--	-----	-----	--	--	--	-----	---	---------------

čel.: *Cariamidae*

seriema rudozobá <i>Cariama cristata</i>	0.1				0.1			
--	-----	--	--	--	-----	--	--	--

řád: bahňáci (*Charadriiformes*)

čel.: *Haematopodidae*

ústřičník velký <i>Haematopus ostralegus</i>	1.0					1.0		
--	-----	--	--	--	--	-----	--	--

čel.: *Recurvirostridae*

tenkozobec opačný <i>Recurvirostra avosetta</i>	5.5			0.1		5.4		
---	-----	--	--	-----	--	-----	--	--

čel.: *Charadriidae*

kulík písečný <i>Charadrius hiaticula</i>			4.0.2			4.0.2		
---	--	--	-------	--	--	-------	--	--

čel.: *Scolopacidae*

jespák bojovný <i>Philomachus pugnax</i>	1.0		1.2			2.2		
--	-----	--	-----	--	--	-----	--	--

řád: měkkozobí (*Columbiformes*)

čel.: *Columbidae*

holub zelenokřídý <i>Chalcophaps indica</i>	1.0		0.1			1.1		
---	-----	--	-----	--	--	-----	--	--

řád: papoušci (*Psittaciformes*)

čel.: *Cacatuidae*

kakadu bílý <i>Cacatua alba</i>	1.0				1.0		II	RDB
---------------------------------	-----	--	--	--	-----	--	----	-----

kakadu palmový <i>Probosciger aterrimus</i>	1.0					1.0	I	EEP
---	-----	--	--	--	--	-----	---	-----

korela chocholátá <i>Nymphicus hollandicus</i>	3.0.1					3.0.1		
--	-------	--	--	--	--	-------	--	--

čel.: *Psittacidae*

ara ararauna <i>Ara ararauna</i>	2.1					2.1	II	
----------------------------------	-----	--	--	--	--	-----	----	--

nestor kea <i>Nestor notabilis</i>	1.1					1.1	II	ESB, RDB
------------------------------------	-----	--	--	--	--	-----	----	----------

vaza velký <i>Coracopsis vasa</i>	2.0		0.1		1.0	1.1	II	
-----------------------------------	-----	--	-----	--	-----	-----	----	--

žako šedý <i>Psittacus erithacus</i>	2.2					2.2	II	
--------------------------------------	-----	--	--	--	--	-----	----	--

papoušek zpěvavý <i>Psephotus haematonotus</i>	2.1					2.1	II	
--	-----	--	--	--	--	-----	----	--

papoušek patagonský <i>Cyanoliseus patagonus</i>	2.1		0.0.2			2.1.2	II	
--	-----	--	-------	--	--	-------	----	--

papoušek různobarvý pestrý <i>Eclactus roratus polychloros</i>	1.1					1.1	II	
--	-----	--	--	--	--	-----	----	--

papoušek vlnkovaný <i>Melopsittacus undulatus</i>	6.8.14			1.2.3		5.6.11		
---	--------	--	--	-------	--	--------	--	--

řád: kukačky (*Cuculiformes*)

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

čel.: Musophagidae

turako šedý *Crinifer piscator*

1.2

0.1

1.1

III

řád: sovy (Strigiformes)

čel.: Strigidae

puštík obecný *Strix aluco*

2.1

0.0.2

2.1.2

II

sýček obecný *Athene noctua*

3.4

0.1

3.3

II

výr velký *Bubo bubo*

1.2

0.0.2

0.0.2

1.2

II

puštík bělavý západosibiřský *Strix uralensis uralensis*

1.1

1.1

II

sovice sněžní *Nyctea scandiaca*

1.1

1.1

II

puštík bradatý *Strix nebulosa*

1.1

1.1

II

kalous ušatý *Asio otus*

2.0

2.0

II

řád: srostoprstí (Coraciiformes)

čel.: Alcedinidae

ledňák obrovský *Dacelo novaeguineae*

1.1

1.0

1.0

1.1

čel.: Coraciidae

mandelík hajní *Coracias garrulus*

1.1

1.1

řád: pěvci (Passeriformes)

čel.: Turdidae

drozd zpěvný *Turdus philomelos*

0.1.2

0.0.2

0.1

drozd brávník *Turdus viscivorus*

1.0

1.0

drozd černoprsý *Turdus dissimilis*

1.0

1.0

čel.: Ploceidae

snovač rudozobý *Quelea quelea*

4.3.80

0.1.6

4.2.74

vdovka rajská *Vidua paradisaea*

1.0

1.0

čel.: Sturnidae

majna Rothschildova *Leucopsar rothschildi*

1.1

1.1

I

EEP,RDB

čel.: Corvidae

krkavec velký *Corvus corax*

1.1

1.1

Savci (Mammalia)

řád: vačnatci (Marsupialia)

čel.: Potoroidae

klokánek králíkovitý *Bettongia penicillata*

1.1

1.0.1

1.0

1.1.1

I

EEP,JSB

čel.: Macropodidae

klokan rudokrký *Macropus rufogriseus*

2.2

2.2

řád: chudozubí (Xenarthra)

čel.: Myrmecophagidae

mravenečník čtyřprstý *Tamandua tetradactyla*

1.0

1.0

ESB

čel.: Dasypodidae

pásovec štetinatý *ChaetophRACTUS villosus*

0.2

0.2

řád: hmyzožravci (Insectivora)

čel.: Erinaceidae

jezek bělobřichý *Atelerix albiventris*

1.1

1.1

1.0

1.2

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

řád: letouni (Chiroptera)									
čel.: Pteropidae									
kaloň plavý <i>Eidolon helvum</i>	3.3				1.0	2.3			
řád: primáti (Primates)									
čel.: Lemuridae									
lemur kata <i>Lemur catta</i>	6.0					6.0	I	ESB	
lemur běločelý <i>Eulemur albifrons</i>	2.1				1.0	1.1	I		
čel.: Callithrichidae									
tamarín žlutoruký <i>Saguinus midas</i>	2.0		0.2	1.1		1.1	II	ESB	
kosman bělovousý <i>Callithrix jacchus</i>	1.1			0.1		1.0	II		
lvíček zlatohlavý <i>Leontopithecus chrysomelas</i>			1.2	1.0		0.2	I	EEP, ISB, RDB	
tamarín pinčí <i>Saguinus oedipus</i>	1.1					1.1	I	EEP, ISB, RDB	
kosman zakrslý <i>Callithrix pygmaea pygmaea</i>	4.4.6	0.0.3	0.0.2		3.3	1.1.11	II		
čel.: Cebidae									
kotul veverovitý <i>Saimiri sciureus</i>	1.7.1	0.0.2			0.1	1.6.3	II	EEP	
mirikina bolivijská <i>Aotus azarai boliviensis</i>	0.1				0.1		II	ESB	
čel.: Cercopithecidae									
dželada <i>Theropithecus gelada</i>	3.0					3.0	II	EEP, ISB	
mandril <i>Mandrillus sphinx</i>			0.1	0.1			I	EEP, RDB	
pavián anubi <i>Papio anubis</i>	0.4					0.4	II		
čel.: Pongidae									
šimpanz <i>Pan troglodytes</i>	1.2					1.2	I	ESB, RDB	
řád: šelmy (Carnivora)									
čel.: Canidae									
vlk arktický <i>Canis lupus arctos</i>	6.4			1.1		5.3	I		
liška polární <i>Alopex lagopus</i>	3.4				1.3	2.1			
vlk hřivnatý <i>Chrysocyon brachyurus</i>	1.1					1.1	II	EEP, ISB	
čel.: Ursidae									
medvěd lední <i>Ursus maritimus</i>	2.2				0.1	2.1	II	EEP, ISB, RDB	
panda červená <i>Ailurus fulgens</i>	0.1		1.0			1.1	I	ISB, RDB	
medvěd kamčatský <i>Ursus arctos beringianus</i>	3.1				2.0	1.1	II	ESB	
čel.: Procyonidae									
nosál červený <i>Nasua nasua</i>	3.3				1.0	2.3			
čel.: Mustelidae									
tchoř tmavý <i>Mustela putorius</i>	0.2		0.2		0.4				
rosomák <i>Gulo gulo gulo</i>	1.1					1.1		EEP	
skunk pruhovaný <i>Mephitis mephitis</i>	2.1					2.1			
fretka <i>Mustela furo</i>	1.1				0.1	1.0			
čel.: Viverridae									
binturong <i>Arctictis binturong</i>	1.0					1.0	III	ESB	
čel.: Herpestidae									
surikata <i>Suricata suricatta</i>	1.4				0.1	1.3			

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

čel.: Felidae

levhart cejlonský <i>Panthera pardus kotiya</i>	1.1		0.1		0.1	1.1	I	EEP,ISB,RDB
kočka pouštní <i>Felis margarita harrisoni</i>	1.1	3.0	3.0	4.0		3.1	II	EEP,ISB
manul <i>Otocolobus manul</i>	1.0					1.0	II	EEP,ISB
rys kanadský <i>Lynx canadensis</i>	2.3	1.3		0.1	1.3	2.2	II	
lev berberský <i>Panthera leo leo</i>			1.0	1.0			II	RDB
jaguarundi <i>Herpailurus yagouaroundi</i>	1.1		0.1		0.1	1.1	I	
kočka bengálská <i>Prionailurus bengalensis</i>			0.1	0.1			II	
tygr sumaterský <i>Panthera tigris sumatrae</i>	1.1		1.0		1.0	1.1	I	EEP,ISB,RDB

čel.: Otariidae

lachtan medvědí <i>Callorhinus ursinus</i>	1.2					1.2		RDB
--	-----	--	--	--	--	-----	--	-----

řád: lichokopytníci (Perissodactyla)

čel.: Equidae

kůň domácí - fríský <i>Equus caballus</i>	0.2					0.2		
zebra Chapmanova <i>Equus quagga chapmanni</i>	2.2	1.0	0.1		1.0	2.3		
kůň domácí - mini appaloosa <i>Equus caballus</i>	3.1				1.0	2.1		
kůň domácí - shetlandský pony <i>Equus caballus</i>	0.2				0.2			
kůň domácí - pony <i>Equus caballus</i>	0.1					0.1		
kůň domácí - irský kob <i>Equus caballus</i>	2.0					2.0		
kůň Převalského <i>Equus przewalskii</i>	0.2					0.2	I	EEP,ISB
zebra Grévyho <i>Equus grevyi</i>	0.5		1.0		0.2	1.3	I	EEP,ISB,RDB
kiang východní <i>Equus kiang holdereri</i>	1.3	1.0				2.3	II	ISB

čel.: Tapiridae

tapír jihoamerický <i>Tapirus terrestris</i>	1.1					1.1	II	EEP,RDB
--	-----	--	--	--	--	-----	----	---------

řád: sudokopytníci (Artiodactyla)

čel.: Suidae

prase domácí - zakrslé <i>Sus domesticus</i>			1.0			1.0		
--	--	--	-----	--	--	-----	--	--

čel.: Tayassuidae

pekari bělobradý <i>Tayassu pecari</i>	7.8.2	0.0.6	1.3	1.3.2	5.3.6	2.5	II	
--	-------	-------	-----	-------	-------	-----	----	--

čel.: Camelidae

vikuña <i>Vicugna vicugna</i>	2.2	1.1		1.0		2.3	I	EEP,ISB
velbloud dvouhrbý <i>Camelus ferus</i>	1.3	0.2	1.1		1.2	1.4		
alpaka <i>Vicugna pacos</i>	2.3	0.2	1.0	0.1	1.0	1.4		

čel.: Giraffidae

žirafa síťovaná <i>Giraffa camelopardalis reticulata</i>	1.4	1.1				2.5		EEP
--	-----	-----	--	--	--	-----	--	-----

čel.: Cervidae

sob <i>Rangifer tarandus</i>	1.7	2.3	0.1	1.3		2.8		
wapiti sibiřský <i>Cervus canadensis sibiricus</i>	2.4	2.1	0.2		1.1	3.6		
jelen milu <i>Elaphurus davidianus</i>	1.7	2.2		1.0	0.4	2.5		RDB
los evropský <i>Alces alces</i>	1.3		0.1	0.1		1.3		

čel.: Bovidae

paovce hřivnatá <i>Ammotragus lervia</i>	3.6	2.1		1.0		4.7	II	RDB
--	-----	-----	--	-----	--	-----	----	-----

CHOVATELSKÝ ÚSEK

ANIMAL BREEDING DEPARTMENT

kozorožec sibiřský <i>Capra sibirica</i>	2.7	2.2.1		1.2.1		3.7		
bizon <i>Bison bison</i>	3.5	3.1			2.1	4.5		
pakůň modrý <i>Connochaetes taurinus taurinus</i>	2.2	1.0			1.0	2.2		
koza domácí - kamerunská <i>Capra hircus</i>	4.7	4.8	0.1	0.1	5.7	3.8		
jak domácí <i>Bos grunniens</i>	1.4	1.3				2.7		
ovce domácí - Jákobova <i>Ovis aries aries</i>			2.1	2.1				
tur domácí - jerseyký <i>Bos taurus</i>	0.2				0.1	0.1		
koza domácí - burská <i>Capra hircus</i>			0.3			0.3		
ovce domácí - cápová <i>Ovis aries aries</i>	1.1					1.1		
ovce domácí - walliská <i>Ovis aries aries</i>	0.1					0.1		
takin indický <i>Budorcas taxicolor taxicolor</i>	3.3	1.1			1.0	3.4	II	ESB, RDB
řád: hlodavci (Rodentia)								
čel.: Sciuridae								
psoun prériový <i>Cynomys ludovicianus</i>	1.1.4	0.0.6				1.1.10		
čipmank východní <i>Tamias striatus</i>			2.2			2.2		
veverka Prévostova <i>Callosciurus prevostii</i>	1.1					1.1		
čel.: Castoridae								
bobr kanadský <i>Castor canadensis</i>	4.3	0.0.4			2.1	2.2.4		
čel.: Muridae								
pískomil mongolský <i>Meriones unguiculatus</i>	1.3					1.3		
čel.: Erethizontidae								
urzon kanadský <i>Erethizon dorsatum</i>			1.1	0.1		1.0		
kuandu obecný <i>Coendou prehensilis</i>	1.0					1.0		
čel.: Chinchillidae								
čičila vlnatá <i>Chinchilla lanigera</i>	1.0.1			1.0		0.0.1	I	RDB
čel.: Caviidae								
mara stepní <i>Dolichotis patagonum</i>	5.7	9.6.2	1.0	2.1.2	0.1	13.11		
morče domácí <i>Cavia porcellus</i>	2.11.3	0.0.35		1.0	1.8.35	0.3.3		
čel.: Hydrochaeridae								
kapybara <i>Hydrochaeris hydrochaeris</i>	0.2		2.0	1.1		1.1		
čel.: Dasyproctidae								
aguti Azarův <i>Dasyprocta azarae</i>	2.3					2.3		ESB, RDB
čel.: Octodontidae								
osmák degu <i>Octodon degus</i>	0.0.6	0.0.2			0.0.2	0.0.6		
čel.: Capromyidae								
hutie stromová <i>Capromys pilorides</i>	0.5					0.5		
řád: zajáci (Lagomorpha)								
čel.: Leporidae								
králík domácí - zakrslý <i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	2.2.6	0.0.16			2.1.12	0.1.10		
králík domácí <i>Oryctolagus cuniculus v. edulis</i>	0.5				0.5			

VETERINÁRNÍ PÉČE

VETERINARY CARE

Veterinární, preventivní a léčebná péče probíhala, stejně jako v minulých letech, i v roce 2014 ve třech oblastech.

Preventivní péče spočívala v důsledné sanaci areálu i objektů expozic dle ročního plánu deratizace, dezinfekce a dezinsekce (DDD), ale i podle aktuální potřeby. Jarní a podzimní parazitologické depistáže, prováděné ve spolupráci s Ústavem parazitologie Fakulty veterinárního lékařství Veterinární a farmaceutické univerzity (FVL VFU), jmenovitě s přednostou ústavu prof. MVDr. Davidem Modrým, Ph.D., prokázaly účinnost plošného jarního a podzimního odčervení, ale připomněly i dlouhodobé problémy akcentující nutnost trvalé kontroly zoohygieny a zacházení s odpady živočišného původu. Nejvyšší pozornost musíme nadále věnovat efektu dehelmintizace u koňovitých z důvodu opakovaného záchytu *Parascaris equorum*. Antiparazitika jsme aplikovali až šestkrát ročně, u hříbat individuálně a od třetího týdne života každý měsíc. Zvýšený důraz dále klademe na dehelmintizaci a sanaci prostředí koček pouštích, rysů kanadských (*Toxocara cati*) a losů evropských (hlístice rodu *Trichuris*). Hlístice tenkohlavec ovčí (*Trichuris ovis*) byla importována s konstitučně slabou samicí ze švýcarské zoologické zahrady a výrazně komplikuje zdravotní stav losího stáda. Trichurózu potlačujeme opakovaným podáváním bendazolových preparátů v pětidenních cyklech. Z řady individuálně i plošně použitých preparátů jsme k léčbě i prevenci endo- a ektoparazitóz v roce 2014 u největšího počtu zvířat mediko-

Čipování a odběr krve mláděte takina indického/Microchipping and blood sample collection from a young Mishmi takin
Photo Jana Galová

vali krmnou dávku přípravkem Fenbendazol Bioveta 4 % plv., Panacur gran., Levamisole 30 % plv. Při možnosti individuálního podání jsme aplikovali injekčně především Dectomax inj., Biomec inj., perorálně pak Equest pramox oral gel, Noromectin Equine pasta, Panacur 10 % susp. a ve většině případů Equiverm pastu u koňovitých a medvědů. S ohledem na nutnost střídání účinných látek vzhledem ke vznikající rezistenci endoparazitů jsme v průběhu roku aplikovali u výše zmíněných druhů zvířat novinku – perorální pastu Equistran.

Díky preventivnímu podávání přípravku Baycox 5 % susp. mláďatům vybraných druhů týden po jejich narození jsme se vyhnuli ztrátám způsobeným

kokcidiózou, která přesto alterovala zdravotní stav zvířat především na úseku Parohatá. Vyšetření trusu průjmučích paovců a kozorožců prokázalo kokcidiózu. Obě skupiny zvířat byly přeléčeny přípravkem Baycox susp. a Sulfacox T sol. s dobrým výsledkem. Terénní cvičení studentů VFU v zoologické zahradě pod vedením prof. Modrého je cennou příležitostí k diskusi o aktuálních parazitologických problémech. Ústavu parazitologie FVL VFU patří naše poděkování za odbornou spolupráci a bezplatnou pravidelnou i průběžnou depistáž.

Opatření v oblasti deratizace, dezinfekce a dezinsekce probíhala dle aktualizovaného plánu. Výskyt potkanů jsme v roce 2014 nezaznamenali, v minulém

VETERINÁRNÍ PÉČE

VETERINARY CARE

roce jsme eliminovali průzkumnou skupinu odstraněním přirozených úkrytů, rozmístěním staniček s přípravkem Lanirat a Baraki granule, případně položením návnad přímo do nor. Během posledních dvaceti let jsme zaznamenali jen ojedinělý výskyt těchto přenašečů vážných onemocnění, na který jsme důrazně a s úspěchem reagovali. Tento stav je uspokojivý ve srovnání s dobou před dvaceti lety, kdy jsme v zanedbaném areálu zoo zaznamenali 3. stupeň zamoření potkany a s tím související výskyt nebezpečných nákaz (salmonelóza, listerióza, leptospiróza, parvoviróza). V expozicích s rizikem roznesení návnady se nám osvědčil přípravek Hubex ve voskových blocích. Vysoký výskyt drobných hlodavců komplikoval provoz v pavilonu Exotarium a v expozici vodních ptáků na úseku Beringie. V roce 2014 jsme spektrum návnad rozšířili o přípravek Tarin granulát (zrní). Negativní působení drobných hlodavců tlumíme také uskladňováním krmiva do plastových uzavíratelných nádob.

Pro hubení švábů v pavilonu Tropické království jsme opět použili, a to s patrným efektem, preparáty Neostomosan, Goliath gel, Maxforce white a Schwabex fog. Vedle možného přenosu infekce švábi komplikují hojení ran u plazů, často vzniklých při páření. Výskyt létavého hmyzu eliminujeme pomocí lepových pastí i larvicidních postřiků podestýlky, především s ohledem na pohodu žiraf sířovaných. Aktuálně jsme připravili plány a zahájili opatření DDD v Záchrané stanici volně žijících živočichů v Jinačovicích.

Imobilizace rysů kanadských/Immobilisation of Canadian lynxes

Photo Petr Suvorov

Určení pohlaví rysů kanadských – vpravo samec, vlevo samice/Determining the sex of Canadian lynxes – male (right), female (left)

Photo Petr Suvorov

Vybrané druhy zvířat jsme vakcinovali v květnu po dokončení plošné dehelmintizace. Psovitě a kočkovité šelmy vakcinujeme proti všem nebezpečným infekcím vyjma infekční peritonitidy koček, velbloudovitě proti tetanu, koňovitě proti tetanu a chřipce, žirafy a soby proti klostridiím, lachtany proti leptospiróze, králíky proti moru a myxomatóze, poprvé na přání dovozce i mary stepní.

Kvalitu krmiv kontrolujeme v kooperaci se Státním veterinárním ústavem (SVÚ) Olomouc. Vyšetření biologického

materiálu provádíme ve spolupráci s VFU, SVÚ Olomouc, Výzkumným ústavem veterinárního lékařství (VÚVL) Brno i soukromými laboratorními. S firmou Genservis a Institutem pro molekulární diagnostiku v Bielefeldu spolupracujeme při vytváření perspektivních chovných skupin, určování pohlaví, archivaci DNA vybraných jedinců a při diagnostice závažných onemocnění ptáků, jako jsou chlamydiózy či PBFD (papouščí nemoc zobáku a peří). Určit pohlaví bobrů kanadských metodou analýzy DNA

VETERINÁRNÍ PÉČE

VETERINARY CARE

nám třetím rokem pomáhají odborníci z Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky (klasické morfologicko-fyziologické metody se nám totiž ukázaly jako nespolehlivé).

Dodržování zákona o veterinární péči a zákona na ochranu zvířat proti týrání kontrolovali v průběhu roku desetkrát pracovníci Krajské veterinární správy pro Jihomoravský kraj. Z toho se konala tři řízení ve věci rozhodnutí o povolení k provozování záchranné stanice pro volně žijící živočichy. Kontroly kladly důraz na vedení dokumentace v souladu s legislativou EU, na pohodu zvířat v chovech i při přesunech. Mohu konstatovat, že nám nebyly vytknuty závažnější nedostatky, dvě stížnosti byly posouzeny jako neopodstatněné. Přípravou Osvědčení pro vnitřní obchod EU v systému Traces (Trade Control and Expert System) se aktivně podílíme na zahraniční výměně zvířat.

Léčebná péče soustředěná na kmenová zvířata se v mnoha případech neobešla bez distanční imobilizace. Provedli jsme však pouze sedm imobilizací pomocí přípravku Immobilon LA inj.

Odběr krve vazy velkého/Blood sample collection from a greater vasa parrot Photo Petr Suvorov

Tato skutečnost souvisí se snahou nahra- zovat tento pro člověka nebezpečný a přitom málo dostupný preparát klasickými i novými anestetiky, osvědčilo se například využití Zoletilu u turů.

Chov mar stepních těžce zasáhla infekce způsobená *Yersinii pseudotuberculosis*. Léčebnou péčí, deratizací a sanací prostředí expozice se nám podařilo skupinu stabilizovat, další úhyny v důsledku infekce nebyly zaznamenány.

Z celkového množství zákroků připadá na preventivní opatření a interní zákroky 60 % případů, naproti tomu na poruchy březosti, porodní a poporodní komplikace pouze 10 % zákroků. Zbýlá procenta případů naplňují zákroky chirurgické včetně častých korekcí paznehtů a kopyt, např. u paovcí hřivnatých či kozorožců sibiřských.

Po úpravách krmné dávky se nám dařilo držet v dobré kondici soby polární a odchovat životaschopná mláďata. Tato skutečnost není ve většině evropských zoo úplně běžná. K zlepšení kondice sobů velice přispívá z Finska dovezený lišejník, který je v přírodě hlavní složkou jejich potravy. Ve spolupráci s MVDr. Táňou Husákovou z veterinární fakulty jsme provedli významné množství kompletních vyšetření krve u velbloudovitých. Získané poznatky, především o karenci vitamínů a minerálů, jsme využili při úpravě krmných dávek a programu prevence.

K upevnění zdraví stáda vede trvalé podávání roborancií, probiotických kmenů bakterií, dehelmintizace, vakcinace, individuální odběry krve a její analýzy. Také u menších druhů exotických

zvířat přidáváme do krmné dávky probiotika. Je prokázáno, že probiotika působí ve prospěch pozitivní mikroflóry, ale dokážou také „vytěsnit“ endoparazity, především kokcidie. Především u ptáků a malých primátů využíváme s dobrou odezvou k prevenci i potlačení onemocnění imunomodulaci s využitím speciálních přípravků užívaných ve veterinární i humánní medicíně, jako je například Imunoglukan (při cikovíroze papoušků).

Zlomeniny kostí léčíme externí fixací pomocí odlehčených materiálů. Vysoký počet úrazů, který jsme zaznamenali u mar stepních, provázela značná úspěšnost léčby. Ve třech nových nádržích pro mořskou akvaristiku jsme zaznamenali výskyt odolných ektoparazitů (kožovců). Jejich eliminace si vyžádala komplex technických, zoohygienických i léčebných opatření.

Veterinární servis zajišťoval denně soukromý veterinární lékař. V rámci úzké spolupráce s Ústavem ekologie a chorob volně žijících zvířat se na léčebné péči v Zoo Brno podílí prof. MVDr. Jiří Pikula, PhD., aby i v době nepřítomnosti kmenového pracovníka byla zajištěna plnohodnotná veterinární péče.

Vědeckovýzkumná a kulturně propagační práce byla orientována především na přednáškovou činnost prováděnou ve prospěch dvou ústavů VFU. Lektoruji dva typy kvalifikačních kursů a okrajově se podílím na výuce studentů středních odborných škol (obor veterinářství, zemědělství). Jsem členem Oborové rady VFU pro choroby volně

VETERINÁRNÍ PÉČE

VETERINARY CARE

žijících ptáků a malých savců, a proto jsem zasedal v komisích pro obhajobu dizertačních prací či v komisích pro vykonání státní doktorské zkoušky. Oponoval jsem čtyři projekty Interní grantové agentury VFU Brno. Praktická

ukázka péče o zvířata v Zoo Brno, odborný výklad a přednáška pro německé studenty byly tradičně kladně hodnoceny součástí programu výměny studentů mezi VFU Brno a Lipskou univerzitou. V listopadu 2014 jsem připravil podob-

ný program pro studenty veterinární fakulty Univerzity Wrocław s výhledem na spolupráci v příštích letech.

*MVDr. Stanislav Mazánek, Ph.D.,
veterinární lékař*

SUMMARY: Preventive care at the zoo involved the thorough application of sanitary measures at the zoo's premises and buildings in accordance with the yearly plan of disinfection, disinfestation and deratting (DDD), but also in response to momentary needs.

The spring and autumn parasitological screening carried out in cooperation with the Department of Parasitology of the Faculty of Veterinary Medicine of the University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences proved the efficiency of zoo-wide spring and autumn worming. The highest attention still needs to be paid to the effect of dehelmintisation in equines because of the repeated occurrence of *Parascaris equorum*. Antiparasitics were applied up to six times per year, with foals being treated individually every month from the third week of their lives. We are continuing to put greater emphasis on dehelmintisation and environmental sanitation for our desert cats, Canadian lynx and moose. Whipworm (*Trichuris ovis*) was imported with a constitutionally weak female moose from a Swiss zoo and it is causing significant problems with regard to the state of health of our herd.

We vaccinated selected animal species in May after completing zoo-wide dehelmintisation. We vaccinate canines and felines against all dangerous infections except for infectious feline peritonitis, and we vaccinate camels against tetanus, equines against tetanus and flu, giraffes and

moose against clostridia, sea lions against leptospirosis, and rabbits and Patagonian maras against plague and myxomatosis.

Medical care often required immobilization from a distance. We carried out only seven immobilizations using the Immobilon LA injection preparation, however. This fact is related to our efforts to replace this preparation, which is dangerous for humans and also difficult to obtain, with standard as well as new anaesthetics: for example, the use of Zoletil proved successful. Our group of Patagonian maras was severely affected by an infection caused by *Yersinia pseudotuberculosis*. We managed to stabilize the group through medical treatment, deratting and sanitation of the environment, and no further deaths were recorded as a result of the infection. We treat bone fractures using external fixation with lightweight materials. We treated a high number of injuries recorded in Patagonian maras with great success. We carried out a significant quantity of complete blood tests on camels and used the knowledge obtained, mainly regarding vitamin and mineral deficiency, for the modification of feeding doses and our prevention programme. Permanent administration of roborants and probiotic bacterial strains, dehelmintisation, vaccination, and the taking of individual blood samples and their analysis are all leading to the fortification of health in the camel herd. We also add probiotics to the feed doses of smaller species of exotic

animals. It has been proven that probiotics not only have a beneficial effect on positive microflora but can also "force out" endoparasites, mainly coccidia.

Scientific research and cultural promotion work focused mainly on lecturing was carried out for the benefit of two institutes at the University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences in Brno.

I lecture on two types of qualification courses and play a subsidiary role in the tuition of students from specialised secondary schools (veterinary science and agriculture). I'm a member of the Departmental Board for diseases of wild birds and small mammals at the University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences, and for that reason I have sat in dissertation defence committees and in committees administering the state doctoral examinations. I acted as the opponent for four projects of the Internal Grant Agency of the University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences.

A practical demonstration of animal care at Brno Zoo and a specialized presentation and lecture for German students who took part in the exchange programme for students from the University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences and Leipzig University were all received positively, as is traditional. In November 2014, I prepared a similar programme for the students of the veterinary faculty at Wrocław University with the prospect of future cooperation in the following years.

TECHNICKÝ ÚSEK

TECHNICAL DEPARTMENT

Jezero plameňáků (vpravo) a ostrov lemurů (vlevo) u Africké vesnice/The flamingo lake (right) and lemur island (left) at the African village

Brněnská zoologická zahrada během roku 2014 otevřela tři nové expozice, které významným způsobem rozšířily návštěvnickou nabídku: Africkou vesnici, průchozí voliéru orlů bělohlavých s doplňkovými expozicemi a rovněž průchozí výběh klokanů skalních. Stavbaři dokončili dílo během krátké doby zhruba jednoho roku. Tři velké investiční akce byly financovány z rozpočtu města Brna a dotací Evropské unie.

Na nejvýše položeném místě zoo, poblíž výběhu Safari, vyrostlo osm chýší Africké vesnice, které mají různorodé využití: najdeme tu výukovou místnost, ubikaci snovačů rudozobých, hygienické zázemí, stáje a výběhy pro domácí

zvířata. Optickou dominantu vesnice tvoří hydroglobus zásobující zoo od roku 1973 užitkovou vodou. Aby nerušil

autentickou atmosféru, designéři ho oděli do nového pláště vzbuzujícího dojem, že mezi chýšemi domorodců právě

Lemuři na ostrově/Lemurs on their island

TECHNICKÝ ÚSEK

TECHNICAL DEPARTMENT

Nová palisáda s krmným místem na Safari/The new palisade with feeding points in the Safari enclosure

Žáitková stezka vedoucí výběhem klokaniů/Experience trail leading through the wallaby run

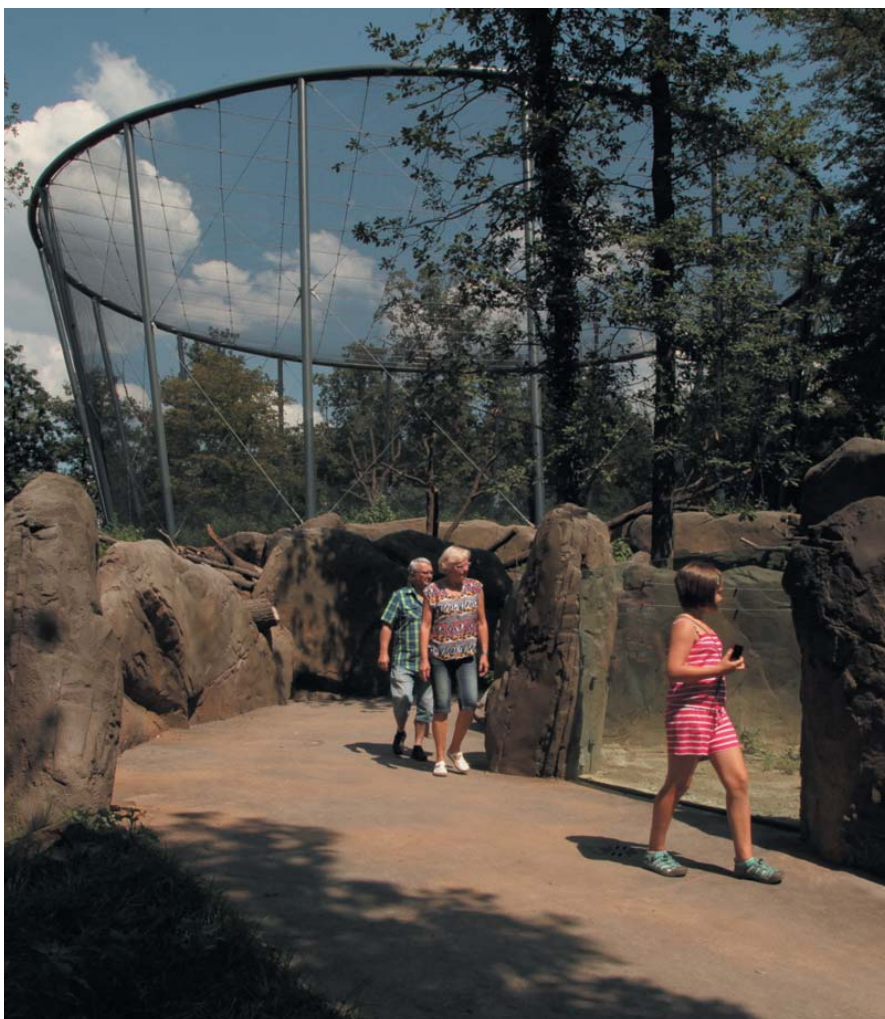
Vstup do expozice zdobí kopie kreseb Aborodžinců/The entrance to the exhibit is decorated by copies of Aborigine drawings

přistál horkovzdušný balon. Podlouhlá stavba zakřiveného půdorysu, největší ve vesnici, obsahuje stánek rychlého občerstvení s posezením a výhledem do výběhu Safari a dále ubikace lemuru kata a plameňáků růžových s rovněž krytými výhledy do jejich výběhů. Podstatnou část výběhů tvoří vodní plocha nově zbudovaného jezera s ostrovem lemuru. Součástí stavby Africké vesnice byla i rekonstrukce přilehlé části výběhu Safari. Přibližně padesátimetrový úsek oplocení z drátěného pletiva nahradila dřevěná palisáda, vznikla dvě nová zastřešená krmná místa a skoro celý výběh byl zatravněn. Jezero ve výběhu Safari dostalo nové dno, štěrkový podklad překryla deseticentimetrová vrstva betonu. Původní přívod vody jsme zrušili, nádrž nyní napájí potok přitékající z výběhu plameňáků. Pomocí čerpadla voda potrubím cirkuluje mezi jezerem plameňáků a nádrží ve výběhu Safari. Africkou vesnici dovybavila zoo z vlastních zdrojů: do stánku s občerstvením instalovala gastrozařízení, do WC tryskové vysoušeče rukou, zahradnický upravila a lavičkami osadila intravilán vesnice i její okolí, jezírko plameňáků doplnila rohožemi.

Nová expozice klokaniů se nachází v horní části zoo, v závěru hlavní komunikace vedoucí od restaurace U Tygra k pavilonu Exotarium. Pěší trasa doprovázející zmíněnou komunikaci prochází expozicí, kde lze odbočit na stezku vedoucí výběhem klokaniů. Expozici zdobí efektní dekorace – umělá skála s kopie kreseb původních obyvatel Austrálie.

TECHNICKÝ ÚSEK

TECHNICAL DEPARTMENT

Voliéra orlů bělohavých má tvar komolého kužele, směrem nahoru se rozšiřuje, a dravci tak mají větší prostor k letu. Staticky promyšlená, samonosná konstrukce bez kotvících lan mimo půdorys stavby je zcela originální/The bald eagle aviary has the shape of an inverted truncated cone, extending upwards, so these predators have plenty of space to fly. The statically sophisticated, self-supporting structure has no anchoring ropes outside the ground plan, and is completely original

Nové chovatelské zařízení bylo vyprojektováno pro vzácné klokany skalní. Jednání o jejich dovozu přímo z Austrálie však dosud trvají, a tak se tu návštěvníci zatím mohou setkat s klokany rudokrkými. Z vlastních prostředků zoo postavila oplocení v zadní části výběhu klokanů a také tam zbudovala několik terénních vyvýšenin sestavených z velkých balvanů.

Mohutná voliéra orlů bělohavých vyčnívá nad okolním lesním porostem v dolní části zoo, na západním úbočí Mniší hory. Jedna z největších orlích voliér v Česku vyniká originální konstrukcí. Jelikož je postavena ve svahu, její výška se pohybuje v rozmezí 11–15,5 metru. Nosnou konstrukci tvoří šestnáct ocelových sloupů, nahoře sepnutých kruho-

vým prstencem z ocelových trubek, jehož průměr měří 30 m. Rovný strop i zaoblené stěny pokrývá silonová síť s oky 50x50 cm, v rovině stropu i stěn jsou natažena ocelová táhla a lana pro ztužení stavby (zavětrování) či uchycení sítě. Půdorys voliéry tvoří elipsu o rozměrech 32x22 m, nosné sloupy jsou do základů zakotveny pod různými úhly, nikdy nejsou kolmé. Voliéra se směrem nahoru se rozšiřuje, a dravci tak mají větší prostor k letu. Staticky promyšlená, samonosná konstrukce bez kotvících lan mimo půdorys stavby je zcela originální. Návštěvní trasa prochází voliérou, z vyhlídkové plochy pod převisem lze orly pozorovat přímo, bez jakékoliv bariéry. Voliéru obklopují umělé skály, do nichž jsou zabudovány tři doplňkové expozice: skunků pruhovaných, urzonů kanadských a čipmanků východních.

Dvě nové menší expozice začala Zoo Brno stavět během roku 2014: pro nosáky červené (expozice byla dokončena včetně umístění zvířat) a pro pandy červené. Zahájila také práce na projektových dokumentacích ke stavbě nové expozice pižmonů severních, lvů pustiných a nového venkovního výběhu šimpanzů.

Opravy

Rekonstrukce nádrží pro mořskou akvaristiku byla v roce 2014 zdárně dokončena. Do stěny atria spojujícího pavilon Tropické království a sousední budovu terárií byla až do nedávné doby zabudována čtyři mořská akvária. Výsledkem jejich celkové přestavby jsou sice pouze tři, ale zato mnohem větší

TECHNICKÝ ÚSEK

TECHNICAL DEPARTMENT

nádrže. Každá má objem 2 000 litrů a osazena je vyspělými technologiemi, které umožňují věrněji napodobovat přirozené podmínky vládající pod mořskou hladinou.

Přibližně 700 metrů pozemních komunikací dostalo nový povrch. Opravy se týkaly především úseku od lachtanů k ledním medvědům, zpevněna byla i manipulační plocha před centrálním seníkem v sadu. Parkovací stání mezi správním budovou a centrální přípravnou krmiv dostalo kromě nového povrchu i ohraničení z gabionů (drátokošů), které fixují těsně přiléhající prudký svah. Mnohé další velké opravy se týkaly zastaralé elektroinstalace v záchranné stanici v Jinačovicích a v pavilonu Tropické království, nefunkčního čerpadla ve výběhu bobrů, proděravělého střešního pláště ve stájích na Safari, popraskaných vnitřních bazénů lachtanů a nahnilého dřevěného schodiště u stánku s očerstvením na točně u horní stanice zoovláčku.

Úpravy zeleně

Pracovníci útvaru úpravy zeleně prováděli v roce 2014 nové výsadby na mnoha místech zoo. Například ve voliérě majn Rothschildových a v pavilonu Tropické království vytvořili podrost z teplomilných druhů. V okolí nových expozic i jinde vysadili půdokryvné a popínavé keře a založili trávníky. Obnovili záhony u vstupu do zoo a u některých jiných objektů. Nízkými dřevinami a trvalkami osázeli předbariéry expozic v různých částech zoo či mobilní nádoby u stánků a dalších budov. Zahustili porost u hlavní komunika-

ce. Vodní a bahenní rostliny vysázeli do jezírka u dětské zoo a ve voliérě sov a do tůň u jeřábů. Vyměnili nebo instalovali nové dekorace v různých venkovních výběžích i vnitřních expozicích. Postarali se o sezonní výzdobu areálu, například při halloweenu. V sadu založili porost bambusu, který hodlají později vysazovat k oplocení vybraných výběhů. Při údržbě areálu zahradníci seřezávají živé ploty, prořezávají suché větve či kácení stromy ohrožující bezpečnost návštěvníků. S chovateli také jezdí do okolních lesů pro okusy.

Informační technologie

V roce 2014 obdržela Zoo Brno z rozpočtu města dotaci 1,5 mil. Kč, s jejíž pomocí se podařilo pokrýt wi-fi signálem pavilony, důležité expozice a významné části návštěvnických tras. Signál je volně přístupný návštěvníkům. Uvedené objekty byly též osazeny wi-fi rozhlasem, který slouží k varovným hlášením, ale také informuje o blížících se zábavných a vzdělávacích akcích pro návštěvníky.

V rámci investiční výstavby Zoo Brno koncem roku 2014 rekonstruovala svou optickou síť, která již byla zastaralá a měla nevyhovující typologii. Vyměněny byly všechny optické kabely a všechny aktivní prvky optické sítě, změněna byla typologie sítě. Ta nyní vyhovuje i těm nejsložitějším nárokům na datové přenosy.

V roce 2014 v Zoo Brno také proběhla rozsáhlá obměna počítačů, zahrada koupila 27 nových kancelářských PC a pět notebooků.

Hospodářská správa

Mezi přibližně 25 pracovníky hospodářské správy se v roce 2014 nacházelo pět kmenových zaměstnanců zoologické zahrady, působících v oddělení údržby. Dále k hospodářské správě patřili lidé, které Úřad práce Brno-město poslal do zoo, aby tam vykonávali tzv. veřejně prospěšné práce (VPP). V období leden–srpen působilo v zoo 15 pracovníků VPP + jeden koordinátor, v období srpen–prosinec 19 pracovníků VPP + jeden koordinátor. Věnovali se především úklidu areálu a drobným pomocným pracím. Ukázali se jako pomocníci spolehliví, odvádějící kvalitní práci, kterou oceňovali i ostatní zaměstnanci zoo. S úklidy, nátěry plotů i se sběrem ovoce v sadu pomáhali v Zoo Brno několikrát také dobrovolníci.

Hospodářská správa spolupracovala v roce 2014 při budování záchranné stanice v Jinačovicích, při stavbě nové expozice nosálů, při odstranění schodiště u bufetu Otočka, při stavbě africké vesnice, při zhotovení nové manipulační plochy u seníku, při terénních úpravách v nové expozici pand, při opravě komunikace vedoucí od lachtanů až po soby a při nátěrech starších expozic.

Hlavním úkolem technického úseku v nastávajícím období bude příprava a zahájení staveb nových výběhů lvů pustinných, pižmoňů severních a nového venkovního výběhu šimpanzů.

*Ing. Miroslav Janota,
vedoucí technického úseku*

TECHNICKÝ ÚSEK

TECHNICAL DEPARTMENT

SUMMARY: Brno Zoo opened three new exhibits in 2014 which have significantly expanded what's on offer for visitors: the African Village, a walk-through aviary of bald eagles with supplementary exhibits, and also a walk-through rock wallaby run. The construction contractors completed the work within a short period of approximately one year. These three large investments were financed from the Brno city budget and with a grant from the European Union.

At the highest-lying point of the zoo, near the Safari enclosure, eight African village huts were erected. They will be used for various purposes: there is a teaching room, and there are sleeping quarters for our red-billed queleas, sanitary facilities, stables and runs for domestic animals. The water tower which has been supplying the zoo with utility water since 1973 visually dominates the village. In order to avoid it disturbing the authentic atmosphere the designers have given it a new exterior which creates the impression that a hot-air balloon has just landed amongst the natives' huts. An elongated structure with a curved ground plan, the largest building in the village, contains a refreshment stall with a seating area and a view of the Safari run, as well as sleeping quarters for ring-tailed lemurs and greater flamingos, also offering sheltered viewpoints for watching their runs. The newly built lake with a "lemur island" takes up a substantial part of the area given to the enclosures. The construction of the African Village also included the reconstruction of the adjacent part of the Safari run. An approximately fifty-metre-long stretch of wire fencing was replaced by a wooden palisade, two new sheltered feeding places were created and almost the whole enclosure was covered with grass. The lake in the Safari run was given a new bottom, its gravel base being covered by a ten-

centimetre layer of concrete. The original water inlet was discontinued and the reservoir is now fed by a stream coming from the flamingo run. The water circulates, aided by a pump, through pipes between the flamingo lake and the reservoir in the Safari enclosure. The zoo provided the rest of the equipment using its own resources: it installed food preparation equipment at the refreshment stall and hand dryers in the WC, it created horticultural arrangements and provided benches for the village area and its surroundings, and it added mats to the flamingo lake and provided the lake in the Safari run with a protective layer.

The new wallaby exhibit can be found in the upper part of the zoo, at the end of the main road leading from the U Tygra restaurant to the Exotarium pavilion. The walking route which runs along this road passes the wallaby enclosure, at which point one can turn off the road onto a path leading through the wallaby run. The exhibit is attractively decorated by an artificial rock wall featuring copies of drawings by Australian aborigines.

This new animal keeping facility was designed to house rare rock wallabies. Negotiations concerning their import directly from Australia are still ongoing, however, and thus visitors can only see red-necked wallabies here so far. Using its own means, the zoo built a fence in the rear part of the wallaby run, and it also created several areas of elevated terrain constructed of large boulders.

Our large new bald eagle aviary can be seen sticking out above the surrounding forest in the bottom part of the zoo, on the western slope of Monk's Hill. As it is built on a hillside, its height ranges between 11-15.5 m. The load-bearing structure is formed from sixteen steel columns joined together at the top by a circular ring of steel tubing with a diameter of 30 m. Its flat 'ceiling' and

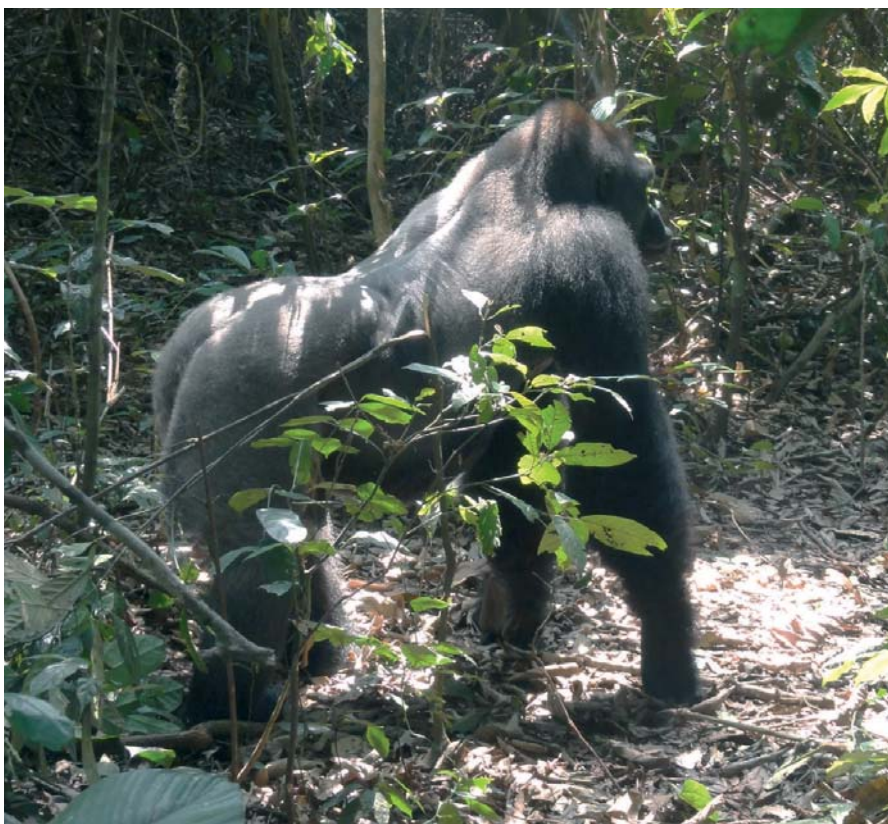
rounded walls are covered by a nylon net with openings that are 50x50cm in size. Steel rods and cables are stretched in the plane of the ceiling and walls for the reinforcement of the structure (bracing) or the attachment of the net. The ground plan of the aviary takes the form of an ellipse with the dimensions 32x22 m; the supporting columns are anchored in the foundations at different angles. The aviary gets wider in the upward direction, thus giving the birds of prey housed within a larger volume of space for flying. The statically well-designed, self-supporting structure without anchoring ropes outside the ground plan of the structure is completely original. The visitor route passes through the aviary, and the eagles can be directly observed from a viewpoint under the overhang without any barrier between the visitors and the birds. The aviary is surrounded by artificial rock walls that incorporate three supplementary exhibits: striped skunks, North American porcupines and Eastern chipmunks.

Repairs. The reconstruction of tanks used as marine aquaria was completed successfully in 2014. Until recently there were four marine aquaria built into the wall of the atrium which connects the Tropical Kingdom pavilion and the neighbouring terrarium building. The result of the reconstruction is that there are now only three tanks, but they are significantly larger than the old ones. Each of them has a volume of almost 2 000 litres.

Information technology. In 2014, Brno Zoo obtained a grant of 1.5 million CZK from Brno's city budget which helped it provide Wi-Fi coverage to pavilions, significant exhibits and important parts of the visitor routes. The above-mentioned buildings were also fitted with Wi-Fi broadcasting equipment, which can be used for warning announcements but also informs visitors about coming entertainment.

ZAHRANIČNÍ KONTAKTY

FOREIGN CONTACTS

Gorily v konžském národním parku Nouabal-Ndoki/Gorillas in the Nouabal-Ndoki National Park in Congo

Photo Jana Hadová

Pracovníci Zoo Brno se v roce 2014 účastnili výročních konferencí Mezinárodní asociace vzdělávacích pracovníků zoo (IZE), Euroasijské asociace zoologických zahrad a akvárií (EARAZA), Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA) i Světové asociace zoo a akvárií (WAZA). Přítomni byli i na setkání kolegů z polských, českých a slovenských zoologických zahrad. Služební cesty do Tierparku Berlin a Zoo Hannover v Německu či do ukrajinské Zoo Nikolajev a ruské Zoo Rostov na Donu souvisely s přípravou odvozu odrůstajících mláďat ledních medvědů z naší zoo do jiných zoologických zahrad. Také

v roce 2014 brněnská zoo zvířata z různých jiných zoologických zahrad dovážela či si je s nimi vyměňovala.

Ředitel Zoo Brno MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., dlel ve dnech 12. až 24. února na **služební cestě do národních parků dvou afrických zemí – Kamerunu a Konga**. S Alainem Nouredinem, konzultantem pro financování národních parků Konga, Kamerunu a centrální Afriky, hovořil v národním parku Nouabalé-Ndoki o možné spolupráci při tamních ochrannářských projektech. Dále pak dr. Hovorka navázal osobní kontakt s Thomasem Breuerem, manažerem projektu Nouabalé-Ndoki, a zajímal se především o tvorbu infor-

mačního a osvětově vzdělávacího systému při vstupech do parku. Tamní osvětový a informační systém bude zaměřen převážně na domorodé obyvatele, pro turisty pak vznikne systém pouze informační, jelikož jejich návštěva bude probíhat za doprovodu pracovníků parku. Ředitel Zoo Brno také navázal kontakt a předjednal spolupráci s Michell Klailovou, která v ústředí národního parku Nouabalé-Ndoki pracuje na několika projektech ochrany místní fauny – účastní se především na záchranných programech primátů a leopardů. V kamerunském městě Douala pak proběhlo jednání o možnostech získání artefaktů na vybavení expozice Africké vesnice

ZAHraniČNÍ KONTAKTY

FOREIGN CONTACTS

v Zoo Brno. Jedná se o předměty denní potřeby Afričanů a o doplňkový sortiment (liány, masky, pirogy), který vytvoří prostředí „živého skanzenu“. Během cesty Kamerunem a v národním parku Nouabalé-Ndoki dr. Hovorka pořídil velké množství fotografických snímků a videozáznamů. Materiál bude v Zoo Brno využit pro oblast ekologické výchovy a vzdělávání obyvatel (EVVO), pro přednáškovou činnost a pro doplnění expozice Africká vesnice.

Ředitel Zoo Brno MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., a jeho asistent RNDr. Bohumil Král, CSc., podnikli ve dnech 4. až 15. března **pracovní cestu na Ukrajinu a do Ruska**. Navštívili ukrajinskou Zoo Nikolajev a ruskou Zoo Rostov na Donu, aby se seznámili s tím, jak jsou tyto zahrady připraveny na přijetí v Brně odchovaných mláďat ledních medvědů. V obou zahradách pracovníci Zoo Brno zjistili, že tamní výběhy i ubikace plně odpovídají mezinárodním podmínkám pro chov ledních medvědů v zajetí. Přitom vodní plochy bazénů jsou tam větší než v Brně. Pak byly upřesněny termíny transportů medvědů. Dalším smyslem cesty byla účast na zasedání prezidia Euroasijské asociace zoo a akvárií (EARAZA) v Zoo Moskva, které schválilo hospodaření asociace v roce 2014 a navrhlo finanční rozpočet na rok 2015. V Zoo Moskva byla rovněž diskutována problematika spolupráce na chovných programech ledních medvědů mezi EAZA a EARA ZA. Stanovisko prezidia vyjádřil prezident asociace V. Spicin v dopise koordinátorovi EEP ledních medvědů J. Santho

a dalším orgánům EAZA. Na zasedání prezidia byl dr. Král jmenován 2. koordinátorem chovu a spoluautorem plemenné knihy ledních medvědů v zoologických zahradách EARA ZA. Vedoucí pracovníci naší zahrady dohodli v Zoo Moskva bezplatné získání samice manula, páru jeřábů sibiřských a samce jeřába mandžuského. Také se seznámili s novinkami v chovu ledních medvědů a s některými detaily chovu lachtanů medvědích. Navštívili rovněž chovnou stanici moskevské zoo a cestovali do Oděsy, kde si prohlédli tamní zoo a v okolí města Centrum vzácných zvířat a hřebčín Donskij.

Ředitel Zoo Brno MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., jeho asistent RNDr. Bohumil Král, CSc., a interní auditor JUDr. Vladimír Ládr podnikli ve dnech 22.–23. dubna **služební cestu do Tierparku Berlin a Zoo Hannover** v Německu. V Zoo Hannover se setkali se zoologickým ředitelem Klausem Brunsingem. Hlavním bodem jednání bylo vyjasnění vztahů okolo mladé lední medvědice Komety, narozené v Zoo Brno, kterou koordinátor Evropského záchranného programu ledních medvědů J. Santho chtěl umístit do Zoo Hannover, kde chovají tři dospělé samce tohoto druhu. Do chovu počítají s devítiletým samcem Nanuqem narozeným v Zoo Vídeň. Již před sedmi lety žádala Zoo Hannover koordinátora o mladou medvědice, věkově vhodnou k tomuto medvědovi. Až do roku 2013 zůstala žádost bez odezvy. Teprve po nové důrazné žádosti navrhl koordinátor naší Kometu. Nad tímto návrhem se ředitel

Brunsing podívil, protože by byl nucen držet několik let obě zvířata odděleně a spojit by je bylo možné až po dospělosti Komety. V diskusi o příští spolupráci jsme se dohodli, že obě zoo budou spolupracovat na složení nového mladého páru v Zoo Hannover. Zoo Brno ráda poskytne jednoho medvěda. Pohlaví bude dohodnuto dodatečně podle toho, jakého mladého medvěda sežene Zoo Hannover (i Zoo Brno bude pomáhat přes kontakty v EARA ZA) a Zoo Brno doplní pár dle možností z budoucího odchovu. Ředitel Brunsing Brňanům podrobně ukázal komplexní expozici Yukon, jejímž centrem je chovatelské zařízení pro medvědy lední. Jedná se pravděpodobně o jednu z nejlepších expozic ledních medvědů v Evropě s výběhem vybaveným bazény a travnatou plochou, doplněnou skalisky a imitací přístavu. Úchvatný je pohled na medvědy plovoucí pod hladinou. Pro diváky je velmi působivé umělé vlnobití. Vnitřní ubikace vyhovují i přísným mezinárodním doporučením k chovu. K expozici ledních medvědů přiléhá i velký expoziční bazén pro lachtany. Vedle lachtanů kalifornských chová Zoo Hannover, jako jedna z velmi mála evropských zahrad, i lachtany medvědí, které ovšem najdeme i v Zoo Brno. Přátelskou atmosféru setkání s ředitelem Brunsingem dokresluje jeho bezprostřední návrh, že v příštím roce nám poskytne ze svého chovu mladou samičku lachtana medvědího. V komplexní expozici Yukon se také nacházejí expozice sobů karibu, vlků kanadských a mývalů severních. V Tierparku Berlin byly s hlavním zoolo-

ZAHRANIČNÍ KONTAKTY

FOREIGN CONTACTS

gem Falkem Dathem a se zoologem Martinem Kaiserem prodiskutovány možnosti další spolupráce, zejména v chovu a výměně takinů, medvědů ledních, kapustňáků, ovcí modrých a některých jihoamerických ptáků. Martin Hovorka se v Berlíně setkal s Bernhardem Blaskiewiczem, který končil ve funkci ředitele obou berlínských zoologických zahrad. Poděkoval mu za podporu a pomoc brněnské zahradě a předal malý dárek a dopis s poděkováním za dlouholetou spolupráci. Ředitel Zoo Brno se rovněž setkal s bývalými vedoucími zoology Tierparku Clausem Pohlem a Klausem Rudloffem, kteří v minulosti velmi pomáhali brněnské zoo při zajišťování zvířat i odborné spolupráci. Klaus Rudloff přislíbil pomoc při zajišťování některých potřebných druhů savců pro nově dokončovanou expozici bělohavých orlů.

Výroční konference Mezinárodní asociace vzdělávacích pracovníků zoo (IZE) 1. až 11. září v Mořském parku (Ocean Park) v čínském Hong Kongu se účastnili ředitel Zoo Brno MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., a vedoucí vzdělávacího úseku Bc. Jana Hadová. Absolvovali všechna jednání konference včetně workshopů zaměřených na výuku a osvětu v členských zoologických zahradách IZE. Na konferenci byly prezentovány způsoby sestavení výukových programů a osvětových akcí tak, aby byly poutavé, zábavné a interaktivní, aby se účastníci do těchto aktivit zcela přirozeně zapojovali, a přitom aby na ně bylo nenásilnou formou působeno tak, že přehodnotí a změní svůj přístup

k ochraně přírody a krajiny, a to nejen z hlediska regionálního, ale i celosvětového. Dále byly představeny výukové programy, jejichž cílem bylo naučit návštěvníky zoo používat produkty každodenní potřeby, které jsou šetrné k přírodě – zoologické zahrady a akvária tím, že tyto produkty denně ve svých zařízeních používají, názorně působí na návštěvníky. Velké množství konferenčních příspěvků bylo zaměřeno i na chovatele – na jejich zapojení do edukačních procesů, ve kterých hrají stěžejní roli při komentovaných krmeních, protože se při nich dostávají do bezprostředního kontaktu s návštěvníky.

Ředitel Zoo Brno MVDr. Martin Hovorka, Ph.D., a jeho asistenti RNDr. Bohumil Král, CSc., a MVDr. Zvi Friedman podnikli ve dnech 18.–23. září služební cestu do Ruské federace na **výroční konferenci Euroasijské asociace zoologických zahrad a akvárií (EARAZA)**. U příležitosti 150. výročí založení Zoo Moskva byla konference svolána do hlavního města Ruské federace a jednání probíhala v konferenčním sále moskevského výstaviště All-Russia. Pracovníci Zoo Brno se účastnili všech jednání zaměřených na historii, problematiku a perspektivy zoologických zahrad. Výkonný ředitel Světové asociace zoo a akvárií (WAZA) Dr. Gerald Dick v úvodní přednášce promluvil o historii WAZA a přiblížil „výzvy“ pro světové společenství zoologických zahrad a akvárií. Představil také projekty ochrany zvířat in-situ, nastínil problematiku jejich financování a nastolil témata zaměřená na vize a cíle zoologických za-

hrad a akvárií do budoucna. Prezident EARAZA Vladimir Spicin na uzavřeném jednání předložil zprávu asociace za rok 2013, řídil upřesňování a schvalování jejího rozpočtu a zhodnotil práci asociace v roce 2014. Dále předložil plány aktivit na rok 2015, včetně témat seminářů zaměřených na problematiku chovu zvířat. Na konferenci se také představili noví kandidáti na členství v EARAZA. V rámci programu konference si pracovníci Zoo Brno prohlédli Zoo Moskva a její chovatelskou stanici v obci Sychyovo v Moskevské oblasti a zavítali také do Muzea a výstavního centra Rabočij i Kolchoznica, kde byla uspořádána výstava k 150. výročí Zoo Moskva.

Výroční konference Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií (EAZA) se ve dnech 26. až 28. září za Zoo Brno účastnil její ředitel MVDr. Hovorka Martin, Ph.D. Jednání se konala v konferenčních sálech hotelu Hilton Buda v Budapešti. Dr. Hovorka se účastnil plenárních zasedání a uzavřených jednání o stanovách a rozpočtu asociace, o legislativě a podmínkách chovu zvířat v zoologických zahradách zemí EU. Ředitel Zoo Brno v Budapešti hovořil se Simonem Tongem (předsedou výkonné rady EAZA) a Frankem Reitkerkem (předsedou etické komise EAZA), kterým vyjasnil situaci kolem přemístění mláďat ledních medvědů z naší zoo do Zoo Rostov na Donu a Zoo Nikolajev. Rovněž se setkal s Casparem Bijleveldem, ředitelem Zoo Papiliorama ve Švýcarsku, s nímž debatoval možnosti spolupráce na pro-

ZAHRANIČNÍ KONTAKTY

FOREIGN CONTACTS

jektu Shipstern, zaměřeném na ochranu pralesů ve středoamerickém státě Belize.

Na **setkání pracovníků polských, českých a slovenských zoologických zahrad**, které se uskutečnilo od 7. do 10. října v Zoo Gdaňsk, odjeli ředitel zoo MVDr. Hovorka Martin, Ph.D, vedoucí obchodního úseku PhDr. Miroslav Křivánek, vedoucí chovatelského úseku Mgr. Ondřej Kott, vedoucí vzdělávacího úseku Bc. Jana Hadová a pracovnice technického úseku Ing. Hana Václavková. Pracovníci Zoo Brno s kolegy z českých, slovenských a polských zoo v Gdaňsku probírali převážně otázky možné výměny zvířat, předávání zkušeností při stavbách nových expozicí, spolupráce na kampaních EAZA a dalších aktivitách EVVO. Zúčastnili se exkurze s průvodcem do Přírodní rezervace Mewia Łacha, která se nachází na pobřeží Baltského moře, při deltě řeky Visly. Tato delta je jednou z ornitologicky nejzajímavějších oblastí Polska. Pomocí nainstalovaných dalekohledů bylo možno pozorovat mimo jiné i několik druhů rybáků, z bahňáků hlavně ústřičníky velké, dále pak jespáky obecné, spousty racků, orly mořské a dokonce i tuleně kuželozubé. V jezerech mezi dunami bylo možné pozorovat kolonii bobrů evropských. Vzhledem k tomu, že naše zoo plánuje stavbu expozice lvů, pracovníci Zoo Brno si v Zoo Gdaňsk prohlédli právě budované chovné zařízení pro tyto šelmy. Zajímali se především o chovné zázemí, zajištění bezpečnosti pro zvířata i návštěvníky a o vybavení pro tzv. enrichment, sloužící k udržení dobré psychické i fyzické kondice

zvířat. Setkání pracovníků polských, českých a slovenských se má v roce 2015 uskutečnit v České republice. Předběžně byla zvážena možnost jeho pořádání této akce v brněnské zoo.

Účast na **69. výroční konferenci Světové asociace zoo a akvárií (WAZA)** v indickém Dillí (New Delhi) byla důvodem služební cesty, kterou ve dnech 31. října až 7. listopadu uskutečnil ředitel Zoo Brno MVDr. Martin Hovorka, Ph.D. Hlavními tématy konference byla příprava nové strategie se zaměřením na welfare neboli pohodu zvířat chovaných v zoo, a problematiku zachování biologické rozmanitosti – Biodiverzita jsme my, znělo hlavní heslo konference. Všechny prezentace byly zaměřeny na tato dvě hlavní témata: welfare, znamenající stav úplného duševního a fyzického zdraví, kdy je zvíře v souladu s jeho životním prostředím, a zachování biologické rozmanitosti, která se zmenšuje alarmující rychlostí. Valné shromáždění Organizace spojených národů prohlásilo období 2011-2020 za Desetiletí biologické rozmanitosti, během něhož by se měl naplnit strategický plán udržování biologické rozmanitosti. WAZA se stala oficiálním partnerem Úmluvy o biologické rozmanitosti (Convention on Biological Diversity – CBD), která se řadí k nejvýznamnějším mezinárodním smlouvám v oblasti životního prostředí. Všechna členská zoo a akvária se do aktivit Desetiletí biologické rozmanitosti budou zapojovat. Pro tento projekt WAZA vytvořila zábavné a poutavé plakáty včetně tří krátkých filmů s danou problematikou a pomocí QR kódu je možné

stáhnout mobilní aplikaci se soutěžemi, kvízy a samozřejmě s informacemi k této problematice do mobilních telefonů a i-Padů. Na přípravu nové strategie WAZA, s tematikou welfare a desetiletí biodiverzity, byly zaměřeny i workshopy pořádané na konferenci. Součástí konference byla i návštěva národního parku Kaziranga v indickém státě Ásám, kde měl ředitel Zoo Brno možnost seznámit se mj. s provozem chovného zařízení kriticky ohroženého prasete zakrslého. Od zaměstnanců národním parku získal podrobné informace o chráněném území, kde také nasnímal velké množství fotomateriálu, jehož bude možné využít pro propagační a vzdělávací aktivity brněnské zoologické zahrady. Navštívil také ásámskou státní zoologickou zahradu Guwahati Zoo, která je největší v severozápadní části Indie. K nejvýznamnějším transportům zvířat roku 2014 patřil dovoz samce tygra sumaterského ze Zoo Varšava. Automobil pro přepravu zvířat vyrazil z Brna 18. března v 5.13 hod., osádku tvořila kurátorka chovu savců MVDr. Miroslava Friedman, pracovník technického úseku Jan Hrdlička, řidič Petr Pokorný a chovatel Ing. Miloslav Walter. V 8.30 hod. vůz přejel česko-polskou státní hranici a do varšavské zoo dorazil ve 14.37 hod. Pracovníci Zoo Brno vyložili transportní bednu pro tygra a službu konající zoolog s nimi šel na exkurzi po zahradě. V pavilonu šelem pak mohli vidět zatím prázdnou transportní bednu připevněnou k otvoru do ubikace tygra, který měl být převezen do Brna. Naši pracovníci pak v zoo

ZAHRANIČNÍ KONTAKTY

FOREIGN CONTACTS

Transport samce tygra sumaterského ze Zoo Varšava. Transportní bedna byla už den před odjezdem fixována ve vchodu do ubikace/Transportation of a male Sumatran tiger from Warsaw Zoo. The transportation crate was already placed in the entrance to the sleeping quarters one day before leaving Photo Jan Hrdlička

Přepouštění tygra z jedné bedny do druhé/Movement of the tiger from one crate to another Photo Jan Hrdlička

Nakládání bedny s tygrem do transportního vozu Zoo Brno/Loading the crate with the tiger onto Brno Zoo's transportation van Photo Jan Hrdlička

Vhled do ubikace v Brně jsme museli polepit páskou, skleněnou přepážku tygr neznal/We had to stick tape onto the window to the sleeping quarters as the tiger had never seen a glass wall before Photo Jan Hrdlička

přespali. Druhý den ráno už byl tygr zavřený v bedně – přechod z ubikace do bedny s ním varšavští chovatelé delší dobu před transportem nacvičovali. Polští i čeští chovatelé pak bednu s tygrem naložili do našeho vozu, který na zpáteční cestu vyrazil v 8.38 hod. Vezl i přepravku s gekonem *Phelsuma standingi*, kterého měla varšavská zoo připraveného pro odvoz do Zoo Ostrava. Předání gekona ostravským kolegům se uskutečnilo v 16.23 hod. a transport přibyl do Brna 19.08 hod. Dvouletý tygr Dandys ze Zoo Varšava utvoří pár s naší samicí Satu, která byla momentálně bez partnera. Tento samec žil v Brně se Satu přibližně pět let, aniž by ji napadl, a nakonec, krátce před příchodem Dandyse, byl odeslán do jiné zoo. Z dalších transportů lze zmínit např. výměnu vlka arktického ze Zoo Brno za skupinu nandu pampových z rakouské zoologické zahrady Tierwelt Herberstein. Osádka vozu, která z Brna do Herbersteinu vyjela 20. listopadu v 7.08 hod., tvořili kurátorka chovu savců MVDr. Miroslava Friedman a vedoucí útvaru dopravy Ing. Pavel Čech. Česko-rakouskou hranici vůz přejel v 8.22 hod. a v Herbesteinu byl v 10.48 hod. Po vyložení vlka následovalo naložení jednoho samce a tří samic nandu pampových. Transport se vrátil do Zoo Brno též den v 18.37 hod. Odvoz vlka byl součástí přestavby brněnské smečky, která se pravidelně od roku 2008 rozmnožovala. Po úhynu vůdčího samce (z důvodu vysokého věku) nastala nutnost sestavit novou chovnou skupinu.

Bc. Eduard Stuchlík

ZAHRANIČNÍ KONTAKTY

FOREIGN CONTACTS

SUMMARY: The Director of Brno Zoo, or other management staff members, attended the biennial conference of the International Zoo Educators Association (IZE) in Hong Kong, as well as the Eurasian Regional Association of Zoos and Aquariums (EARAZA) conference in Moscow, the European Association of Zoos and Aquaria (EAZA) conference in Budapest, and the World Association for Zoos and Aquariums (WAZA) conference in New Delhi. They were also present at a meeting of staff from Polish, Czech and Slovak zoological gardens in Gdansk.

They also made business trips to Tierpark Berlin and Hannover Zoo in Germany. In Hannover discussions took place to clarify the situation regarding the young female polar bear named Kometa, who was born at Brno Zoo; the coordinator of the European Endangered Species Programme wanted to send Kometa to Hannover Zoo, where three adult male polar bears are kept. Hannover are hoping to start a breeding programme of their own with their nine-year-old male Nanuq, and to that end placed a request for a young female seven years ago. It wasn't until 2014 that the coordinator

suggested our Kometa be sent to Germany as a mate for Nanuq, which surprised the Director of Hannover Zoo as it would mean keeping both animals apart for several years until Kometa reached adulthood. In our discussions regarding future cooperation we agreed that both zoos would collaborate in the task of putting together a new young pair of polar bears at Hannover Zoo.

Management staff from Brno Zoo also made business trips to Nikolajev Zoo in Ukraine and Rostov on Don Zoo in Russia to determine whether those zoos have made the preparations necessary to be able to accept delivery of young polar bears born and raised in Brno. At both zoos it was discovered that the enclosures and sleeping quarters fully meet international standards for the keeping of polar bears in captivity. The surface areas of their pools are actually larger than ours in Brno. Following this, the dates for transporting the bear cubs were finalised.

Another beneficial event for the zoo was the trip by its director to the national parks of two African countries – Cameroon and Congo. At Nouabalé-Ndoki National Park in Congo the Director spoke to Alaine

Nouredin, consultant for the financing of national parks in Congo, Cameroon and Central Africa, about possible cooperation in local animal protection projects. He also made personal contact with Thomas Breuer, manager of the Nouabalé-Ndoki project, with reference in particular to the creation of an information and awareness-raising system at the entrance to the park. The Director of Brno Zoo also made contact and discussed cooperation with Michelle Klail, who works at the Nouabalé-Ndoki park headquarters on several projects for the protection of local fauna, primarily contributing to primate and leopard protection programmes.

In the city of Douala in Cameroon talks took place concerning the possibility of gaining artefacts to equip the African Village exhibit at Brno Zoo.

While travelling through Cameroon and at the Nouabalé-Ndoki National Park Dr. Hovorka took a large quantity of photographs and videos which will be used at Brno Zoo in ecology awareness-raising and educational activities, in lectures, and as an enhancement to the African Village exhibit.

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

Na vzdělávacím úseku působili do dubna 2014 čtyři zooedukátoři, poté se úsek rozšířil o nový útvar Středisko ekologického vzdělávání Hlídka a o jeho čtyři nové pedagogické pracovníky.

Hlavními vzdělávacími a osvětovými aktivitami byly výukové programy a exkurze určené především dětem z mateřských škol, žákům základních škol a studentům škol středních a vysokých. Pracovníci úseku dále připravovali návštěvy pacientů kliniky dětské onkologie v zoologické zahradě a do zoo zvali i klienty speciálních institucí, jako je Domov pro osoby se zdravotním postižením Srdíčko, Sdružení Veleta či Služby sociální péče Tereza. Pracovníci úseku také zajížděli s kontaktními zvířaty do Speciální školy Elpis.

Do oblasti mimoškolní činnosti spadala Stanice mladých přírodovědců, při níž pracovalo osm odborných skupin, devátou byl Nízkoprahový klub. Pracovníci úseku opět připravovali a vedli týdenní turnusy příměstských dětských táborů o jarních a letních prázdninách a jednodenní workshop „Umíte se postarat o svého miláčka?“, pořádaný o podzimních prázdninách.

Během roku 2014 pracovníci úseku připravovali oblíbené osvětové vzdělávací akce pro návštěvníky. Patřilo k nim např. Putování za zvířaty Severu, Den pro seniory, Den přírodních věd, pořádaný ve spolupráci se Střední průmyslovou školou chemickou v Brně, nebo Den Země, připravený společně se studenty ústavu marketingu Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity. Nově byla navázána spolupráce s gymnázi-

Chovatelka ukazuje dětem z prázdninového turnusu želvu uhliřskou/A zookeeper shows children from the holiday camp a red-footed tortoise
Photo Jana Galová

em na Slovanském náměstí, jehož studenti připravují soutěž pro žáky druhého stupně základních škol a víceletých gymnázií v anglickém jazyce, nazvanou „Into the Wild with English Guide aneb Po stopách zvířat se studenty gymnázia na Slovanském náměstí“. Soutěž má proběhnout v Zoo Brno v dubnu 2015.

V průběhu roku 2013 zahájila zoologická zahrada všechny organizační náležitosti předcházející spuštění provozu Střediska ekologického vzdělávání Hlídka v parku pod hradem Špilberkem. V prvním pololetí roku 2014 zoologická zahrada – prostřednictvím odboru životního prostředí Magistrátu města Brna – převzala provoz ekocentra v budově Hlídka 4 a začala připravovat výběrová řízení na obsazení pozic pracovníků tohoto střediska, aby mohla být zahájena příprava aktivit vycházející

z Následného plánu činnosti, který byl součástí projektu ekocentra. Výběrová řízení proběhla od března do července. Noví pedagogičtí pracovníci začali doplňovat vybavení potřebné na zahájení chodu ekostřediska a od listopadu se zapojili nejen do akcí pro veřejnost, pořádaných v brněnské zoo, ale také si ověřili pedagogické dovednosti při výukových programech se zimní tematikou, vycházejících z Následného plánu činnosti. Další část kolaudačního řízení objektu Hlídka 4 se uskutečnila v druhé polovině prosince, jako budoucí uživatel se řízení účastnila i zoologická zahrada.

Rada města Brna pověřila zoologickou zahradu (rozhodnutím č. R6/138), aby podala žádost o zápis do rejstříku škol a školských zařízení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Pracovníci vzdělávacího úse-

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

ku žádost připravili a Zoo Brno a stanice zájmových činností ji podala Krajskému úřadu Jihomoravského kraje v řádném termínu (do 30. září 2014).

Brněnská zoologická zahrada a indonéska Nadace Yayasan Kura Kura Nusa Penida v září 2014 obdržela licenci od indonéskeho Úřadu pro ochranu přírodních zdrojů Bali (BKSDA Bali) na realizaci programu záchrany živých přírodních zdrojů a jejich ekosystémů, zvláště pak ochrany želv, ve vzdělávacím a záchranném centru, budovaném na ostrově Nusa Penida poblíž Bali (indonéske byrokracii trvalo téměř devět let, než žádosti o licenci vyhověla). Na základě získané licence Zoo Brno v lednu 2015 podá Krajskému úřadu Jihomoravského kraje žádost o otevření nové veřejné sbírky na dostavbu, vybavení a zahájení činnosti rehabilitačního centra na Nusa Penidě.

Aktivity pedagogů vzdělávacího úseku byly i v roce 2014 velmi různorodé – některé z nich bychom Vám nyní chtěli přiblížit podrobněji.

ÚTVAR VZDĚLÁVÁNÍ

Výukové programy a exkurze

V roce 2014 proběhlo v Zoo Brno 86 výukových programů, kterých se zúčastnilo 2 634 žáků a studentů. Společně s naučnou stezkou a samoobslužnými listy využilo vzdělávacích programů 3 990 žáků. Na odborné exkurze přišli do zoo studenti Přírodovědecké a Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity. V roce 2014 proběhlo v zoo deset odborných programů pro vysoké školy, kterých se zúčastnilo 496 studentů.

Stanice mladých přírodovědců

Stanice mladých přírodovědců, patříci do oblasti mimoškolní výuky, nabízí

dětem a mládeži ve věku od 5 do 18 let smysluplné trávení volného času. V osmi odborných skupinách stanice v roce 2014 pracovalo 86 dětí. Devátou skupinou byl tzv. Nízkoprahový klub, určený dětem a mládeži ze sociálně a kulturně znevýhodněného prostředí. V roce 2014 navštěvovalo klub 176 klientů z těchto organizací: Dětský diagnostický ústav Hlinky, Diagnostický ústav pro mládež Veslařská, Občanské sdružení Ratolest a Domov mládeže Údolní.

Prázdniny v zoo

Jarní prázdniny

V týdnu od 17. do 21. února proběhl v Zoo Brno jarní příměstský tábor, jehož se účastnilo 40 dětí ve věku od 8 do 12 let.

Letní prázdniny

V osmi týdenních turnusech se letního příměstského tábora od 7. července do 19. srpna účastnilo 191 dětí ve věku od 8 do 12 let.

Podzimní prázdniny

Jednodenního workshopu Umíte se postarat o svého miláčka? se 29. října účastnilo 9 dětí, které se dozvěděly, jak pečovat o zvířátka, které mají doma, co jim prospívá a co naopak škodí, jaké krmení jim připravit apod. Tuto službu zoo zavedla v roce 2012, jarní, a obzvláště letní prázdniny mají v zoo dlouholetou tradici.

Vzdělávací akce v areálu zoo

Putování za zvířaty Severu – 26. ledna

Speciální komentované krmení zvířat pocházejících ze severských zemí a pro-

Z výukového programu Naši savci/From the "Our Mammals" educational programme Photo Jana Galová

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

hlídka přírodnin (parohů, lebek, srsti, peří) v audiovizuálním sále správní budovy zoo.

Ptačí den – 1. dubna

Mezinárodní den ptactva (1. duben) Zoo Brno každoročně připomíná pořádáním soutěže Den ptactva pro školy. V tento den mají vstup do zoo zdarma nejen předem nahlášení soutěžící školáci s doprovodem, ale také všichni nositelé ptačích příjmení. Procházka zahradou spojená se soutěžním kvízem rozhoduje o vítězích soutěže, ti pak dostávají diplom a malý dárek.

Den Země a kampaň EAZA

– 26. dubna

Malí návštěvníci zoo měli u příležitosti Dne Země možnost zasoutěžit si na několika stanovištích, otázky se týkaly ochrany přírody, třídění odpadů, šetření elektrickou energií apod. Soutěž pro ně připravili studenti Provozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity. V zoo současně proběhlo vyhlášení vítězů výtvarné a literární soutěže ke kampani Evropské asociace zoologických zahrad Od pólu k pólu, kterou vyhlásila Zoo Brno společně se zmíněným týmem studentů Mendelovy univerzity.

Den přírodních věd pro veřejnost

– 1. května

Akce pro širokou veřejnost, kdy studenti s pedagogy Střední průmyslové školy chemické v Brně připravili 12 stanovišť, na kterých se návštěvníci mohli seznámit se zajímavými informacemi z oblasti přírodních věd, například geologie, botaniky, chemie a genetiky. Některá stanoviště byla zaměřena na komentovaná krmení zvířat, kde studen-

ti společně s chovateli vysvětlili pojmy, jako je etologie či enrichment.

Den přírodních věd pro školy

– 22. září

Jednalo se o druhý ročník soutěže pro žáky druhého stupně základních škol a odpovídajících ročníků gymnázií. Zúčastnilo se jej 101 tří- až pětičlenných družstev z 36 základních škol a víceletých gymnázií. Soutěž proběhla stejným způsobem jako v minulém roce, žáci se na 8 stanovištích (chemie, botanika, matematika, fyzika, genetika, zoologie savců, bezobratlých a zoologie plazů) v areálu zoo mohli z úst studentů dozvědět poznatky z různých oblastí přírodních věd, sledovat fyzikální i chemické pokusy či porovnat lebky různých druhů šelem.

Den seniorů – 1. listopadu

Osvětová akce pro seniory pořádaná u příležitosti Světového dne seniorů. Připraveno bylo speciální komentované krmení a jízda vláčkem zdarma. Vstupné po celý den bylo pro seniory zvýhodněné – 10 Kč.

Mikulášská besídka pro děti

z Kliniky dětské onkologie

– 2. prosince

Tato Mikulášská nadílka se v brněnské zoo uskutečnila již posedmnácté. Úvodní kulturní program, plný hudby, zpěvu a pohádek, se uskutečnil v audiovizuálním sále za účasti pěveckého sboru studentů Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity, kteří přednesem koled navodili blížící se vánoční atmosféru. Ukázal se i Mikuláš s Andělem a Čertem. Dětem shromážděným pak na náměstíčku před vstupem do Beringie rozdál dárky anděl. Nakonec přišly la-

my a poníci a děti si je mohly samy nakrmit a pohladit.

Výstava fotografií Igora Špiljonoka

V jedné z kamčatských chalup expozičního celku Beringie je dlouhodobě umístěna výstava fotografií nasnímaných v Kronocké státní biosférické rezervaci na Kamčatce, jejichž autorem je známý ruský fotograf přírody Igor Špiljonok. Snímky zachycují kamčatské medvědy uprostřed úchvatné divoké přírody, na sněhových pláních, v ledové vodě jezer či poblíž horkých sopečných gejzírů.

Spolupráce se vzdělávacími institucemi

Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Provozně-ekonomická fakulta

- spolupráce při praktických formách výuky / spolupráce na dvou projektech v rámci výuky studentů
- spolupráce na akci pořádané u příležitosti Dne Země

Masarykova univerzita,

Pedagogická fakulta

- spolupráce při praktických formách výuky / zoo je školským zařízením pedagogické fakulty

Masarykova univerzita,

Přírodovědecká fakulta

- zahájena spolupráce na diplomové práci Chování samice medvěda ledního (Ursus maritimus) po porodu medviďat.

Gymnázium Slovanské náměstí Brno

- zahájena spolupráce na přípravě nového projektu u příležitosti Dne Země 2015. První kolo soutěže s ekologickou tematikou, v anglickém jazyce, bude ur-

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

čeno pro druhý stupeň ZŠ a víceletá gymnázia.

Střední průmyslová škola chemická Brno

- zahájena příprava třetího ročníku Dnů přírodních věd – soutěží pro školy a vzdělávacích akcí pro návštěvníky zoo.

Spolupráce se speciálními institucemi

Klinika dětské onkologie

Fakultní dětské nemocnice Brno

Zoo Brno spolupracuje s Klinikou dětské onkologie Fakultní dětské nemocnice v Brně již od roku 1998. V prvním pololetí roku 2014 se uskutečnily dvě akce, a to 26. června a 7. října.

Srdíčko, domov pro osoby se zdravotním postižením

Zoo Brno dlouhá léta spolupracuje s Domovem pro osoby se zdravotním postižením Srdíčko, sídlícím v Brně-Žabovřeskách. Do Stanice mladých přírodovědců v areálu Zoo Brno a na prohlídku zoo s pomocí elektromobilu jednou měsíčně přijíždí skupina 6–8 klientů Srdíčka, trpících pohybovým, mentálním nebo kombinovaným postižením, někteří z nich jsou nevidomí. V roce 2014 se uskutečnilo pět návštěv.

Sdružení Veleta

V roce 2013 se podařilo navázat na dřívější spolupráci se Sdružením Veleta, což je domov pro osoby se zdravotním postižením v Brně-Kohoutovicích. V roce 2014 proběhlo šest návštěv brněnské zoo.

Domovy pro seniory a kluby seniorů

V roce 2005 se zoologické zahradě podařilo navázat spolupráci s některými brněnskými domovy seniorů a v roce

2013 i s kluby seniorů v Brně. Spolupráce spočívá v návštěvách pracovníků vzdělávacího úseku v domovech pro seniory, ale i v exkurzích seniorů do zoo. V roce 2014 se uskutečnily tři akce tohoto druhu.

Speciální škola Elpis

Mateřská škola speciální, Základní škola speciální a Praktická škola Elpis poskytuje výchovu a vzdělávání, rehabilitaci a poradenství dětem od tří let do ukončení povinné školní docházky, které trpí mentální retardací, kombinovanými vadami a autismem. V Brně má Elpis dvě pracoviště. Zoo Brno úzce spolupracuje s pracovištěm na ulici Františky Skaunicové v Židenicích, které je určeno dětem s denní docházkou. Pracovnice vzdělávacího úseku zajíždějí s kontaktními zvířaty do Elpisu jednou měsíčně. V roce 2014 se však konalo jen pět návštěv, protože v budově na ulici Františky Skaunicové probíhala oprava elektroinstalace.

Služby sociální péče Tereza

V roce 2013 se podařilo navázat na dřívější spolupráci s Domovem pro osoby se zdravotním postižením Tereza, který poskytuje sociální, ambulantní, pobytové a odlehčovací služby osobám od 7 do 40 let, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. V roce 2014 se uskutečnily čtyři návštěvy klientů tohoto domova v areálu zoo.

Domov pro osoby se zdravotním postižením Nojmánek

V roce 2014 jsme také navázali na dřívější spolupráci s Domovem

Nojmánek, který poskytuje služby osobám ve věku od 16 do 64 let s lehkým či středně těžkým stupněm mentálního postižení a přidruženými vadami – tělesným postižením (pohybuji se na invalidním vozíku) nebo smyslovým postižením (zrakově postižení, sluchově postižení). V roce 2014 se uskutečnila jedna návštěva klientů domova v areálu zoo.

Kampaň Evropské asociace zoo a akvárií Od pólu k pólu

V pořadí již jedenáctou kampaň Evropské asociace zoologických zahrad a akvárií její autoři zaměřili na celou planetu a nazvali Od pólu k pólu (11. EAZA Pole to Pole Campaign 2013–2015). Tématem kampaně jsou klimatické změny jakožto důsledek lidské činnosti, v současnosti nejvíce patrné v přírodě Arktidy a Antarktidy, a možnosti zmírnění či zastavení trendu, naznačené v podtitulu kampaně – Vytáhni zástrčku! (Pull the Plug!).

Soutěžní stezka ke kampani Od pólu k pólu

Výukoví pracovníci Zoo Brno na začátku roku 2014 vytyčili v areálu zoo čtrnáct stanic soutěžní stezky Od pólu k pólu, která informuje o situaci v polárních oblastech, zmiňuje tipy, jak každý z nás může přispět ke zpomalení změn klimatu, a ověřuje znalosti v dané problematice. Stezku využívají třídní kolektivy prvního i druhého stupně základních škol i studenti škol středních. Během roku 2014 stezku využilo 958 žáků prvního stupně základních škol a 398 žáků druhého stupně základních škol a studentů gymnázií.

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

Výtvarně literární soutěž

Od pólu k pólu

S šířením myšlenek kampaně především mezi dětmi nám významně pomohl tým studentů Pro-vozně ekonomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně, osvědčený i při jiných akcích pro veřejnost, pořádaných v zoo. Začátkem letošního roku studenti zorganizovali dětskou výtvarně literární soutěž, nazvanou – stejně jako kampaň EAZA – Od pólu k pólu. Ke zdárnému průběhu soutěže, která měla uzávěrku 4. dubna, přispěl i Český rozhlas Brno a Knihovna Jiřího Mahena. Přišlo třiadvacet výtvarných prací a jednadvacet povídek či pohádek, výherce jsme odměnili 26. dubna v Zoo Brno, při oslavě Dne Země.

Z výukového programu Od pólu k pólu/From the "Pole to Pole" educational programme Photo Jana Galová

ÚTVAR STŘEDISKO EKOLOGICKÉ VÝCHOVY HLÍDKA

V prvním pololetí roku 2014 byly učiněny první kroky pro zahájení činnosti Střediska ekologické výchovy Hlídka, které je umístěno ve středu města, v parku pod hradem Špilberkem. Budova střediska se nachází v památkově chráněném objektu bývalé prachárny hradu Špilberk a byla rekonstruována na základě projektu, jehož nositelem je Statutární město Brno, které zajistilo dotaci z operačního programu Životní prostředí (rozvoj infrastruktury pro environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu), podporovaného Fondem soudržnosti, Evropským fondem pro regionální rozvoj a státním rozpočtem České republiky.

Kolaudace objektu do 31. prosince 2014 neproběhla.

Obsazení pracovních pozic

Pro zajištění provozu střediska bylo třeba výběrovým řízením obsadit místa všech pedagogických pracovníků, kteří začali připravovat aktivity dané Následným plánem činnosti, který byl součástí projektu střediska. Vedoucí ekosřediska byl přijat k 1. dubnu a další tři pedagogičtí pracovníci k 1. květnu, k 1. červnu a k 1. červenci. Pro provoz budovy byl přijat na půl úvazku údržbář k 18. srpnu a na půl úvazku byl přijat pracovník na úklid k 1. listopadu.

Vybavení střediska a aktivity nutné pro budoucí zahájení provozu

Vnitřní vybavení Střediska ekologické výchovy Hlídka bylo budoucímu uživateli, brněnské zoologické zahradě, předáno 17. června. Byly vytvořeny podklady

pro webové stránky ekocentra, zpracován projekt zahrady. Bylo nakoupeno technické vybavení potřebné pro provoz, vypracován informační a orientační systém a nakoupeny materiály pro výuku.

Příprava výukových programů

Průběžně byly připravovány výukové programy pro MŠ a navazující 1. stupeň ZŠ, tyto programy byly nabízeny prostřednictvím webu Zoo Brno. Výukové programy „Příroda v obrazech – Jak si král Kaštánek zasloužil princeznu Duběnku“ a „Podzimní radovánky – Komu patří zelenina ze zahrádky?“ byly zkušebně realizovány v prostorách Zoo Brno. Průběžně byly připravovány také podklady pro mimoškolní činnost a akce pro veřejnost, především pro rodiny s dětmi.

VZDĚLÁVACÍ ÚSEK

EDUCATIONAL DEPARTMENT

Akce pro veřejnost

Liščí stopou – 12. 10. 2014

Účast na akci pořádané občanským sdružením Opera na cestách pro děti a dospělé u příležitosti 90. výročí premiéry opery Leoše Janáčka Příhody lišky Bystroušky v parku Lužánky. Pracovníci ekocentra připravili různé pohybové aktivity a obrázkovou cestu s úkoly pro malé děti.

Halloween v Zoo Brno – 1. 11. 2014

Zapojení do tradiční akce pořádané v areálu zoo. V prostorách Dětské zoo byly připraveny soutěže a pohybové aktivity pro malé děti.

Adventní vazba v Zoo Brno

– 30. 11. 2014

U příležitosti akce Rozsvěcení vánočního stromu byla v kamčatské chalupě připravena pro návštěvníky adventní dílna – vazba a zdobení adventních věnců.

Vánoční zvyky a tradice (workshop)

– 13. 12. 2014

V prostorách expozičního celku Beringie byla pro návštěvníky zoo připravena vánočně zaměřená akce s ukázkami různých vánočních zvyků a tradic, včetně zdobení perníčků a výroby různých druhů vánočních ozdob.

*Bc. Jana Hadová,
vedoucí vzdělávacího úseku*

SUMMARY:

The main educational and awareness-raising activities carried out by our Education Department took the form of educational programmes and excursions aimed mainly at children from nursery schools, elementary and secondary school pupils, and university students. Department staff also arranged zoo visits for patients from the child oncology clinic, as well as the clients of various special institutions such as the Srdíčko home for the disabled, the Veleta Association and the Tereza community care centre. Department employees also take therapy animals on visits to the Elpis School for pupils with special needs.

The department also organised extra-curricular activities via the Young Naturalists Station, which is home to eight specialised groups, plus a ninth – the Low-threshold club. Our staff once again prepared and ran week-long “urban camps” for children during the spring and summer holidays, as well as a day-long workshop held in the autumn break entitled “Do you know how to look after your pet?”

During 2014, department employees prepared popular awareness-raising events for visitors, including Encounter Animals of

the North, Seniors Day, Natural Sciences Day (held in cooperation with the Brno Secondary Technical School of Chemistry), and Earth Day (prepared together with students from the Department of Marketing at the Faculty of Business and Economics at Mendel University in Brno). A new development is the commencement of cooperation with the grammar school on the Slovanské náměstí square, whose students are preparing an English language competition for second-year elementary school and grammar school pupils entitled the “Into the Wild with English Guide”. The competition should take place at Brno Zoo in April 2015.

The zoo has begun work on the fulfilment of all organisational requirements prior to the start of operations at the Hlídka Ecological Education Centre in the park under Špilberk Castle. The equipment for the centre has been received at the Hlídka 4 building and preparations have been made to hold interviews to recruit employees for the centre. Four new educational staff members have started obtaining extra equipment necessary for the eco-centre to open and run, and since November they

have also been getting involved in public events held at Brno Zoo as well as putting their pedagogical skills to the test in our educational programmes. The Construction Department of the Central Brno City District Office intends to complete the occupancy approval process regarding the building at Hlídka 4 by February 2015.

In September 2014, Brno Zoo and the Indonesian foundation Yayasan Kura Kura Nusa Penida obtained a license from the Conservation and Natural Resources Authority, Bali, Indonesia (BKSDA Bali) to execute a programme for the protection of live natural resources and their ecosystems, particularly the protection of turtles, at an education and rescue centre built on the island of Nusa Penida near Bali (it took the Indonesian bureaucracy almost nine years to accede to the license request). On the basis of the license gained, Brno Zoo will apply to the South Moravian Regional Authority for permission to hold a public collection to obtain money for the construction and equipping of the rehabilitation centre on Nusa Penida, and to support the commencement of its activities.

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Obchodně ekonomický úsek byl organizačně rozdělen na útvar ekonomický a útvar služeb veřejnosti. Samostatně na úseku pracovali specialista pro marketing a obchodník.

Ekonomický útvar

Hospodaření zahrady skončilo v roce 2014 zlepšeným hospodářským výsledkem ve výši **591 452,40 Kč**.

Největší část výnosů – 62,96 % – tvořil příspěvek na provoz od zřizovatele, tj. Statutárního města Brna. Výnosy za vlastní výkony a zboží představovaly 31,04 %, ostatní výnosy 2,40 % z celko-

Návštěvnost (počet osob)

Počet návštěvníků celkem	273 944
<i>Členění návštěvnosti podle jednotlivých skupin</i>	
Skupina	počet osob
dospělí, senioři	146 932
děti, studující	127 012
Celkem	273 944

Výnosy

Celkové výnosy činily v roce 2014	78 667 981,99 Kč
<i>Členění hlavních výnosových položek</i>	
Příspěvek zřizovatele	47 741 962,21 Kč
Neinvestiční příspěvek zřizovatele na práce spojené s uvedením vodního díla do neškodného stavu	1 789 458,48 Kč
Účelová dotace MŽP v rámci programu „Příspěvek zoologickým zahradám v roce 2014“	821 687,00 Kč
Dotace od Úřadu práce Brno-město	2 011 324,00 Kč
Výnosy za vlastní výkony a zboží	24 420 454,15 Kč
Ostatní výnosy	1 883 096,15 Kč
Výnosy za vlastní výkony a zboží	24 420 454,15 Kč
- z toho:	
tržby ze vstupného do zoo	18 030 195,00 Kč
foto, video	144 130,00 Kč
poníci	109 075,00 Kč
psi	128 640,00 Kč
vláček	695 250,00 Kč
trampolíny	131 690,00 Kč
nájmy	2 179 387,99 Kč
prodej zboží (upomínkové předměty, občerstvení)	2 553 311,52 Kč
ostatní	448 774,64 Kč
Ostatní výnosy	1 883 096,15 Kč
- z toho:	
tábory v zoo	593 020,00 Kč
reklama	770 888,84 Kč
příspěvky SMP	50 250,00 Kč
úroky	24 221,56 Kč
plnění od pojišťovny	52 668,00 Kč
tržby z prodeje zvířat	254 841,63 Kč
kurzové zisky	5 808,33 Kč
ostatní	131 397,79 Kč

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Náklady	
Náklady činily v roce 2014 celkem	78 076 529,59 Kč
Členění hlavních nákladových položek	
Spotřeba materiálu	8 472 528,88 Kč
- z toho:	
krmivo	4 480 609,49 Kč
veterinární léky a materiál	282 750,00 Kč
osivo, hnojivo, květiny	528 039,00 Kč
technický materiál	1 478 780,26 Kč
propagační materiál	69 154,94 Kč
nákupní cena zvířat	391 440,94 Kč
pohonné hmoty	501 722,53 Kč
kancelářské potřeby	348 884,74 Kč
ostatní	391 146,98 Kč
Spotřeba energie	4 699 903,74 Kč
Nákupní cena prodaného zboží	1 573 908,56 Kč
Aktivace oběžného majetku	- 269 469,20 Kč
Změna stavu zásob vlastní výroby	- 474 628,10 Kč
Opravy a udržování	7 832 913,44 Kč
Cestovné	870 382,20 Kč
Náklady na reprezentaci	39 461,80 Kč
Ostatní služby	11 171 689,88 Kč
Mzdové náklady	23 482 752,00 Kč
Zákonné sociální pojištění	7 849 434,00 Kč
Jiné sociální pojištění	129 267,00 Kč
Zákonné sociální náklady	745 359,50 Kč
Jiné daně a poplatky	92 665,94 Kč
Ostatní náklady z činnosti	655 399,62 Kč
Odpisy DHM a DNM	7 159 701,98 Kč
Opravné položky	22 205,95 Kč
Náklady z DDHM	3 996 830,99 Kč
Kurzové ztráty	23 371,41 Kč
Manka a škody	2 850,00 Kč

vých výnosů. V případě účelové dotace od ministerstva životního prostředí to bylo 1,04 % a příspěvek Úřadu práce Brno-město činil 2,56 % výnosů.

Na finančních darech adoptivních rodičů a sponzorů zoo získala celkem 703 416,00 Kč a veřejná sbírka formou DMS na „Pomoc chovu a záchraně ohrožených druhů zvířat v Zoo Brno“ vynesla 24 785,00 Kč.

V ekonomické oblasti splnila zahrada prakticky všechny plánované úkoly roku 2014. Příspěvek zřizovatele dosáhl úrovně roku 2011 a dále byl zvýšen z volných zdrojů města Brna o 3 300 000,00 Kč na opravy komunikací a údržbu vybudovaných expozic a o část příspěvku na provoz Střediska ekologické výchovy Hlídka ve výši 2 555 962,00 Kč. Do zoo přišlo o 12 349 platících ná-

vštěvníků více než v roce 2013, samozřejmě se tak zvýšily vlastní tržby z prodeje vstupného a upomínkových předmětů.

Útvar služeb veřejnosti

V prvním pololetí jsme se soustředili na vylepšení a zmodernizování prostoru u vstupních pokladen naší zoologické zahrady. Nainstalovali jsme světelný

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

displej s „běžícími“ aktuálními informacemi pro návštěvníky. V prostoru vstupních pokladen jsme umístili nové nástěnnky a tabule „A“.

Návštěvníci mohou platit vstupné nejen klasickými platebními kartami, ale od počátku roku mohli začít využívat i bezkontaktní platební karty. Potvrdil se náš předpoklad, že odbavení zákazníka bude rychlejší.

Zajistili jsme nové turistické razítko, tentokrát s tygrem, zájemců o jeho otisk stále přibývá.

Velmi viditelným prvkem před vstupem do zoo je instalace tří stožárů, vysokých šest metrů, s vlajkami opatřenými logem naší zoo.

Od března máme v areálu nový hrací prvek pro nejmenší – 3D ježka, který je hojně využíván.

V 1. pololetí jsme uzavřeli na základě schválení Rady města Brna 14 nájemních smluv na dobu určitou za účelem rozšíření a zpestření služeb pro návštěvníky.

I v roce 2014 jsme nabízeli dva typy zážitkových programů, dále narození nové párty pro děti.

Zaznamenáváme stále rostoucí zájem o dárkové poukázky na vstupenky a permanentky.

V sortimentu upomínkových předmětů byla dána do prodeje nová kolekce pohlednic, táčků a buttonů s fotografiemi našich zvířat.

Pamětních medailí již nabízíme devět druhů, novinkou je dřevěný medvěd – automat, který medaile vydává u kamčatských chalup.

V sezoně jsme provozovali vláček, trampolínové centrum, jízdy na ponících.

Pokračovala spolupráce s Dopravním podnikem města Brna při prodeji tzv. pojízdných vstupenek, společných pro návštěvu zoo i plavbu lodí po Brněnské přehradě.

Od října byl zahájen zkušební provoz stánku s občerstvením v nově vybudované expozici Africká vesnice.

MARKETING

Pracovníci obchodně-ekonomického úseku organizovali v roce 2014 několik propagačně marketingových akcí v areálu zoologické zahrady a společně s chovateli a kontaktními zvířaty propagovali zoo i mimo její areál.

Na setkáních s veřejností také rozdávali letáky, které informovaly o možnosti podpory chovu zvířat v zoologické zahradě pomocí dárcovských krátkých zpráv DMS.

K prohlubování povšechného vědomí o zoologické zahradě i k informování o aktuálním dění v zahradě pracovníci úseku zvolili několik kanálů – například tiskové zprávy, relace ve vysílání Rádia Krokodýl či rozvoz plakátů do prodejen Albert. Při všech aktivitách dbali na zasvěcený a kultivovaný přímý kontakt s veřejností.

Profil Zoo Brno publikovali na sociální síti Facebook, kde se k prvnímu dni roku 2014 přihlásilo 9 164 fanoušků a k poslednímu dni 15 245 fanoušků.

Návštěvnost v roce 2014

Počet návštěvníků zoo celkem	273 944 osob
Měsíc s nejvyšší návštěvností: srpen 2014	46 948 osob
Měsíc s nejnižší návštěvností: leden 2014	4 826 osob
Den s nejvyšší návštěvností: 30. 8. 2014	4 516 osob
Den s nejnižší návštěvností: 21. 1. 2014	3 osoby
Prodej přenosných permanentek:	632 ks
Prodej nepřenosných permanentek:	218 ks
Počet kočárků, které projely branou zoo:	16 960 ks
Počet psích návštěvníků:	4 288
Tržby za upomínkové předměty (MC):	3 027 986 Kč

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Akce pro veřejnost uspořádané v zoo

- Novoročního komentovaného krmení se účastnilo 410 návštěvníků.
- Dětský maškarní bál s oblíbeným duem Brněnské písničkové tetiny a se soutěží o nejlepší zvířecí masku se uskutečnil 9. března.
- Velikonoční pondělí aneb Pomlázka v zoo proběhla 21. dubna za účasti 3 650 návštěvníků. Na Dětské zoo se uskutečnil velikonoční jarmark a proběhla komentovaná krmení vybraných druhů zvířat. Většina přítomných dětí absolvovala soutěžní velikonoční stezku s hledáním velikonočních vajíček.

- O Mezinárodním dni rodin, který připadá na 15. květen, přihlíželo 137 návštěvníků křtu tří koťat kočky pouštní, která se narodila v expozici pavilonu Tropické království. Trojčata pokřtila ministrýně práce a sociálních věcí Michaela Marksová společně s primátorem města Brna Romanem Onderkou.
- Kancelář Brno – zdravé město Magistrátu města Brna uspořádala v zoo osvětovou akci Zvířátka také nekouří, jejímž smyslem je upozornit na negativní dopady kouření na lidské zdraví. Akce se vždy koná u příležitosti Světového dne bez tabáku (18. května). Tentokrát se jí účastnilo 1 223 návštěvníků.

- Den dětí, plný her a soutěží, uspořádala v zoo 1. června Česká průmyslová zdravotní pojišťovna. Této akce se účastnilo 3 635 návštěvníků.
- Noc snů prožívalo 6. června v naší zoologické zahradě na dva tisíce pozvaných hostů – zahrada patřila až do pozdních hodin tělesně i duševně handicapovaným dětem. Na pódiu u Dětské zoo se odvíjelo pásmo pohádek a uměleckých vystoupení, na jiných místech areálu čekaly různé další atrakce, jako je jízda na ponících, face-painting, ukázky práce hasičů, záchranné služby či psovodů, a také krmení zvířat v osvětlených pavilonech.

Při otvírání nové orlí voliéry pásku přestřihli primátor Roman Onderka, herci Pavla a Dušan Vitázek s dítětem a ředitel zoo Martin Hovorka/When the new eagle aviary was opened the tape was cut by the Lord Mayor Roman Onderka, the actors Pavla and Dušan Vitázek and Zoo Director Martin Hovorka

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Noc snů, věnovaná handicapovaným dětem, probíhá každoročně ve stejnou dobu v přibližně 250 zoologických zahradách na celém světě. V naší zoo se uskutečnila podesáté.

- Slavnostní otevření nové mohutné voliéry orlů bělohlavých proběhlo 5. července za účasti přibližně dvou tisíc zvědavých návštěvníků. Ouverturou slavnosti byl rituální orlí tanec, kterým členové taneční skupiny zaměřené na folklor severoamerických Indiánů posvětili okolí stavby. Z mystických sfér se pak diváci přenesli do současné pop-music, když jim zazpívali populární herci brněnského Městského divadla Pavla a Dušan Vítázkoví. Manželé, kteří se slavnostního aktu účastnili i se svým batoletem, pak společně s primátorem Brna Romanem Onderkou a ředitelem zoo Martinem Hovorkou přestřihli pásku před vchodem do voliéry.

- Na tradiční Setkání adoptivních rodičů a sponzorů jich 30. srpna do zoo přišlo 4 516. Program setkání zahájilo slavnostní otevření nové expozice klokanů. Odpolední kulturní program na pódiu zahájili a na závěr i ukončili trampové z hudební skupiny Noví Kaskadéři, kteří jsou adoptivními rodiči zeber Grévyho. Také další dva osvědčení příznivci, kteří na pódiu vystoupili – taneční soubor Abanico a taneční divadlo Mimi Fortunae – mají v naší zoo adoptováno nějaké zvířátko. Mezi dalšími programovými čísly bylo show na skákacích botách, které jsme zhlédli už při otvírání klokanice, exhibice brněnské Basketbalové školy mládeže, vystoupení Taneční školy Bartůňkovi a pohádkové

Při otvírání nového výběhu klokanů pásku přestřihli primátor Roman Onderka, chlapec z dětského domova Klokánek a ředitel zoo Martin Hovorka/When the new wallaby run was opened the tape was cut by the Lord Mayor Roman Onderka, a boy from the Klokánek children's home and Zoo Director Martin Hovorka

představení Divadla Prkno. Hodinový vstup měli nadšenci z týmu, který se věnuje ukázkám tradičních zvyklostí a rituálů indiánského kmene Hokoka Blaketu.

- Indiánský víkend se částečně překrýval se Setkáním adoptivních rodičů a sponzorů – uskutečnil se 30. a 31. srpna na třech různých místech v zoo. Jeho protagonisty byli „indiáni“ ze skupiny Hokoka Blaketu společně s „kovboji“ z westernového městečka Šiklův mlýn ve Zvoli nad Pernštejnem. Na stanovišti u indiánských týpí jsme mohli sledovat střelbu z luku, výrobu čelenek a lovecký tanec s dětmi, na stanovišti u vchodu do Beringie proběhla malá soutěž v poznávání zvířat i jejich stop a traper tam vyprávěl o kladení pastí a střelbě z přelodky i zadovky. Také tam indián učil návštěvníky střílet z luku a házet toma-

hawkem. Na stanovišti u terária kovboj házel podkovou a předváděl práci s bičem.

- Vyhlášení výsledků více než rok trvající soutěže, uspořádané společně s Cestovní kanceláří Livingstone, se 13. září dopoledne účastnilo 239 návštěvníků. Úkolem soutěžících bylo správně odpovědět na sedm otázek a napsat vtipný komentář k návštěvě v naší zoo. Sešlo se 1 286 příspěvků, na vyhlášení vítězů bylo pozváno šedesát nejvtipnějších autorů. Nejlepší komentář vybral herec Jiří Pecha, který se také vyhlášení vítězů účastnil. První cenu, zájezd s CK Livingstone za 60 000 Kč, obdržela Petra Kadaňková z Ústí nad Orlicí. Její vítězný komentář zněl: "Když jsem mávala na šimpanze, vztyčil na mě prostředníček. Je vidět, že k nám lidem

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Petra Kadaňková (vpravo), vítězka soutěže vyhlášené s cestovní kanceláří Livingston, obdržela výhru 4. října v Africké vesnici/Petra Kadaňková (on the right), winner of a competition organised with the Livingston travel agency, received her prize on 4th October at the African Village

nemají tyto opice daleko!" Odpoledne hostům zpestřilo známé brněnské trio Kamarádi se svým divadlem pro děti i dospělé.

- K Mezinárodnímu dni seniorů se zoologická zahrada připojila 1. října uspořádáním Dne seniorů. Svě brány jim otevřela za symbolické vstupné deset korun. Seniori měli jízdu vláčkem po areálu zahrady zdarma a zhlédli komentovaná krmení tygrů, medvědů kamčatských, lachtanů a drápkatých opiček. Pracovníci Všeobecné zdravotní pojišťovny jim na stanovišti u kamčatských chalup od 10.30 do 12.30 hod. zdarma změřili tlak a tuk a poradili, jak zdravě žít.

- Na slavnostní otevření Africké vesnice, spojené se křtem žirafího mláděte, přišlo 4. října do zoo 2 500 návštěvníků. Novou expozici otevřel primátor města

Brna Roman Onderka. Vzápětí zaznělo víření bubnů hudební skupiny M-Bunda Afrika a herečka Bára Hrzánová pokřtila žirafu Naomi (jméno vzešlo z hlasovací soutěže), narozenou 18. června tohoto roku. Křest s plyšovou žirafou se odehrál uprostřed vesnice, mládě se v tu dobu pohybovalo s matkou a dalšími čtyřmi žirafami ve výběhu. Účastníci slavnostního aktu strávili v Africké vesnici příjemné odpoledne: při procházce mezi originálními stavbami a při poslechu rytmů a melodií černého kontinentu spatřili mnoho druhů africké fauny a mnozí ochutnali stylové občerstvení – smažený hmyz.

- Halloweenskou oslavu naše zoo uspořádala 1. listopadu. Přišlo 2 635 návštěvníků, mezi něž jsme rozdali přibližně 250 dýní, aby z nich vydlabali stra-

šidlo. Při práci se mohli zdarma posilnit dýňovou polévkou a dýňovým koláčem. Celé rodiny s velkým zaujetím dlabaly dýně v dolní části zahrady, u točny zovláčku. V 17 hod. se účastníci Halloweenu začali přesouvat po strašidelné stezce na Africkou vesnici, odkud opět zaznívaly bubny skupiny M-Bunda Afrika. Cestou potkávali záhadné postavy s pochodněmi a ve strašidelných maskách a kostýmech. Setkali se však i se zvířaty – s medvědy kamčatskými, pandami červenými, velbloudy dvouhřbými, lemury kata a plameňáky růžovými –, s nimiž se seznámili jejich chovatelé. Na pódiu u Dětské zoo jsme pak vyhlásili a odměnili deset nejkrásnějších a nejstrašidelnějších dlabaných dýní. Vyvrcholením romantického večera byla ohňová show v podání dua In Flamenus.

- Rozsvícení vánočního stromu proběhlo za účasti 1 650 návštěvníků 29. listopadu (po 13. hodině bylo vstupné do zoo dobrovolné – vybralo se 27 000 korun). Hlavní část programu se odehrávala na pódiu postaveném u vchodu do Beringie. Vystřídalo se na něm Dětské taneční studio Ondrášek, acapellová vokální skupina Miniminy a zpěvačka Ilona Csáková. V jedné z kamčatských chalup si mohli návštěvníci vyzkoušet vázání adventních věnců a tvorbu svíček z včelího vosku, v okolí kamčatských chalup nabízeli stánkaři rukodělné výrobky. V Africké vesnici bylo možné zakoupit fair-tradeovou kávu a čokoládu, výtěžek z prodeje šel na pomoc ugandským sirotkům.

- Štědrodopolední komentované krmení zvířat zhlédlo přibližně 2000 návštěvníků.

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Herečka Bára Hrzánová (v popředí vpravo) pokřtila žirafu 4. října v Africké vesnici/Actress Bára Hrzánová (first on the right) christened a giraffe on 4th October at the African Village

Marketingové akce mimo zoo

- Na veletrhu Regiontour, který se konal od 16. do 19. ledna, se brněnská zoo představila účastí chovatelů a kontaktních zvířat v rámci stánku města Brna.
- Ve foyeru nákupního centra Galerie Vaňkovka proběhla od 3. do 16. června výstava nejlepších prací z fotografické soutěže Objektivem návštěvníka, zaměřené na zvířata v Zoo Brno. Během výstavy proběhly čtyři prezentace zoo formou soutěží s ukázkou kontaktních zvířat (fretka, skunk).
- Festivalu Divadelní svět, který probíhal od 6. do 13. června na Moravském náměstí v režii Turistického a informačního centra Brno, se účastnili i chovatelé Zoo Brno s kontaktními zvířaty a koněm.
- Chovatelé s kontaktními zvířaty se 1. září v Dětské nemocnici Brno účastnili akce pořádané pro malé pacienty hokejovým klubem Kometa Brno.

- Bystrcký scuk je zábavné odpoledne pořádané již mnoho let městskou částí Bystrc ve spolupráci se skautským střediskem Vrbovec, Zoo Brno a dalšími organizacemi. Atrakcí bývá papoušek Eda z brněnské zoo. Scuk se v roce 2014 konal 6. září, opět za účasti našich chovatelů a kontaktních zvířat.
- Naši chovatelé s kontaktními zvířaty se rovněž účastnili halloweenských oslav v Junge parku Brno (18. října). Pracovníci úseku rozdávali v Jungle parku letáky informující o možnosti podpory zoo prostřednictvím dárcovských krátkých zpráv DMS a o nejbližších akcích pro veřejnost v zoo.
- Vánoční trhy na brněnském náměstí Svobody (od 28. listopadu do 23. prosince) oživoval zookoutek s domácími zvířaty ze Zoo Brno. Pořadatel (Turistické informační centrum města Brna) poskytl prostor na náměstí Svobody pro reklamní panely Zoo Brno.

Informační a propagační aktivity

- V jihomoravském vydání deníku MF Dnes zoo zakoupila inzertní stranu informující o nových stavbách roku 2014. Na stránce byla i pozvánka na halloweenské oslavy v zoo a upozornění na možnost podpory zoo prostřednictvím DMS.
- V prodejnách Albert po celé České republice proběhla v dubnu a květnu kampaň propagující Zoo Brno a do prodejen Albertu v Brně a okolí pracovníci úseku vylepili plakáty s tematikou Zoo Brno.
- Na rozdáváných letáčích, v rádiích a na plakátech byla propagována možnost pomoci chovu brněnských ledních medvědů prostřednictvím DMS.
- Titul nejkrásnější žirafa a výhru sto tisíc korun získala Tabita – čtyřletá žirafa síťovaná z brněnské zoo. Dva měsíce sbírala hlasy od široké veřejnosti na internetu a porazila konkurenci čtyř dalších žiraf ze zoologických zahrad Česka a Slovenska. Soutěž, kterou vyhlásila společnost Hewlett Packard ve spolupráci s vybranými českými a slovenskými zoologickými zahradami, probíhala od 17. března do 17. května a byla určena široké veřejnosti. O vítězství soupeřilo pět žiraf z různých zoologických zahrad a profily jednotlivých soutěžících byly ke zhlédnutí na webových stránkách pořadatele soutěže. Pro brněnskou Tabitu se vyjádřilo 37 % hlasujících, na druhém místě skončila žirafa ze Zoo Praha. Tabitu soutěžící označili nejen jako nejkrásnější, ale též jako nejokatější.
- Rádio Krokodýl informovalo o všech akcích pro veřejnost, chystaných v Zoo

OBCHODNĚ EKONOMICKÝ ÚSEK

MARKETING DEPARTMENT

Brno, živě odvysílalo pravidelnou soutěž s tematikou zoo, propagovalo Zoo Brno jako takovou a upozorňovalo i na možnost její podpory prostřednictvím DMS.

- Profil Zoo Brno na Facebooku zaznamenal během roku 2014 nárůst o 6 081 fanoušků, průměrný dosah aktivity na profilu zoo byl 6 500 uživatelů, to vše s minimálním počtem úbytku fanoušků a nulovým počtem nahlášených či zakázaných příspěvků.

Adoptivní rodiče a sponzoři

Souhrn všech finančních i věcných darů adoptivních rodičů a sponzorů za rok 2014 činil 703 416 Kč. Byl o něco

nižší než v roce předešlém, kdy jsme obdrželi příspěvky v celkové hodnotě 912 642 Kč. Mírný pokles vychází jak z řad soukromých, tak i právnických osob. Zoologická zahrada je vděčná za každou pomoc, za dary finanční i věcné, k nimž mohou patřit třeba i hračky pro zvířata nebo pomůcky používané při výukových programech.

Stejně jako minulém období i v roce 2014 jsme využívali prostředky získané zasíláním dárcovských krátkých zpráv DMS na pomoc chovu ohrožených druhů zvířat. Prostřednictvím této služby mohou neziskové organizace transparentním způsobem získávat finanční

prostředky od uživatelů mobilních telefonů i pevných linek. V roce 2014 tímto způsobem zoologická zahrada obdržela 24 785 Kč.

Příspěvky adoptivních rodičů a sponzorů jsou nezanedbatelnou pomocí při zajišťování běžného chodu zoo. Sponzoři zahradu podporují už od jejího založení a adoptivní rodiče se k nim přidali před sedmnácti lety. Všem adoptivním rodičům a sponzorům upřímně děkujeme za vše, co pro naši zoo dělají. Věříme, že nám i nadále zachovají milou přízeň.

*PhDr. Miroslav Křivánek,
vedoucí obchodně ekonomického úseku*

SUMMARY: In 2014, Marketing Department staff organised several promotional events on the zoo premises and also promoted the zoo offsite alongside keepers and therapy animals. When meeting the public they also handed out leaflets giving information on the options for supporting animal keeping at the zoo via donation messages (DMS) sent from mobile phones. Department staff used several channels in order to deepen the general level of awareness regarding the zoo and inform the public about current events there, e.g. press releases, broadcasting via the radio station Rádio Krokodýl and the distribution of posters to Albert supermarkets. In all

activities they were careful to engage with the public in a knowledgeable and cultivated manner. Brno Zoo also used the Facebook social network to spread publicity: on the first day of 2014 it had 9 164 fans as 'friends'; by the last day of the year it had 15 245.

Department employees also concentrated on improving and modernising the area around the ticket booths at the entrance. They installed an electronic display streaming information on services provided and current events at the zoo. The most noticeable change, however, is the installation of three six-metre-high flagpoles with flags featuring the zoo's logo. Just as in the past, visitors can pay using standard

payment cards; however, from the beginning of 2014 they have also been able to use contactless cards, and the expectation that the visitor admittance process would be faster when such cards are used has been confirmed.

Brno Zoo has concluded 14 fixed-term lease agreements with the aim of widening and enriching the services on offer to visitors (these mainly being various stalls selling refreshments and specialities such as trdelníky). In 2014 the zoo continued to offer two "experience programmes" (Predator Keeper and Ungulate Keeper). Birthday parties can be arranged for groups of children.

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

ADOPTIVNÍ RODIČE DO 2 000 Kč

Andres Martin
Bartíková Jana, Ing.
Bezděková Jiřina
Bílek Hubert
Blažková Jana
Blinková Ivetta
Bojanovský Ondřej
Brabcová Tereza
Cížler Petr
Čermáková Jana, Mgr.
Dostál Radoslav, JUDr.
Dráždil Jindřich
Franta Petr
Gajan Ondřej
Grygarová Eva
Hloušková Kateřina
Holeček Michal
Holotíková Barbora
Hölzel Aleš
Houdková Barbora
Chatrná Eva
Chrást Miloš
Jandíkovi Eva a Tomáš
Janíková Vendula, Mgr.
Jonáš Josef
Juračka Martin
Juračková Julie
Juračková Laura
Jurásek Petr
Kabela Aleš
Kapounová Kateřina
Kazdová Lili
Komanec Rudolf
Komanec Jeroným
Kopečná Markéta
Kott Ondřej, Mgr.
Kozák Milan
Kozlovský Martin

žirafa síťovaná
medvěd lední
leguánek ostnitý, leguán madagaskarský
klokánek králíkovitý
osmák degu
surikata
nosál červený
kosman zakrslý
andulka vlnkovaná
páv korunkatý
kajka mořská
manul
los evropský
osmák degu
ara ararauna
želva pardálí
majna Rothschildova
koza domácí kamerunská
žirafa síťovaná
vlk arktický
papoušek zpěvavý
mara stepní
pekari bělobradý
ara ararauna
surikata
panda červená
panda červená
panda červená
vlk arktický
vlk hřivnatý
surikata
želva paprštěitá
tygr sumaterský
korela chocholatá
chameleon obrovský
želva paprštěitá
tenkozobec opačný
osmák degu

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Krajčír Radovan

Králíková Irena Ida

Krejčí Libuše

Krupica Ladislav

Křenková Dominika

Kubovi Lucie a Rostislav

Lisíňski Lukáš

Machát Lukáš

Malina Adam

Maňáková Barbora

Maro Michal

Mateřská škola Cihelní

Mateřská škola Studánka

Mikulová Iva

Mitýskovi

Motl Tomáš

Motyčka Patrik

Navrátil Petr

Nejedlíková Markéta

Němec Viktor

Neumann Michal

Nevoralová Renata

Nezvalová Blanka

Nygrýn Pavel

Nygrýn Petr

Ottová Soňa

Pavelka Tomáš

Pavlas Zdeněk

Pavlíček Josef

Pavliš Jan

Perníčka Marek

Perníčková Jitka

Pohanková Dana

Pokorná Eva

Pokorová Vladimíra

Policie JMK Brno

Posádková Sylva

Prátová Petra

Prchalová Dagmar

páv korunkatý, klokánek králíkovitý, ara ararauna,

kajka mořská, rys kanadský a psoun prériový

klokánek králíkovitý

chameleon obrovský

rosomák

vlk arktický

rys kanadský

vlk arktický

rosnice siná

medvěd lední

žirafa sířovaná

osmák degu

želva nádherná

klokánek králíkovitý

urzon kanadský

jespák bojovný

medvěd kamčatský

rosnice siná

klokánek králíkovitý

zebra Grévyho

bobr kanadský

želva paprštěná

žirafa sířovaná

rosnice siná

dvojazyčník haitský

anolis rytířský

sovice sněžní

vlk arktický

čukvala zavalitá

anakonda velká

surikata

surikata

liška polární

želva pardálí

kočka pouštní

vlk arktický

ara ararauna

majna Rothschildova

veverka Prévostova

papoušek zpěvavý

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Reinhardová Kristýna
Reinhardová Patricie
Růžička Roman
Řezáčová Alena
Siví Jana a Viktor
Skalická Eliška
Skládaný Libor
Snovická Jana
Sobotková Eva, Ing.
Soldánová Kateřina
SONS, odbočka Brno-střed Marie Tlačbabová
Svojanovská Eliška
Syravátka Jonáš
Šabacký Pavel
Ševečková Hana
Šotková Hana
Špiřík Jakub
Štenclovi Jitka a Michael
Šulák Pavel
Trajtělová Pavlína, Ing.
Unifast, spol. s r. o.
Varga Tadeáš
Vávrová Jaroslava
Veterinární klinika Gabrid
Veverka Dalibor, Ing.
Viduna Richard, Mgr.
Vrbická Tereza
Základní škola a mateřská škola Pastviny
Základní škola Boskovice
Základní škola Montessori třídy 7. C a 8. C
Základní škola Novoměstská školní družina
Základní škola Přemyslovo nám.
Základní škola Riegrova

ADOPTIVNÍ RODIČE DO 5 000 Kč

ABB PPMV zaměstnanci
Accounts Payable Motorola Solutions CZ, s. r. o.
BatohyBrasny.cz
Bondarenko Boris
Bošková Martina

bazilišek zelený
krkavec velký
medvěd lední
veverka Prévostova
pavián anubi
lachtan medvědí
surikata
pštros dvoupřstý
tygr sumaterský
rosnice siná
želva nádherná
páv korunkatý
pekari bělobradý
orel bělohlavý
kočka pouštní
želva paprštěná
páv korunkatý, medvěd lední
ara ararauna
bizon
medvěd kamčatský
kajka mořská
medvěd kamčatský
sovice sněžní
želva uhlířská
páv korunkatý
dvojčazyčnický haitský
los evropský
leguán madagaskarský
leguán madagaskarský
páv korunkatý
velbloud dvouhrbý
veverka Prévostova
želva paprštěná

želva paprštěná, lemur běločelý, liška polární
psoun prériový
panda červená
vlk arktický
psoun prériový

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Byznys servis, spol. s r. o.

Centrum grantové podpory FNUSA-ICRC

Czech Kawasaki Club

Domov pro seniory, p. o.

Dring Consulting, spol. s r. o.

Flek Jaroslav

Formánková Naděžda, MUDr.

Girgle Libor

Haičmanová Jana

Hambalčík Petr & Rošková Jana

Hamtilová Irena, MUDr.

Hlavička David

Holubářová Lenka

Hošková Monika

Hromadovi Hana a Martin

Hutáková Marie

Chlebníčan Tomáš

Ivančicová Yveta

Kartous Jaroslav

Klimešová Martina

Kolář Petr, JUDr.

Korcová Kristýna Anna

Kostelník Jiří, Bc.

Kramolišová Ludmila

Kučerová Kristýna

Kuncovi Jiří a Dagmar

Langerová Ivana, Ing.

Mahdalová Martina

Mahdalová Jana

Mašlaňová Hana

Maxovi Eva a Dominik

Milčákovi Anička a Pavel

Munster Jaroslav

Neradilová Magdaléna

Nováčková Lucie, Ing.

Outbound MBO Česká pojišťovna, a. s. - tým pracovníků

Perschová Rozálie

Plochová Vlasta

Polách David

Políšenská Soňa

kočka pouštní

surikata

bazilišek zelený

papoušek Eda

bazilišek zelený

liška polární

vlk arktický

lemur běločelý

žako šedý

surikata

kočka pouštní

jaguarundi

lemur kata

tygr sumaterský

psoun prériový, osmák degu

surikata

psoun prériový

medvěd lední

surikata

psoun prériový

bobr kanadský

surikata

klokan

vlk arktický

liška polární

surikata

surikata

eklektus pestrý

liška polární

tamarín žltoruký

lemur kata

žirafa síťovaná, medvěd lední, medvěd kamčatský

liška polární

bazilišek zelený

rys kanadský, kůň Převalského

lemur kata

pušník bradatý

kočka pouštní

liška polární

kakadu palmový

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Povolný Jiří	tygr sumaterský
Přikrylová Karolínka	eklektus pestrý
REDA, a. s.	bobr kanadský
Rejtar Tomáš	krkavec velký, leguán madagaskarský
Rosenbaum Jana	korovec mexický
Řehulková Radmila	kočka pouštní
Slámová Pavla	tamarín žlutoruký
Sobotka Leopold	surikata
Stloukal Martin	koza domácí kamerunská
Stootová Libuše	jeřáb mandžuský
Strubl Stanislav	tygr sumaterský
Středoevropská asociace přátel zoo	urzon kanadský
Stupka Vojtěch	vlk arktický
Svoboda Lubomír, Ing.	lemur kata
Svobodová Veronika	želva pardálí
Sýkorová Helena, JUDr.	papoušek šedý-žako
Šembera Josef	tygr sumaterský
Šišáková Veronika	surikata
Šívarovi	lemur kata
Škoda Vladimír, MUDr.	kalous ušatý
Štěpánkovy Eva a Zdeňka	klokánek králikovitý
Tedex, spol. s r. o.	kočka pouštní
Travel 2002, spol. s r. o.	lemur kata
Vávrová Markéta	liška polární
Vodohospodářské laboratoře Povodí Moravy, s. p.	kuandu obecný
Vojáčkovi Anna a Lenka	žirafa síťovaná
Vonka Jan	bobr kanadský
Wichovi Alena a Vojtěch	lama vikuňa
Základní škola a Mateřská škola Kanice	tygr sumaterský
Základní škola Horácké nám.	surikata
Základní škola Palackého	kakadu palmový, lemur kata
Základní škola Pramínek, o. p. s., 3. třída	kotul veverovitý
Základní škola TGM Zastávka u Brna	kajmánek trpasličí
Základní škola Úvoz školní družina	kočka pouštní

ADOPTIVNÍ RODIČE DO 10 000 Kč

Brentwood, spol. s r. o.	žirafa síťovaná
Bučková Olga	binturong
Cejnarová Eva, MUDr.	binturong
Drozdová Jana	mravenečník

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

Drozdová Eva
Girgleová Klára
Harley-Davidson Club Brno
Hepplerová Eva
Hradilová Ladislava

iMi Partner, a. s.
Jančárová Eva, Mgr.
Jazykové kurzy Nepustil
Jurgová Hana
Ludvová Eva
Luth Dore
Malé opatství thelemské, Hana Štouračová
Mazálková Jana
Miranda Rosalind

Nečas Jakub
OS I.V.S.A Brno VFU Brno
Reisswolf, spol. s r. o. Ing. Václav Svoboda
Scholaster Marek

Šebek Martin
Šimková Rafaela
Šišák Miroslav, MVDr.
Šrotířová Ludmila
Štencová Stanislava, Mgr.
Základní škola Sirotkova

ADOPTIVNÍ RODIČE NAD 10 000 Kč

AIS Software, a. s.

Doležalová Lenka, MUDr.

ebm-papst CZ, spol. s r. o.
Exiteria, spol. s r. o.
Chvátalová Věra
JB Stavební, spol. s r. o.
KVV ČSSD Jihomoravského kraje
PPG Industries Czech Republic spol. s r.o.
SPP CZ, a. s.

kočka pouštní, manul
žirafa síťovaná
orel bělohavý
kapybara, hutie stromová
bazilišek zelený, dvojčatačnick haitský,
bobr kanadský, sovice sněžní, lemur kata
vlk arktický
zebra Chapmanova
orel bělohavý
kočka pouštní
surikata
kiang
vlk arktický
kůň Převalského
korela chocholatá, varan komodský, ledňák obrovský,
orlicie bornejská, surikata, želva nádherná
vlk arktický
vlk arktický
vlk hřivnatý
tapír jihoamerický, binturong, sovice sněžní,
nosál červený, lemur běločelý, panda červená
rosomák
pekari bělobradý, psoun prériový, vousnivka žabohlavá
binturong
sovice sněžní, jeřáb mandžuský
vlk arktický, liška polární
vlk arktický

lemur běločelý, leguán madagaskarský,
dželada, zebra Grévyho, tygr sumaterský
tapír jihoamerický, binturong, sovice sněžní,
nosál červený, lemur běločelý, panda červená
chameleon obrovský
kosman zakrslý
příspěvek na chov zvířat
medvěd kamčatský
surikata
zebra Grévyho, eklektus různobarvý
panda červená

SEZNAM ADOPTIVNÍCH RODIČŮ A SPONZORŮ

LIST OF ADOPTIVE PARENTS AND SPONSORS

SŠ strojírenská a elektrotechnická
Šimek 96, spol. s r. o.
TBWA Praha - Wiecezorková Diana
Základní škola Janouškova
Základní škola Rosice

vlk arktický, surikata, tygr sumaterský, šimpanz
lama alpaka, mara stepní, surikata, želva paprsečítá
vlk arktický, kočka pouštní, psoun prériový
zebra Grévyho, sovice sněžní
páv korunkatý, klokánek králikovitý,
ara ararauna, kajka mořská, rys kanadský, psoun prériový

JINÝ ZPŮSOB PODPORY ZOO

Agentura Koráb, spol. s r. o.
Asociace PCC spol. s r. o.
Autodoprava Krapka
AVG Technologies CZ, spol. s r. o.
Brněnské písničkové tetiny
Country kapela Zimour
Country skupina Noví Kaskadéři
Drakas, spol. s r. o.
Faster CZ, spol. s r. o.
Fond ohrožených dětí Klokánek
Chiquita Central Europe, spol. s r. o.
Krojovaná skupina Komíňáček
Občanské sdružení Abanico
Penam, a. s., Brno
Taneční divadlo Mimi Fortunae
Taneční škola R. a P. Bartůňkových
TOI TOI, sanitární systémy, spol. s r. o.

kakadu palmový, žako šedý, pavián anubi
zvířata v Zoo Brno
zvířata v Zoo Brno
zvířata v Zoo Brno
koza kamerunská
surikaty
zebra Grévyho
zvířata v Zoo Brno
zvířata v Zoo Brno
klokan rudokrký
lemur kata
surikaty
surikaty
zvířata v Zoo Brno
pakůň modrý
klokan rudokrký
zvířata v Zoo Brno

OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

PHOTOGRAPHIC SUPPLEMENT

Dvouletý sumaterský tygr Dandys dorazil na Mniší horu ze Zoo Varšava 19. března 2014, aby s naší samicí, desetiletou Satu, utvořil nový chovný pár/A two-year-old Sumatran tiger, Dandys, arrived at Monk's Hill from Warsaw Zoo on 19th March 2014 with our hope that he could eventually form a new breeding pair with Brno's female, ten-year-old Satu

Samice pandy červené, narozená v Zoo Kristiansad v Norsku, do Brna přicestovala 25. října 2013 a zhruba po půlroce se dočkala partnera. Ročního samce (viz foto) naše zoo získala 20. června 2014 ze Zoo Linz v Rakousku /A red panda female born in Kristiansad Zoo in Norway arrived in Brno on October 25, 2013, and she had her partner after approximately six months. Our Zoo received the male (see the photo) on June 20, 2014 from the zoo in Linz Austria

Nový druh v Zoo Brno: lviček zlatohlavý. Pár těchto drápkatých opiček, dovezených ze Zoo Wuppertal, je umístěn v pavilonu Tropické království/The new species in Brno Zoo: golden lion tamarin. A pair of these clawed monkey is located in the Tropical Kingdom Pavillion

Africká vesnice/The African Village

Vstupní brána do Africké vesnice/A gateway to the African village

Optickou dominantu Africké vesnice tvoří hydroglobus zásobující zoo užitkovou vodou. Designéři ho oděli do nového pláště, vzbuzujícího dojem, že tu právě přistál horkovzdušný balon/A visually dominant part of the African village is the globe-shaped water tower which supplies the zoo with service water. Designers have dressed it in a new 'coat' which creates the impression that a hot-air balloon has landed in the settlement

Podlouhlá stavba zakřiveného půdorysu, největší ve vesnici, uzavírá její intravilán. Pod jedním krovem, krytým slámou, tak jako ostatní nové objekty ve vesnici, najdeme prodejnu rychlého občerstvení s posezením a výhledem do výběhu Safari a dále ubikace lemurů kaka a plameňáků růžových/The largest structure in the village is elongated, with a curved ground plan. It completes the urbanised area of the village. Under one roof, which is covered with straw like those of the other new structures in the village, we can find a fast-food shop with seating and a view of the Safari run, and also the sleeping quarters built for our ring-tailed lemurs and flamingos

V Africké vesnici chováme dva druhy domácích zvířat: vedle perliček i kozy burské (na snímku)/In African village we keep two species of domestic animals: domestic Guinea fowl and Boer goats (pictured)

Výběh perliček domácích ohraničený proutěným plotem. Ve dvou chýších uprostřed perličky nocují/The domestic guinea fowl run surrounded by a wicker fence. The guinea fowl sleep in the two huts in the middle

Voliéra snovačů (v pozadí uprostřed)/The quelea aviary (in the background, centre)

Východ z Africké vesnice (zcela vlevo) směrem k jezírku plameňáků/Exit from the African Village (at far left) in the direction of the flamingo lake

Jezero plameňáků (v pozadí vyhlídka do výběhu Safari)/The flamingo lake with a view over the Safari enclosure

Jezero plameňáků/The flamingo lake

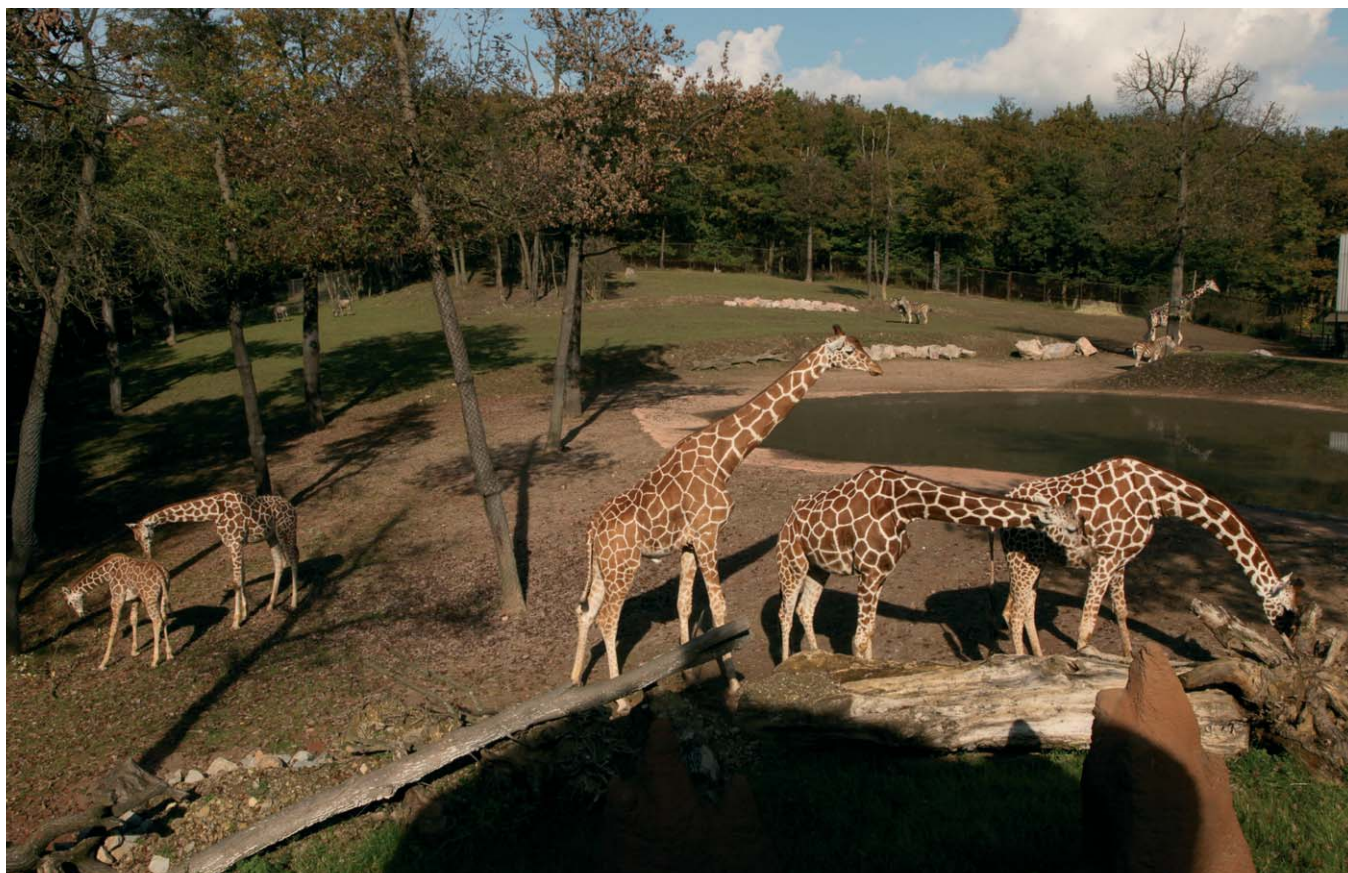

Lemuři kata na ostrově u Africké vesnice/Lemurs on their island at the Africa village

Pohled z Africké vesnice na novou vyhlídku do Safari/View of the new viewpoint over the Safari enclosure from the African Village

Nově upravený výběh Safari/The newly-refurbished Safari enclosure

Noc snů 6. června/Dream Night 6th June

Návštěvníci Noci snů procházejí hlavní trasou/Dream Night attendees walking along the main route

Stánek s ukázkami přírodnin (parohů, srsti, vajec apod.)/Stall with examples of natural objects (antlers, fur, eggs, etc.)

Výtvarná dílna speciální školy Elpis/Creative workshop organised by the Elpis special needs school

Záchranná služba Jihomoravského kraje demonstrovala zásah pomocí plyšového medvěda/The Fire Rescue Service of the South Moravian Region demonstrates an emergency rescue with the aid of a teddy bear

Jízda na koni na ponydromu u Dětské zoo/Horse rides at the ponydrome by the Children's Zoo

Jízda na koni v lese za indiánskou vesnicí/Horse rides in the wood behind the Indian Village

Ukázka sov ze záchranné stanice: sova pálená/Owl show by the rescue station: Barn owl

Ukázka sov ze záchranné stanice: puštitk obecný/Owl show by the rescue station: Tawny owl

Ukázka zásahu Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje/Demonstration of emergency rescue by the Fire Rescue Service of the South Moravian Region

Na Noci snů se představili i mladí judisté Sportovního klubu Královopolské strojírny/Young judoists from the Královopolská strojírna Sports Club also showed what they can do at Dream Night

Tanečníci ze skupiny Abanico umějí zapojit do vystoupení i publikum/Dancers from the Abanico group know how to get the public involved

Malování na obličej bývá často součástí akcí pro veřejnost/Face painting is a common activity during public events

Soubor Mimi Fortunae předvedl parodii Čajkovského baletu Labutí jezero/The Mimi Fortunae ensemble performed a parody of Tchaikovsky's ballet Swan Lake

Otvírání orlí voliéry 5. července / Opening of the eagle aviary 5th July

Otvírání orlince začalo orlím tancem / The eagle aviary opening began with an Eagle Dance

Orlím tancem posvětila skupina Hokoka Blaketu indiánský srub, kde tak začal ceremoniál slavnostního otevření nové orlí voliéry / The Hokoka Blaketu group blessed the Indian Hut with an Eagle Dance, so beginning the ceremonial opening of the new eagle aviary

Před otevřením nové orlí voliéry promluvili (zleva) primátor Roman Onderka, ředitel zoo Martin Hovorka, jeho tisková mluvčí Monika Brindzáková, architekt Vratislav Danda a náměstek primátora pro výstavbu Ladislav Macek / Before the new eagle aviary was opened speeches were given by (from the left) the Lord Mayor Roman Onderka, Zoo Director Martin Hovorka, his press spokesperson Monika Brindzáková, architect Vratislav Danda and the Deputy Mayor for Construction Ladislav Macek

Slavnostního aktu se účastnili a rovněž zazpívali herci Pavla a Dušan Vítězkovi / The ceremony was attended, and accompanied in song, by the actors Pavla and Dušan Vítězek

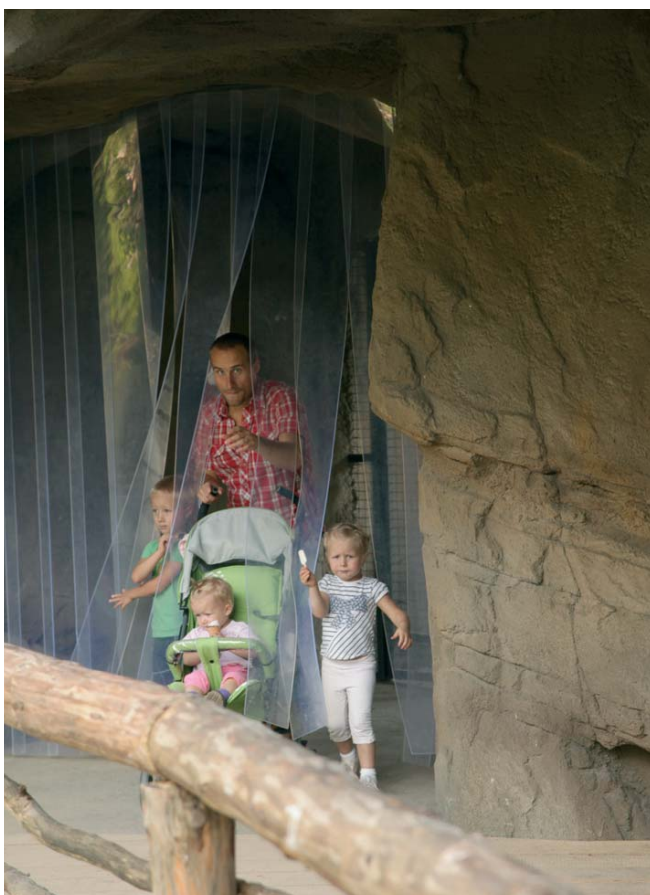
Malý Vítězek s přestřiženou páskou u vchodu do voliéry / Young Vítězek with the already cut tape at the entrance to the aviary

Pohled zpod převisu do nitra voliéry/A view into the aviary from under the overhang

Návštěvní trasa prochází voliérrou, kde je pod umělým převisem zbudována vyhlídka/The tour route passes through the aviary, which has a lookout under an artificial overhang

Voliéra je přístupná zdvojeným vchodem a východem se závěsy z umělohmotných pásů/The aviary is accessible via the double entrance and exit with a drape made of plastic strips

Orel bělohlavý/Bald eagle

Otvírání výběhu klokanů 30. srpna / Opening of the wallaby enclosure 30th August

Před otevřením nového klokanince také zahrály a zazpívaly děti z domova Klokánek se svými tetami. Vysoký muž, stojící v pozadí vedle primátora a ředitele zoo, je reprezentant ve skoku vysokém, olympionik Svatoslav Ton / Before the new wallaby run was opened, children from the Klokánek children's home played and sang with their 'aunties'. The tall man standing in the background next to the Mayor and the Zoo Director is Olympic high jumper Svatoslav Ton

Odvážní muži na skákacích botách zahájili slavnostní otevření nového výběhu klokanů / Courageous men on jump shoes inaugurated the ceremonial opening of the new run

První nedočkaví návštěvníci nové expozice/The first impatient visitors to the new enclosure

Odbočka na zážitkovou stezku se nachází hned za vchodem do expozice/A turn-off to the experience trail can be found just past the entrance to the enclosure

Zážitková stezka se přibližuje k ubikaci klokánů (v pozadí)/The experience trail approaches the wallabies' sleeping quarters (in the background)

Klokani rudokrcí před ubikací/Red-necked wallabies in front of their sleeping quarters

Setkání adoptivních rodičů a sponzorů 30. srpna / Adoptive parents and sponsors' meeting 30th August

Program Setkání adoptivních rodičů se částečně prolínal s tzv. Indiánským víkendem – ukázka střelby z luku / The programme of adoptive parents' meeting partially blended with the Indian Weekend – demonstration of archery

Indiánský víkend – ukázka střelby ze zadovky / The Indian Weekend – demonstration of breech-loading rifle shooting

Děti z domova Klokánek převzali osvědčení o adopci klokana rudokrkého/Children from the Klokánek children's home accepted the certificate for the adoption of a red-necked wallaby

S „indiány“ předváděli dovednosti na pódiu i na jiných místech v zoo i „kovbojové“ z ranče Kostelany u Kroměříže/“Cowboys” from the ranch in Kostelany, near Kroměříž, showed off their skills alongside the Indians on the stage as well as at other places around the zoo

Exhibice brněnské Basketbalové školy mládeže/Exhibition by Brno's Youth Basketball School

Pohádkové představení Divadla Prkno/A fairy-tale performance by the Divadlo Prkno theatre

Vystoupení žáků Taneční školy Bartůňkovi/Performance by students from the Bartůňkovi Dance School

Program na pódiu uzavřelo taneční divadlo Mimi Fortunae/The on-stage programme was concluded by the Mimi Fortunae dance theatre

Závěr setkání adoptivních rodičů tradičně končí opékáním špekáčků/The end of the adoptive parents' meeting ends traditionally with the cooking of sausages

Otvírání Africké vesnice 4. října/Opening of the African Village 4th October

Herečka Bára Hrzánová s křestním listem žirafy Naomi/Actress Bára Hrzánová with Naomi the giraffe's christening certificate

Sváteční atmosféru otvírání Africké vesnice podtrhly rytmy hudební skupiny M-Bunda Africa/The festive atmosphere at the opening of the African Village was accompanied by rhythms produced by the M-Bunda Africa music group

Studentka z Brna a muzikanti z Afriky/A student from Brno and musicians from Africa

Smažení sarančat a moučných červů doprovázel odborný výklad kuchaře. O jeho výrobky měli zájem návštěvníci všech generací/The frying of locusts and mealworms was accompanied by an expert talk by the cook. Visitors of all generations were interested in his products

Sarančata na pánvi/Locust in a frying pan

Polykání smaženého hmyzu – to byl zřejmě neobvyklý zážitek/Swallowing fried insects – it was probably an unusual experience

Halloweenské oslavy 1. listopadu / Celebrating Halloween 1st November

Při halloweenské oslavě jsme rozdali přibližně 250 dýní, z nichž si návštěvníci mohli vydlabat strašidlo / We gave out about 250 pumpkins during the Halloween celebration so that visitors could carve a jack-o'-lantern

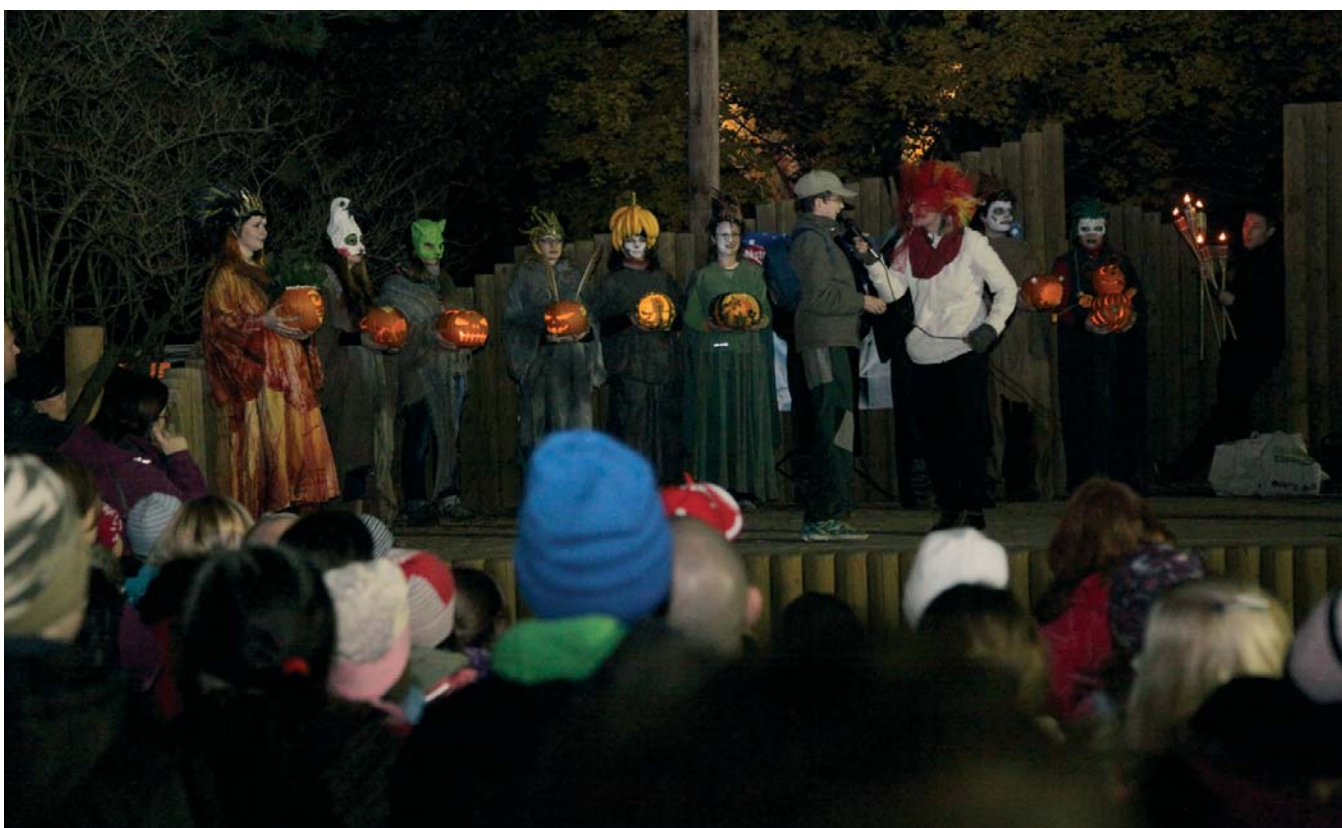

Po cestách vedoucích zoologickou zahradou se o Halloweenu potulovala krásná děvčata ve strašidelných převlecích/Beautiful girls in scary dresses wandered around the roads leading through the zoological gardens at Halloween

Dýně čekají na vyhodnocení poroty/Pumpkins waiting for evaluation by the jury

Autoři deseti nejlépe vydlabaných, tedy nejstrašidelnějších dýní, dostali malou odměnu/The authors of the best carved, i.e. the scariest, pumpkins got a small reward

Vrcholem halloweenské oslavy byla ohňová show uměleckého duu In Flamenus/The climax of the Halloween celebration was a fire show by artist duo In Flamenus

Rozsvícení vánočního stromu 30. listopadu / Lighting the Christmas Tree 30th November

Předtím, než jsme na prostranství před vstupem do Beringie rozsvítili vánoční strom, odvinulo se na improvizovaném pódiu pásmo uměleckých vystoupení. Jako první zazpíval acapellový soubor Miniminy / Before lighting the Christmas tree in the area in front of the entrance to Beringia, a series of artistic performances took place on an improvised stage. The Miniminy a capella group sang first

Děti z folklorního souboru Komiňáček / Children from the Komiňáček folk group

Mírně odrostlejší členky Komíňáčku/Slightly bigger members of the Komíňáček group

Společné foto členů Komíňáčku/A group photo of Komíňáček members

Mezi diváky přišly lamy/Among the spectators arrived llamas

Návštěvníci bedlivě sledují dění na pódiu/Visitors keenly watch the on-stage action

*Těsně před rozsvícením vánočního stromu zazpívala
Ilona Csáková/Ilona Csáková sang just before the
lighting of the Christmas tree*

Do tmy zářící vánoční strom/The Christmas tree glowing in the dark

Zoo Brno a stanice zájmových činností,

příspěvková organizace
(zřizovatel: Statutární město Brno)
U Zoologické zahrady 46
635 00 Brno
tel.: 546 432 311
fax: 546 210 000
e-mail: zoo@zoobrna.cz
www.zoobrna.cz

Otevírací doba:

listopad až únor 9–16 hod.
březen a říjen 9–17 hod.
duben až září 9–18 hod.

Vstupné:

dospělí 100 Kč
rodinné vstupné (2 dospělí + 2-3 děti 3-15 let) 270 Kč
senioři, děti od 3 do 15 let, studenti, držitelé průkazu ZTP 70 Kč
dětí do 3 let, ZTP/P, doprovod skupiny (1 osoba na 10 osob) zdarma

Výroční zpráva Zoo Brno, 2014

Vydala: Zoo Brno a stanice zájmových činností, p.o.

Editor: Bc. Eduard Stuchlík

DTP: Ledok, spol. s r. o.

Fotografie (pokud autor není uveden): Eduard Stuchlík

První strana: jeřábi mandžusí

Potisk CD: plameňáci růžoví

Poslední strana: orel bělohlavý

Zoo Brno a stanice zájmových činností,

příspěvková organizace

zřizovatel: Statutární město Brno

U Zoologické zahrady 46, 635 00 Brno

tel.: 546 432 311, fax: 546 210 000

e-mail: zoo@zoobrna.cz

www.zoobrna.cz